1886 HUSZADIK ÉVFOLYAM. 89. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, MÁRCZIUS 30.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV, KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög, Spanyolországokba, Svájcz-, Romania és Szerbiaba, valamint amaz országokba, melyek a posta-szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS.

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Móritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I., Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban. R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

A társadalmi forradalom.

A társadalmi forradalom réme megjelent. Megjelent olyan országban, melyet irigylés tárgyául szoktak odaállitani más országok elé. Belgium a szabadságnak, az alkotmányos rendnek, az iparfejlődésnek, az anyagi jólétnek közmondásos hazája. Ebben az országban most nagy néptömegek kiforgatva emberi lényökből, visszasülyedve az állatiasság vad ösztöneibe, öldökölnek, rabolnak és gyujtogatnak, fenyegetik a városokat, elpusztitják a gyárakat és kastélyokat, megsemmisitik mindazt, mi saját munkásságuknak nemes terméke.

És kik ezek a borzasztó gonosztevők, a kik minden isteni és emberi kötelezettséget megtagadnak, a társadalmak erkölcsi törvényei ellen féktelenül lázongnak? Óh azok a munkások, a kik verejtékes, mindennapi fáradozásukkal teremtik meg a világnak gazdagságát, az anyagi javak bőségét, a czivilizácziónak egész ragyogó kiállitását. Mert ezek a munkások, a kiket abstrakt gazdasági nyelven ősproduktiv elemeknek mondogatunk, a gazdasági válságot, az üzleti pangást, az árak hanyatlását és egyéb nagy bajainkat nem az elmaradt nyereségben, nem is a nagyobb üzleti deficzitben, hanem abban érzik meg, hogy betevő falatjuk nincsen és munkát keresve sem kaphatnak. Ha azután a kétségbeesés kitörései bekövetkeznek, némi emlékeztetőül szolgálnak a mi önelégült, modern társadalmunknak, hogy a nemzetgazdaság abstrakt tételei nem lelketlen gépeket, hanem szenvedélyektől hajtott embereket érintenek és a népek életében egyéb szabályozó törvénynek is kell működnie, mint a kereslet és kinálat viszonyának.

Könnyü dolog persze azokat a lokális okokat kimutatni, melyek miatt épen Belgiumban látjuk a társadalmi forradalomnak borzalmas fellángolását. Abban a kis, boldognak mondott országban aránylag sokkal több a munkás, mint Európa bármely más kulturállamában és ezek a munkások igen kevéssé érezték hazájuk dicső haladásának, gazdag fejlődésének áldásos hatásait. Most megérzik az iparvámok hatását, melyek a belga ipart sok fogyasztó területétől zárják el, megérzik az agrárvámok hatását, melyek a legszükségesebb élelmi szereket drágitják meg. Megérzik főkép a tultermelést, melyet a termelők versenye és a fogyasztók megritkulása egyformán előidéznek, és lyet az áraknak folytonos hanyatlása követ. És mindenesetre van része a forradalom gyors terjedésében az ország politikai szervezetének is.

Belgiumban csak csekély számu katonaság létezik, és ez a körülmény legalább is megkönnyitette az agitátorok számitását. Még kétségbeesett emberek is számbaveszik az ellenállást, melylyel terveik találkozhatnak. Belgium, hol a munkásnépesség a vidéken is sürü tömegekben lakik egymás mellett, és lázadásnak rögtönös elfojtására kevés fegyveres erő áll rendelkezésre, leginkább látszhatott alkalmas talajnak, hogy a szocziális forradalommal kisérletet tegyenek. Nem gondoljuk azért, hogy a lázadás perzselő lángja a szomszéd nagy országokba is átcsaphat. Angliában, Francziaországban, Németországban egyformán létezik erős szocziális mozgalom, de hullámverése nem fenyegeti még az állami rendnek gátjait. És ha a lázadás csak Belgiumra szoritkozik, az állami hatalom kétségtelenül rövid időn győzedelmeskedni fog felette.

De Belgiumnak mai sorsa intő például szolgálhat minden európai államnak, hogy mily hatasztrófáknak kell kikerülhetlenül bekövetkezniök, ha a gazdasági fejlődés jelenlegi utjain megmaradnak. Ha valahol, ugy Belgiumban megvoltak azok a feltételek, melyek egy ország materiális haladását megteremtik. Látjuk most az eredményt. A szabad verseny elméletével a társadalom bajai valóban nem lesznek megoldva. Ha egyik oldalon a javaknak folytonos és óriási tultermelése létezik, mely fogyasztót hiába keres, a másik oldalon a termelő munkások millióinak nincs mit enniök, ez a legerősebb társadalmi szervezetet az erőszakos szétrobbanáshoz közel hozza. Őrültséggel határos volna az olyan politika, mely csak a nemzetgazdasági elméletek által igért természetes kiegyenlitésben bizakodnék. Államférfiak, kik földrészünket borzasztó válságoktól megóvni akarják, találjanak a gazdasági életre más bölcseséget, mint hogy elég szabad verseny utján a termelt javakat folytonosan halmozni, majd a kellő megoszlásnak önmagától be kell következnie. Be kell bizony következnie, de bekövetkezhetik a pokolnak iszonyu sötétségében, a kétségbeesés üvöltése és fogcsikorgatása között, a mikor vérnek kiapadhatlan áradata fog hatalmas és uralkodó társadalmi osztályokat a föld szinéről elseperni, olthatlan lángok fogják országok gazdagságát füstölgő romokká változtatni.

Budapest, márczius 29.

A *horvát regnikoláris* bizottság tegnapi ülésében végleg megállapitotta a magyar bizottsághoz intézendő nunczium szövegét. A két bizottság elnökei legközelebb kifogják tüzni a közös tárgyalások idejét.

A régi s az uj főispán.

«Én a főispánt ugy ismerem, hogy az a megyei szerkezettel egy, annak zárköve, kit a megyétől elválasztani nem lehet — — a főispán nem külön hatalom, hanem ugyanazon hatalom a megyével, nem revizorium foruma a megyének, hanem feje s felügyelője, azon alkotmányos méltóság, melyet a törvény a megye és a kormány közé állitott moderátorul.» E szavakkal festette Kossuth Lajos a régi főispánt 1848, gondolom január 10-én ülésezett pozsonyi országgyülésen, midőn az adminisztrátori ügyben a karok és rendek táblája a feliratot vitatta, melyben erőteljes garancziák kivántattak, hogy törvényellenes intézkedések ismétlődni nem fognak. Rövid pár hónap s a kivánt garancziák megalkotva lettek az 1848-iki törvényekben lefektetett parlamenti felelős kormányrendszerben. Azok, a kik e garancziákat fogalmazták, eszméjük- s elvükhöz hütlenek nem maradtak, s ugyanazon törvényben, melyben a felelős parlamenti kormány megalkotása kimondatott, beiratott az is, hogy ez a garanczia az önkormányzat biztonságát illeti, azt betetőzi, a megyei intézmény tovább is az alkotmányos élet védbástyája marad, melynek Kossuth legilletékesebb magyarázata szerint, a főispán — sarkköve.

De hát hova lett az 1870-ik évtől a megyei intézmény? Ki kellett fordulnia e sarkkőnek is. Ki is fordult a most megszavazott törvényben, fenekestől, alapostól. A mostani főispánnak csak a czime marad meg, méltó czimere az alapjában kiforgatott önkormányzatnak.

Azok, a kik minden áron a főispáni hatalom jelen szerkezetét ajánlgatták, leszállottak a multba is, hogy annak rejtekeiből szedjék elé részben indokolását annak, hogy a főispáni hatalom jelen kombinácziója nem uj valami, ez meg volt a multban is. Lementek egészen az árpádkori «várispánokig», ime itt van a teljhatalmu királyi főispán előképe — mondák. Hol volt még akkor a megyei önkormányzat? Az későbben fejlett a királyi tekintély hanyatlásával! — állitják, a királyi főispán hatalma rovására.

Először is megjegyezni kell, hogy még az első század várispánja sem volt az a kvalifikálatlan kényur, mint a mai. Szigoru felelősséggel tartozott állását betölteni. «Az a főispán, a ki várának népét megrontja, s megyéjének érdekét nem tisztességesen képviseli, hivatalától csufosan fosztassék meg, s a kárt térítse meg» — igy szól az 1222. 14. t.-czikk. Tessék e mellé állitani a mai főispánt, kinek tetteiért a felelősséget — igazán parlamenti absurdum — a miniszter viseli.

A várispánokról egyébiránt csak homályos emlékeket tartott meg az idő. A várispáni s megyei szerkezet egymás mellett miként működött, miként alakult, aligha lesz valaha megfejtve. Csak egy bizonyos, az, hogy az erőteljes öntevékenységi s önkormányzati szellem már a legelső időkben is hatalmasan működött, s mint az intézmény jegeczesedési tünetei mutatják, korántsem a királyi tekintély rovására, vagy azzal szemben, hanem a magyar történelem fejlődési, tehát természetes törvényei nyomán. A mint a magyar történetet Szent Istvántól maig áttekinthetjük, egyet biztosan konstatálhatunk, hogy a nemzeti öntevékenységi s önkormányzati érzék s erő nélkül, e nemzet ma nem volna a föld szinén.

Határozottan téves fogalom az, mintha a magyar önkormányzat fejlődése a királyi hatalom vagy tekintély elleni harcz következménye lett volna. Az intézménynek összeütközési eseteiről mit sem jegyzett fel a történelem. Az intézmény fejlett a magyar nemzeti genius értelmében s törvényei szerint.

A várispánság pár század alatt feloszlott a tulajdonképeni megyei intézménybe. A főispán maradt a mi volt: zárköve a megyének.

A megye a 13—14-dik században már mint erőteljesen működő szervezet jelentkezik. Azért ismerjük jobban, mert ez időkből már több emlék maradt fenn.

Mint mindig, ugy itt is a főispán áll a megye élén, vele egy. Az önkormányzat kiegészitője a főispán. Már IV. Béla idejéből vannak okmányok, melyeken a birói kiadvány a főispán mellett a megye békebirái által is alájegyezve van. A 14. századból pedig már egész sora van a bizonyitékoknak, melyek az önkormányzat funkczióiról világos képet tárnak elő, s Nagy Lajos, a nagy király idejéből — bizonyosan nem a királyi tekintély rovására — oly megyei gyülésről van tudomásunk, hol a főispán a szolgabirókkal ugy minden nemes, nemtelen és minden állapotu emberekkel ujra tanácskozott, határozott, törvényt s igazságot szolgáltatott. Ez Nagy Lajos korában volt, midőn az ország hatalmi erejének fénypontján állott. Valódi demokrata vármegyei gyülések voltak akkor. Minden ember résztvett a közügyekben, nemes, nemtelen egyformán, együtt tanácskozott s határozott. Hát Nagy Lajos kora nagy is volt. Fényes emlékü a magyar történelemben, igazi demokrata vármegyékkel. A vármegyei intézmény e korban kezdett kidomborodni igazi körvonalaival. Részei konszolidálódtak. S a mint fejlett ez intézmény, fejlődött az ország is hatalmasan. A lüktető öntevékenység a megyei intézmény mellett a városi önkormányzatot is fejlesztette. Zsigmond kora a városi élet fejlődési kora. —

A megyei gyüléseken nemcsak a főispánok, magok a királyok is részt vesznek s Mátyás halhatatlan népszerüségét s igazságossága hirnevét a saját elnöklete alatt tartott megyei gyüléseken szerezte, hol mint Nagy Lajos megyei gyüléseiről tudjuk, együtt tanácskoztak, szolgáltatták a törvényt s igazságot. Itt volt Mátyásnak módja érintkezni népe minden rétegével s igazságosságát a nép szivében megörökiteni. Emez időkben van nyoma oligarchikus törekvéseknek, küzdelmeknek; de hogy a megyei intézmény, mely Nagy Lajos, Zsigmond, Mátyás királyok idejében pezsgett az élettől, összeütközésben állott volna a királyi tekintélylyel, ennek semmi nyoma. Sőt maguk a királyok is résztvettek a megyei gyüléseken — mint fentebb érintők.

Ezen időkben a főispán mindig legfőbb funkczionáriusa a megyének. De nem teljhatalmu, felelősség nélküli ura, mint most. Zsigmond törvénye, az 1435. évi 5. tczikk, szigoruan körülirja minden zászlós, biró, királyi tisztséget viselő, ugy a főispán felelősségét is, s ez érdemben megjelöli az eljáró biróságot. Mátyás király törvénye pedig, az 1486. évi 60. tczikk, igazi minősitést ir elő a főispánra, s kineveztetését az egyháznagyok és zászlósok beleegyezéséhez köti.

Ez időben már szerepeltek a főispánok helyettesei, az alispánok, kiket kezdetben maga a főispán nevezett ki. Ugy kellett lenni, hogy a teendők szaporodásával, az igy helyettesitett alispánnak munkaköre is fontossá lett. A dolog természetéből, mintegy önként következett, hogy midőn a megye birói s egyéb funkczionáriusai a megye által már ekkor választattak, mint ez történt már Mátyás korában is, előállott a szükség, hogy az alispánt is a főispán a megye közmegegyezésével válassza, illetőleg válasszatassa. Mátyás király idejében a főispán az alispánt még maga választotta, mintegy 15 évvel később hozatott egy törvény, hogy a megye közmegegyezésével választassék. «Ime a Jagellók alatt, a királyi tekintély hanyatlása idejére esik e törvény» — mondá egy kormánypárti képviselő. Tehát mintegy a megyei oligarchia győzelme volna ez a gyenge király ellen. De ezt teljesen lerontja épen Ulászló 1495. évi 17-ik t.-czikke, melyben kimondatik, hogy «a főispánok, alispánok, nemesek birái, saját akaratukból az itélőszék megbizó levele nélkül, semmiféle végrehajtást foganatositani ne merészeljenek, fejvesztés, s az okozott kár megtéritésének sulya alatt.» Midőn ily szigoru törvény hozatik a funkczionáriusok ellen, lehet ott szó illetéktelen hatáskör bővitéséről, midőn már ugy is minden egyéb tisztviselő választatott.

Csak az intézmény tisztulási s mintegy tökéletesedési proczesszusának mondható a későbbi 1536: 36 és 1548: 66. t.-czikk, melyben a rossz s helytelen főispán elmozditatása kimondatik, s előiratik, hogy olyan főispán nevezendő, kit a megye ajánl. Mátyás király idejében a zászlósok s egyháznagyok beleegyezésével történt a kinevezés. A szervezet természetében rejlett, hogy oly főispánja legyen, ki a megyével egy.

A gr. Karátsonyi-pályázat.

— Vadnai Károly bírálati jelentése az akadémiában. —

Rossz időknek jó emléke az a szinmüi pályázat, melynek mult évi eredményéről vagyok hivatva ezuttal jelentést tenni. Ama zord időben, midőn az önkényuralom arra törekedett, hogy nyelvünk — a nemzet e legdrágább, legféltettebb kincse — csupán a magán élet használatában zsugorodjék össze: végre odáig jutottunk, hogy előszóban és nagy közönség előtt nem is hangozhatott az már máshol, mint a szinpadon. Ez maradt csak meg menedékvárának, ahol egyfelől lehetőleg ellent állt a kiméletlen ostromnak, másfelől buzditott a jobb időkig való erélyes kitartásra. Mindenkinek éreznie kellett akkor amaz ismert mondat igazságát, hogy a parlament nélküli nemzetek szónokai a költők, főleg pedig a drámai költők, kik a szinmüvészek ajkára adják igéiket, hogy az ekesszólás közvetlen hatalmával hangoztassák. És a mi költőink akkoriban szónokoltak is a szinpadról eleget, néha a müvészeti stil rovására, de mindig a hazafias érzület élénkitésére. A nemzet igazi lelke lett az akkori irodalom a nyomás igája alatt s e lélek erősitése végett történt, hogy két lelkes főur: a nagytudományu gróf *Teleki* József 1854-ben kelt végrendeletében tizenkét ezer forintot hagyott, a szép, a nemes ügyek iránt mindig élénk érzéket tanusitó gr. *Karátsonyi* Guidó pedig 1858. márcz. 30-dikán kelt alapitó levelében tizezer forintot alapita szinmüi pályázatokra, a kamatok évenkinti jutalmul kitüzését s a versenymüvek megbirálását a magyar tudományos akadémiára bizva. Ez áldozatkész magvetők közül gr. Teleki József, ki már 1855. február 16-ikán elhunyt, egyetlenegy ily szinmüi pályázat aratását sem érhette meg. Ellenben gróf Karátsonyi Guidó évek hosszu során kisérhette figyelemmel és nemes érdeklődéssel a nevéhez kapcsolt akadémiai pályázat sikereit és eredménytelenségeit, s egy századnegyed óta a tavalyi pályázatnak most kihirdetendő eredménye a legelső, melyről többé nem birhat értesüléssel. Mert a nemes gróf — a mint tudva van — a mult évi szeptember 15-dikén szélhüdésben meghalt a buziási fürdőben.

Ez a gyászeset követeli, hogy — az akadémia nem fejezhetvén ki háláját és kegyeletes emlékezését más helyen és alkalommal az elköltözött szinirodalmi maecenás fölött, — a birálati jelentés ezuttal eltérjen a szokásos formától, s mielőtt a tavalyi pályázat vigjátékaival foglalkoznék, szomoruan és hálásan emlékezzék meg a tavalyi halottról, kinek fenmaradó nevéhez lesz kapcsolva mindig akadémiánk legnagyobb s legtöbb igényü szépirodalmi jutalomtétele.

Nem csak ehez füződik az ő neve, mert hiven a jelszóhoz, melyet uj fénynyel szerzett főuri czimerébe választott: «pietate, honore, et perseverantia», mindig ugy élt, hogy alig van nemzeti jó czél, emberbaráti nagy ügy, müvészeti országos intézet, melyhez ő tetemes alapitványokkal ne járult volna, beirva nevét sokszorosan a nemesség legszebbik aranykönyvébe: a jótékonyságéba. Igen, a jótékonyság kifogyhatatlan olajos korsóját képezi sok intézet és sok szegény számára ama nagy alapitványa, mely a trónörökös nevével összekapcsolva, évenkint oly bőven gyarapit egyleteket, intézeteket, egyeseket. Egyházak, iskolák, müintézetek, tanitó, nyugdijazó és segélyző-egyletek érzik folyvást az ő bőkezüségének áldott gyümölcseit, s a néperkölcs buzditására fog szolgálni az idők végeiglen az a rózsalány-ünnep, melyet ő déli Francziaorszagnak a lovagi időkből fenmaradt népszokásaiból honositott meg a fővároshoz közel eső három sváb falujában, s azért épen ott, mert — a mint mondá — a magyarokkal mindig együtt érző és magyarosodni is kész sváb lakosságot buzditó elismerés illeti meg.

Őseinek nem csak nagy vagyonát, hanem nemes áldozatkészségeit is örökölte az elhunyt gróf s ez anyagi és szellemi tulajdonokat folyvást gyarapitotta is. Legifjabb korától, midőn már hires müvészek és kiváló irók is tartoztak barátai közé, hatvannyolcz évre terjedt életének végeig, folyvást élénken érezte ő, hogy «a nemesség kötelez.» Előtte lebegett folyvást őseinek buzditó példája: a dédapa, ki a mult század közepén nagy költséggel állitott harczi csapatot a török ellen s másképen is nagy áldozatokat hozott a honvédelem ügyének, az 1793-ki nagy inségidején pedig megnyittatá gazdag csüreit az éhező nép előtt; a nagyapa, ki mint torontáli alispán és diétai követ annyit tett a gazdaság emelésére, az országos küldöttség által tárgyalt közügyek előmozditására és szintén százereket áldozott a franczia badjárat elleni honvédelemre; továbbá az atya, szintén alispán, ki jó gazda, a megye tevékeny fia, a szépnek, üdvösnek barátja, a szegényeknek istápolója volt! Hü maradni e hagyományokhoz, nem csak magának élni szépen, hanem másoknak is hasznosan, pártolni a közczélokat, buzgónak lenni hitben, hon- és emberszeretetben, élénk érzékkel birni az irodalom és müvészet szépségei és hatásai iránt, előmozditni a közmüveltséget, az életet megszépitni az izlés kultuszával, mely egy valódi nagyurat annyira föléje emel a csupán dusgazdagoknak s azt tartani, a mit Fóth nemes emlékü nagyura tartott: hogy «sokkal tartozik a hazának és embereknek az, a kinek isten áldása a földi jókból sokat juttatott»: ime a nemes elvek, melyek szerint gr. Karátsonyi Guidó kivánt élni. Szivének jósága, érzületének fenköltsége a közügyek iránti bőkezüsége teszik őt emlékezetessé, annyival inkább, mert a mióta az emelkedő értelmiség veszi át egyre jobban a közczélok istápolását az egyes nagy pártfogóktól: a közügyi buzgóság és áldozatkészség fényes hagyományai mindinkább tünedeznek ép abban a körben, a hol valaha — még csak nem régen is — oly buzditólag tündököltek.

Emlékezvén az elköltözött nemes érzületü főur oly sokaktól megáldott életéről, alapitványai közül arra is, mely minket ez órában foglalkoztat, visszapillantást kell vetnünk. Lehetetlen be nem vallani hogy a Karátsonyi-dij, mely ma már huszonhetedik éve áll fenn, eddigelé nem szült annyi eredményt, mennyit hozzája alapitója, az akadémia és az irói körök kötöttek. Az alapitvány eleintén ugy szólt, hogy kamataiból — mint a Teleki-féle jutalomnál is — száz aranyat kell kitüzni egyik évben komoly drámai müre, másikban vigjátékra s a jutalmat mindig kiadni a viszonylag legjobb münek; ha jó nincs, a legkevésbbé rossznak. Tehát lényegében párja volt a Teleki-pályázatnak. De a Karátsonyi-dij csak négy éven át maradt ez alakban. E négy év alatt három iró nyerte meg a négy dijat: 1859-ben Pompéry János (Péter Pál) a «*Telivér*»-rel, 1860-ban Szigligeti Ede «*A titkos iratok*»-kal, 1861-ben Dobsa Lajos a «*Vigjátéktárgy*»-gyal, (melyet szerzője nem adott be a nemzeti szinházhoz,) s 1862-ben ismét Dobsa Lajos a «*Bünt bün követ*» czimü drámával. Mivel e jutalmazott müvek a szinpadon nem vertek mélyebb gyökeret s le is maradtak rövid időn a játékrendről, az akademia ama tagjai, kik hivatásuknál fogja a drámai versenyek iránt mélyebben érdeklődtek, a pályázati föltételek megváltoztatását vették czélba. Ugy gondolták, hogy a szinmüirodalomra és az akadémiára nézve üdvösebb lenne, ha a Karátsonyi-dijat nagyobb, magasabb és nehezebben elérhető jutalommá tennék; ha nem kellene okvetetlenül kiadni a viszonylag legjobb versenymünek, hanem két évenkint kettős dijat oszthatnának az olyan münek, mely nem csak legjobb a többi közt, (ugy szólván csak «félszemü király a vakok közt»,) hanem csupán olyan mü kaphatna meg a jutalmat, mely kitüntetésre méltó s drámai, szini és nyelvi tekintetben önmagában is becses. Gondolták, hogy ezzel nagyobb mügondra, az eszmény hőbb kultuszára serkentik az irókat s egyszersmind elriasztják a hivatalnokat, kik csupán vaktában, önbirálat és tehetség nélkül, a jó szerencse nevében — a ki mer, az nyer — pályáznak. Az alapitó beleegyezett e változtatásba s már az akadémia 1861. decz. 18-dikán tartott nagygyülésén felolvasták levelét, mely szerint a pályázat ezentul nem évenként, hanem két évenként és mindig kétszáz darab arany lesz, s a jutalom nem okvetetlenül, hanem csak oly versenymünek adandó ki, mely arra teljesen méltó. Az első ily pályázat 1883. végén járt le. Azóta volt vagy tizennégy pályázat, de — noha számos izben megkétszerezték, négyszáz aranyra emelték a jutalmat — a mai napig csak kétszer lehetett kiadni: 1868-ban a Szigligeti «*Trónkereső*»-jének, melyre szerzője valóban egész tehetségét és teljes mügondját ráforditá, s 1878-ban a Csiky Gergely «*Ellenállhatlan*»-jának, mely formai és nyelvi tekintetben jeles munka, de szini hatása nem volt olyan, hogy a nemzeti szinház játékrendjén állandóan fenmaradhatott volna. Ekkép az összes Karátsonyi-pályázatnak — huszonhét év hosszán — annyi e mai tényleges eredménye, hogy maradt fenn belőle egy, évenkint párszor sikerrel adható s gonddal irt magyar történelmi szomorujáték: a «Trónkereső», mindenesetre a legjobb mü, a mit e nemben Szigligeti irt.

Az irodalomra nézve nem veszett ugyan kárba a meddő pályázatok dija, mert az ismételve kitüzött, de ki nem adhatott összegekkel a dramaturgia körébe tartozó becses, hézagpótló müveket jutalmaztak, igy a Greguss Ágost Shakspere-könyvét, Arany János «Aristofánes» és Csiky Gergely «Plautus» forditásait, melyek valóban termékenyitőbb hatást gyakorolhatnak ugy a törekvő irókra, mint az irodalom komoly tanulmányozóira, mint némely könnyedén irt és csak muló hatásu szindarab, de végre is nem egyenest arra a czélra szolgálnak, melyet az alapitó gróf elérni törekedett nagy alapitványával, hogy t. i. általa az eredeti szinirodalom értékes és hatásos darabjai szaporodjanak. Köteles vagyok ezt megjegyezni, annyival inkább, mert midőn a pályázatok eredménye iránt folyvást érdeklődő és az eredménytelenségek fölött mindig sajnálkozó gróf előtt egy izben emlitém a megmaradt dijakból kiadott egyik jeles munkát, keresetlen modorában azt felelte rá: «Derék, mert hát ez is valami!» S ebben nem a kiadás értékét csekélylé hanem azt fejezte ki, hogy de még sem az, a mi a pályázat valódi czélja.

E pályázat emelt, szigoritott alakján azonban ma már nem lehet változtatni; de tekintetbe véve, hogy e módositáshoz kötött várakozásnak a tényleges eredmény teljességgel nem felelt meg s a birálati eljárás szigora nem a hivatással biró irókat buzditá nagyobb mügondra, hanem azokat csak elidegenité a versenytől, mig a hivatlanok — habár kisebb számban — ma is megmaradtak a véletlen szerencse próbálkozóinak, a czél, az eredmény érdekében fel kell vetni — a mint hogy a jelen pályázat biráló bizottsága a maga körében fel is veté — a kérdést: mi értendő nem az akadémiai alapszabályokban, hanem az időszaki sajtóban gyakran fenforgó «önbecs» alatt, mely — a mint gyakran hirdetik — a pályadij kiadásához elérhetetlen feltételül van kötve. A biráló bizottság, mely Szász Károly rendes tag elnöklete alatt, Heinrich Gusztáv, Pálffy Albert, Szigeti József lev. tagokból és e jelentés irójából állt, e kérdésben ugy állapodott meg, hogy az alapszabály, mely szerint a «jutalom a viszonylag legjobb münek csak ugy adatik ki, ha egyszersmind drámai, szini és nyelvi tekintetben becsesnek s igy kitüntetésre méltónak bizonyul be»: korántsem foglalja magában azt a követelést, hogy annak valami hibátlan remekmünek kellene lenni, mert hisz akkor ez a tulzott és kivált a mi viszonyaink közt jogosulatlan felfogás nem vezethetne egyébre, mint teljes meddőségre, hanem olyan müvet kiván, mely a maga nemében a mi ilynemü jobb s maradandóbb értékü termékeink szinvonalán álljon s a mely elvitázhatatlan tehetség kellő mügonddal készült s némi maradandóságot igérő terméke legyen. Tehát irodalmi érték szini hatással párosulva.

E szempontból — kizárva ép ugy a tulszigort, mint azt a tulságos engedékenységet, mely az akadémia legnagyobb szépirodalmi pályázatánál ép a tehetségeket rontaná, midőn azokat erejök nagyobb összpontositása helyett könnyüvérü munkára s kellő önbirálás nélküli rögtönzésekre szoktatná — a bizottság az irodalmi viszonyoknak és a birálat méltóságának egyforma tekintetbe vételével foglalkozott a tavalyi pályázat versenymüveivel s e szerint állapodott meg iteletében.

Hét szinmü pályázott összesen, versekben irva három, prózában négy. Vigjáték volt kitüzve, annak minden faját, tehát a bohózatot is értve. Öt közülök minden birálaton alól áll, éretlen és érthetetlen zagyvalékok, melyeknek szerzői semmivel nincsenek tisztában, a mi csak egy középszerü szindarab megirásához is kell. Sem felfogás, sem nyelv, annál kevésbbé alakitás vagy valami komikai ér nem födözhető fel kisérleteikben. Tulságosan meg volnának tisztelve — a bizottság véleménye szerint — már csak azzal is, ha müveik czimei helyet foglalnának e jelentésben, mert a birálat számára nem léteznek és csak kettőt bizonyitanak: azt, hogy gondolat, képesség és képzettség hijjával, maguk és a vigjátéki irodalom ismerete nélkül mertek a pályatéren megjelenni, és azt, hogy az évenkénti akadémiai birálatok szigoru hangja csak megcsappanthatja, de nem riaszthatja el a pályázatoktól ép azt a fajt, melylyel — a német költő haragos mondása szerint: «az istenek is hiába küzdenek.»

Nem sikerült, de legalább némi képességre, igyekezetre mutató munka az «*Egy dal*» czimü, 5-dik számu pályamü, mely a régi római világból egy felsült szerelmi bosszu tarka, sok helyen erőltetett meséjét adja elő, sajátszerü operaszövegi modorban és eszközökkel, népcsoportok, látványok, kar-refrain-ek használatával, erősb alakitás és jellemzések nélkül, de jelenéseiben némi elevenséggel, vidámsággal és párbeszédeiben néhol kifejező rövidséggel. Olyan irói kéz, mely a mesét tömörebbé tudná tenni, az «egy dal»-t pedig ugy irná meg, hogy az ne csak a szerző római népét, hanem a szinházi közönséget is el tudná ragadni, e müből alkalmas dalmü-szöveget formálhatna. Ennyi s nem több, mi e pályamüről mondható.

Egyetlenegy darabja van az egész pályázatnak, melylyel nemcsak kötelesség, hanem méltó is foglalkozni, mert olyan irótól ered, ki eleven tehetséggel, a szinpad alapos ismeretével, sok ötlettel, leleménynyel, formaérzékkel és a dialogok gyors és vidám füzésének hálás adományával bir.

A mü czime: «*A jó Fülöp*», száma az első, felvonása három, jeligéje: «ne quid nimis.» Prózában, élénk szinpadi, bár némileg modoros nyelven van irva s bohózati jelenetekkel és motivumokkal vegyitett vigjáték. Van hőse is, hősnője is, melyek össze vannak kötve, mert az egyiknek hóbortja hat a másiknak cselekedeteire s a zavarok bonyolitására; de a központot megosztják s a mü stiljét is ingadozóvá teszik, mert az egyik bohózati, a másik utójára már csaknem melodramatikus alak. A hős egy ugynevezett jó fiu, ki esztelen jóindulatával ép azoknak okoz bajt, a kiket a bekövetkezhető bajoktól félt s e miatt pórul jár; a hősnő pedig egy

A tulajdonképeni adminisztráczió vezetése az alispánság megalkotása után, erre szállván, a főispán teendője maradt az ellenőrzés s a legfőbb felügyelet. Az 1723. évi 56. t.-czikk már ez irányban irja körül a főispánt, s volt a legujabb időkig ez értelemben, mint Kossuth mondá, a megye feje s felügyelője, nem szuperrevizoriumi foruma, plane mint a mostani, felelősség nélküli ura. Ez volt az oka, hogy 1825 óta a főispánok helyébe adminisztrátorokat neveztek ki, mert a főispánok törvényes hatáskörükben, s felelősségük mellett, nem teljesithették s hajtathatták végre a kormány törvénytelen rendeleteit, s nem lehettek eszközök a fellendült közélet megfékezése s lerombolására.

Ismételjük: a megyei intézmény önkormányzati, tisztválasztási jogkörével, a magyar nemzeti geniusz törvényei szerint s nem hatalmi kérdésként fejlett, izmosodott; az önkormányzati erő érvényesülése s nem a királyi hatalom vagy tekintély kisebbitése volt az intézmény alapja. A főispán, kit a király nevezett ki a megye élére, nem külön hatalmat, hanem az önkormányzattal egy hatalmat képezett s ebben nyilvánult ugy a királyi, mint az állami tekintély s hatalom. A magyar történelem s a magyar geniusz meghamisitása lenne, ha a megye, mint a királyi tekintély meggyengitésére irányzott, tehát hatalmi összeütközésből származott intézmény állittatnék elő. Ugy a megye, mint a főispán egész fejlődési történetén végig vonul a funkczionáriusok szigoru felelőssége, s ezzel a jogrend biztositéka megállapittatott. Ez volt az intézmény szilárd támasza.

Az uj főispán épen ezt nélkülözi s ez elég, ha egyebet nem tekintünk is, hogy közte s a régi főispán között az összekötő kapocs teljesen megszünjék.

Szederkényi Nándor.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése márcz. 29-én.

I.

Ma is csöndes napja volt a képviselőháznak. A törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásában a 82-ik §-ig haladtak s a tanácskozás a nyugodt tárgyilagosság medrében folyt. Csak az ülés vége felé keltett egy kis zajt *Thaly* Kálmánnak egy közbekiáltása. Az ellenzéket méltán elkeserithette az eddigi tárgyalások folyamán az, hogy a többség mereven visszautasitott minden, az ellenzék részéről tett inditványt. Thaly Kálmán egyik mai felszólalásában ki is kelt ez ellen. A 76-ik §-hoz a többi közt *Ámon* Ede egy styláris módositványt adott be; mikor az elnök erre nézve kérdést intézett a házhoz, *Thaly* közbekiáltott: «Nem fogadjuk el, legyen rosszabb!» Nagy zaj támadt erre a jobboldalon. *Az elnök* indignáczióját fejezte ki, mire *Thaly* nagy lárma közt jelentette ki, hogy ő nem a szakasz tartalmára, hanem csak annak styljére tette megjegyzését. Még a 80-ik §-hoz beadott módositványok fölött való szavazásnál fordult elő egy rendkivül érdekes dolog. A 80-ik §-hoz a többi közt *Tibád* Antal adott be módositványt az iránt, hogy a kinevezendő rendőrkapitánynak hivatali viszonyát a városi törvényhatóságokkal szemben a belügyminiszter rendelettel szabályozza a törvény keretén belül. Ehhez a módositványhoz hozzájárult az előadó is, meg a miniszterelnök is. A szavazásnál nem lehetett kivenni a többséget, s igy az elnök elrendelte a szavazatok megszámlálását. Az eredmény az lett, hogy 57-en szavaztak a Tibád módositványa mellett — köztük a miniszterelnök, és ellene is 57-en — köztük Beniczky Ferencz belügyi államtitkár. Az elnöknek kellett eldönteni a kérdést s az elnök a módositvány *ellen* szavazott, a mely ilyeténképen elesett. Egyébként a tárgyalás során nem merült fel érdekesebb jelenet. A módositványok ma is nagy számmal kerültek a ház elé s néhányat a többség el is fogadott. Részben módositványt adtak be, részben pedig a módositványokhoz hozzászólottak: *Amon* Ede, *Kőrösy* Sándor, *Gullner* Gyula, *Tibád* Antal, *Lázár* Ádám, *Bottlik* Lajos, *Margittay* Gyula, *Andreánszky* Gábor br., *Zichy* Antal, *Szederkényi* Nándor, *Thaly* Kálmán. — Ezeken kivül *Tisza* miniszterelnök és *Dárday* Sándor előadó több izben felszólaltak. Az ülés végén az *elnök* előterjesztést tett a legközelebbi ülések napirendjére nézve, s inditványozta, hogy a most tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat, s az egyiptomi pénzügyek rendezéséről szóló törvényjavaslat elintézése után, a szerdai ülésben négy bizottsági tag választassék, s azután kezdje meg a ház a községekről szóló törvényjavaslat tárgyalását. *Tisza* miniszterelnök azt óhajtotta, hogy az utóbbi törvényjavaslat a csütörtöki ülésre tüzessék ki, azonban *Apponyi* Albert gr. inditványára a ház abban állapodott meg, hogy a községekről szóló törvényjavaslat tárgyalása csak pénteken kezdődjék. A mai ülésen a napirend előtt az elnök bejelentette, hogy *Greff* József képviselői állásáról lemondott.

II.

Elnök: Péchy Tamás, *jegyzők*: Rakovszky István, Tibád Antal, Török Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Szapáry Gyula gr., Széchényi Pál gr., Fejérváry Géza, Bedekovich Kálmán.

Az elnök: Bemutatja Greff József Vasmegye németujvári választókerülete országgyülési képviselőjének levelét, mely szerint képviselői állásáról lemond. (Mozgás.) A ház a lemondást tudomásul veszi s egyszersmind az elnökséget meghatalmazza, hogy az uj választás iránt szükséges intézkedéseket megtehesse. (Helyeslés.) Bemutatja a csikmegyei honvédegylet választmányának kérvényét, melyben az 1848—9-beli elaggott honvédeknek országos ellátása iránti határozathozatala végett kérelmez. Kiadatik a ház kérvényi bizottságának tárgyalás és jelentéstétel végett.

A szombati ülésben letárgyalt törvényjavaslatokat a ház végleg megszavazza.

Következik a **törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának** folytatása.

A 73. és 74. §§-hoz **Dárday** előadó stiláris módositványokat ad be, miket a ház elfogad; a 75. §. észrevétel nélkül elfogadtatik. A 76-ik szakasz első bekezdéséhez **Amon Ede** stilaris módositványt ad be, mely szerint a szöveg igy hangzik: «A városi tanács áll: a polgármesterből, rendőrkapitányból, tanácsnokokból, jegyzőből és főügyészből; a rendőrkapitány azonban az általa hozott s tanácshoz felebbezett határozatok felülbirálásában részt nem vehet.» (Helyeslés.)

Kőrössy Sándor: Azon esetre, ha a ház az e szavakkal összefüggésben levő 80. §-t elfogadja: a 76. §-nak a rendőrkapitány hatáskörére vonatkozó részét módositandónak véli. E végből a következő módositványt adja be. A 76. §. első bekezdése 3-ik sorában az eredeti szöveg szerint e szó után «hozatalában» iktattassanak be a következő szavak: «valamint a város pénzügyeit, jövedelmeit, vagyonát és gazdászatát érdeklő ügyek elintézésében részt nem vehet.» (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök kéri a házat, hogy módositvány felett hagyja függőben a döntést, a mig a 80. §. sorsa el nem dől. (Helyeslés.)

E szerint a már előbb függőben maradt 3. §. és a 76. §. a 80. §. után fognak tárgyaltatni.

A 77—78. §§-ok észrevétel nélkül elfogadtatnak.

A 79. §. igy hangzik: «A tisztviselők a 80. §-ban felsorott kivételekkel, a törvényhatósági bizottsági közgyülés által is hat évre választassék.»

Gullner Gyula: Nem akar e szakasz alkalmából ismét elvi vitát provokálni arra nézve, hogy választassanak-e vagy kineveztessenek a tisztviselők és élethossziglan választassanak-e, vagy csak bizonyos cziklusra, vagy időtartamra, és mennyire legyen az az időtartam, mert az elv, mely itt a 79. §. szövegében kimondatik, az általános vitánál eldőlt annyiban, hogy a választás elve a törvényjavaslat egyik sarkalatos tételét képezi, s ezért a részben ujabb vitát provokálni nem lenne helyes. Azonban a választás módjának meghatározása végett egy uj 2. bekezdést hoz javaslatba következő szövegezéssel: «A választás módját a törvényhatóság szabályrendelettel állapitja meg.»

Lázár Ádám kéri a házat, hogy a 79. 80. §§-ok együttesen tárgyaltassanak. (Helyeslés.)

Tisza Kálmán nem tesz kifogást az ellen, hogy a két §. együtt tárgyaltassék. A Gullner módositványát ellenzi, s kéri a házat, hogy a törvényhatósági választásokat illetőleg tartsa fenn azt a dispozicziót, a mely a 84. §-ban foglaltatik, s a mely nem egyéb, mint az 1870. 42. t. cz. illető rendelkezésének meghagyása. (Helyeslés jobbfelől.)

A ház kimondja, a 79. és 80. §§-ok együtt tárgyaltatnak.

A 80-ik §. igy hangzik: «A törvényhatósági főorvost, a rendőrkapitányt, a számvevőket, a levéltárnokokat, az árvaszéki nyilvántartókat és könyvvezetőket, a járási és kerületi orvosokat, a közigazgatási gyakornokokat, az állatorvosokat és a járási irnokokat, nemkülönben vármegyékben a segéd- és kezelő-személyzet tagjait, a főispán élethossziglan nevezi ki.»

Tibád Antal a 80-ik §-hoz a következő módositványt adja be: «A 80. §-hoz uj bekezdéssel vétessék fel a következő szerkezet: «A rendőrkapitányok hivatali és szolgálati viszonyait a törvényhatósági joggal biró városokkal szemben a belügyminiszter a törvény korlátai közt kibocsátandó rendelettel szabályozza.»

Lázár Ádám hosszabb indokolás után a következő módositványt adja be: A 79-ik szakasz első sorából ezen szavak: «a 80. §-ban felsorolt kivételekkel» kihagyandók, valamint ezen módositvány elfogadása esetében a 80. §. törlendő.

Bottlik Lajos a következő módositványt ajánlja elfogadásra: A 80. §-ból ezen szavak: «a törvényhatósági főorvost, a rendőrkapitányt, a számvevőket, a levéltárnokokat, az árvaszéki nyilvántartókat és könyvvezetőket, a járási és kerületi orvosokat, az állatorvosokat» hagyassanak ki.

Margittay Gyula hosszabb indokolás után kijelenti, hogy mivel a törvényjavaslat 80-ik szakasza ugy a magyar államra általánosságban, mint a városokra speziáliter veszélyessé válhatik s miután azon előny, melyet a más uton is megfékezhető nemzetiségi izgatásokkal szemben nyujt, egyátalában nem felel meg azon hátrányoknak, melyek más oldalról benne rejlenek, a törvényjavaslat ezen szakaszát nem fogadja el. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Andreánszky Gábor br. Nem fogadja el a szakaszt és pártolja a Bottlik módositványát. Hogy a miniszterelnök, kinek szive a választás mellett vérzik, (Derültség balfelől.) mégis ki akarja neveztetni a megyei orvosokat, ennek csak egy oka lehet, hogy a zsidók szoritják őt erre, miután tapasztalták a mult választásnál, hogy a zsidó doktorok a megyei orvosi hivatalokból rakásszámra buktak ki. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldal némely padjain.) Nem azt inditványozza, a mit bár szeretnének, hogy szörnyükődhessenek intoleranczián, hogy zsidó megyei orvos ne lehessen — egyedül csak azt inditványozza, hogy engedjék meg a megyei közönségnek, hogy mint eddig, ezentul is magát saját módja szerint gyógyithassa, hogy II. Frigyes szavaival élve némileg, Das es nach seiner eigenen Façon gesund werde. Ha azután kedve volna a megyének zsidó orvost választani, nem lehet ellenvetése, de igenis van ellenvetése az ellen, hogy oly akár keresztény, akár zsidóorvos oktroyáltassék a megyére, kinek csak korteserényei vannak, de ki nem birja annyira a megye bizalmát, hogy megválasztódnék. Pártolja a Bottlik inditványát. (Helyeslés balfelől.)

Thaly Kálmán kifejti azokat az okokat, melyeknél fogva a 80. §-t nem fogadhatja el. Az előzetes tárgyalás arról győzte meg, hogy még a legigénytelenebb irályi módositások sem fogadtatnak el csupán azért, mert az ellenzék részéről adattak be s mert azon hiedelemben vannak, hogy ezen oldalról semmi sem tétethetik, a mi üdvös. Ez okból még a legkisebb irályi módositásokat is maguk közt osztják ki a többség tagjai. A szónok azonban figyelmezteti a többséget, hogy e miatt ők viselik a felelősséget mindazon badarságért, (Mozgás jobbfelől), a mely a czentrálizáczió s abszolutizmus álarczát magán viselő ezen törvényjavaslatba felvétetik, (Ellenmondás jobbfelől) s a melyet a legközelebbi jövőben a törvény életbeléptetése után sajnosan fognak mindnyájan tapasztalni. Ezért a többséget illeti a felelősség (Ugy van! jobbfelől) s az ellenzék ez ellen előre is tiltakozik. (Helyeslés balfelől). Tudja, hogy a többség mindenért felelősséget vállal, mert annyira bizik vezérében, hogy őt mindenben vakon követik s mert a felelősséget is egyedül arra háritják, a ki ezt tanácsolta. Azonban emlékezteti a képviselőket az Aradon kivégzett tábornokokra s arra, hogy mit nyerhetnének azok azzal, ha a felelősséget Görgeire háritanák? (Tetszés szélső balfelől).

Tudja, hogy a Lázár Ádám módositványát nem fogják elfogadni, pedig ez áll legközelebb a szónok nézeteihez. Csatlakozik a Lázár Ádám módositványához; de ha a ház azt nem fogadná el, hogy legalább romjait mentse meg a városi önkormányzatnak, az a csodálatos eset történik meg rajta, hogy kénytelen lesz másod sorban a Kőrösi Sándor beadott inditványára szavazni. (Helyeslés a baloldalon.)

Zichy Antal a szakasz fentartása mellett szól. A rendőrkapitányra nézve legkevésbé lehet a választás elvét hangsulyozni, Andreánszky Gáborral szemben érvel az orvosok kinevezése mellett. A mi a zsidófajt illeti, a zsidó fajnak igen dicsérendő tulajdona van, melyet Andreánszky nem igen méltatott; a szaporaság. Még pedig ők nemcsak megajándékozzák gyermekekkel a hazát, hanem azoknak kiválólag gondját is viselik. Mutatja a statisztika. Az egészségi állapotok és a mortalitási viszonyok és náluk a legkedvezőbbek és szomoruan kell konstatálni, hogy e tekintetben a magyar faj sokkal hátrább áll. Hangsulyozza a helyes orvosi segitség fontosságát, utal arra, hogy a népnek sajátságos ellenszenve van az orvosok iránt. Pártolja az intézkedést, hogy az orvosok kineveztessenek. (Helyeslés jobbfelől).

Dárday Sándor előadó sorra birálgatja a beadott módositványokat; ellenzi valamennyit, egyedül a Tibád módositványát fogadja el, s ezzel ajánlja a szakasz fentartását.

Tisza Kálmán miniszterelnök észrevételeket tesz az Andreánszky br. beszédére, s ezzel szemben érvel a szakasznak az orvosra vonatkozó intézkedése mellett. Azután igy folytatja: De a miért tulajdonképen felszólaltam, az, hogy ismételten megmondjam, hogy a városi főkapitányok kinevezését igen is szükségesnek tartom. Bocsásson meg a t. képviselőház és mindazok, a kik felszólaltak, én abban, hogy ez igy történik és hogy az igy kinevezett főkapitányt a törvényhatóság fizesse, az applikácziótól eltekintve sem uj eszmét, sem valami rendkivülit nem látok. Eddigi törvényeink értelmében, söt 1848 előtt is voltak egyes ilyen tisztviselői és hivatali állások, azért mégis az illető törvényhatóságok fizették az illető tisztviselőket. Azok között, a kik itt a szakaszban felemlittetnek, egyrészt mindig a főispán által neveztetett ki, de azért a fizetésre nézve külön dispoziczió nem történt. Egyébiránt a városi főkapitány azért nem is lesz állami közeg, hanem megmarad a municzipium közegének, s épen azért teljesen helyes és indokolt, hogy a municzipium fizesse őt. Ha pedig valaki azzal argumentál, hogy az isten tudja, milyen méltánytalanság a városok irányában, akkor méltóztassék egyfelől meggondolni, hogy a megyékben a csendőrség tisztán állami közeggé lett, tisztán az állam rendelkezésére áll, mig a városi főkapitányokra nézve ez egyáltalában nem mondható. Tessék továbbá figyelembe venni azt is, hogy a közbiztonság fentartása a községekben legyenek bár azok önálló törvényhatósági községek, egyfelől állami érdek ugyan, de másfelől községi érdek is. És még a megyékben is a községeknek, mint olyanoknak vannak hasonló rendőri és közbiztonsági teendői, melyeknek terheit azok a közegek önmaguk viselik. (Ugy van! jobbfelől.)

Ezeket kivántam ebből a szempontból megjegyezni. Hozzá tehetem azt is, — mert nem tehetett róla, nem hallgathatom el, hogy mindig emlegettetik a városok elleni méltánytalanság pénzügyi tekintetekből — hozzáteszem, hogyha nem politikai meggyződésből tenném is, már csak egyéni szempontból is kellene, hogy a városoknak minden méltányos érdekét előmozditsam. Azt minden lehető alkalommal meg is teszem. (Helyeslés jobbfelől.) De el nem ismerhetem — épen azért tiltakozom is ellene — mintha akár ezen dispoziczió, akár a törvényjavaslat bármely más dispoziczíója a városok ellen igaztalan és méltánytalan volna. Mikor a városokat a megyékkel összehasonlitgatják, mindig méltóztatnak megfeledkezni arról, a mit már az imént is jeleztem, hogy minden ilyen város nemcsak hatóság, hanem egyuttal község is; tehát az ő közegei, ha teljesitenek is állami teendőket, teljesitenek községi teendőket is, teljesitenek oly teendőket is, melyeknek végzése által a törvényhatósági joggal nem biró községeknek igen nagy része sokkal nagyobb terhet visel, mint a törvényhatósági joggal biró városok. Ezt egyszer, mint az igazságnak megfelelőt konstatálni kivánván, miután ha jól értem, a 76. §. most nem dől el, a 79 és 80-ikra nézve csatlakozom azokhoz, a miket az előadó ur mondott. (Helyeslés jobbfelől.)

Következik a szavazás: a 79-ik szakaszra nézve Lázár Ádám és Gullner által beadott módositványokat a többség elveti s változatlanul elfogadja a szakaszt. A 80-ik szakaszra nézve Lázár Ádám és Bothlik Lajos által beadott módositványokat a többség mellőzi. A Tibád Antal által beadott módositványra nézve az elnök megszámláltatja a szavazatokat.

Az elnök: A jegyző urak jelentése szerint a Tibád által benyujtott inditványt 57 képviselő nem fogadta el, 57 elfogadta. (Derültség.) Én részemről *nem* fogadom el. (Éljenzés balfelől. Tetszés.)

Következik a függőben maradt 3-ik §, mely észrevétel nélkül elfogadtatik, azután a hasonlóképen függőben hagyott 76. §., melyhez az imént Ámon Ede és Kőrössy Sándor adtak be módositványt.

Zichy Antal a 76. §-ra nézve egy lépéssel tovább megy, mint Kőrössy. Ő egyszerüen a rendőrkapitánynak a városi tanácsból való kihagyását inditványozza. Módositványa ekkép hangzik: a 76. §. első bekezdésének első sorából e szó «rendőrkapitányból» kihagyandó. Valamint az utolsó mondat: «a rendőrkapitány azonban stb.» szintén kihagyandó. Ennek következtében a szöveg igy hangzanék: «A városi tanács áll a polgármesterből, tanácsnokokból, főjegyzőből és főügyészből.»

Tisza Kálmán bővebb indokolás mellett kijelenti, hogy a Kőrössy Sándor által beadott módositványt elfogadja; azon módositványhoz azonban, melyet Zichy Antal nyujtott be, nem járulhat. Kéri tehát a szakasznak a Kőrössy módositványával való elfogadását.

Szederkényi Nándor és **Thaly** Kálmán pártolják Zichy Antal módositványát; ellenben **Dárday** Sándor előadó hozzájárulván az Amon Ede stiláris módositványakoz és a Körösy módositványához, kéri a Zichy Antal inditványának mellőzését.

A ház többsége elveti a Zicky Antal inditványát.

Következik az a szavazás Ámon Ede stiláris módositványa fölött.

Thaly Kálmán: Fentartjuk, hadd legyen annál rosszabb. (Derültség a szélső baloldalon. Mozgás jobbfelől).

Az elnök: Ezt a kifejezést Magyarország nem köszöni meg a képviselő urnak. (Helyeslés jobbfelől. Zaj a szélső baloldalon).

Thaly Kálmán: Felvilágitásul (Nagy zaj. Élénk felkiáltások jobbfelől: Nincs joga szólani!) bátorkodom annyit megjegyezni, hogy én csak a stylt értettem. (Zajos felkiáltások jobbfelől: Rendre! Nincs joga szólani). Ezt jogom van megmondani. Én csak a stylre nézve, nem a tartalomra értettem, a mit mondtam. (Zaj).

A ház többsége ezután a 76-ik §-t elfogadja az Ámon Ede és Kőrössy Sándor által beadott módositványokkal.

A 81-ik §. igy hangzik: «A városi törvényhatóságokban a segéd- és kezelő személyzet tagjai a tanács által és élethossziglan választatnak».

Sztojacskovics Sándor e helyett a következő szöveget ajánlja: «A városi törvényhatóságokban a segéd- és kezelő személyzet tagjai a törvényhatósági bizottság közgyülése által és élethossziglan választatnak».

Tisza Kálmán miniszterelnök hozzájárul a módositványhoz.

A ház e szakaszt a Sztojacskovics módositványával fogadja el.

Az elnök: A 82-ik §-hoz többen lévén feljegyezve, a tárgyalás folytatását holnapra halasztja, a mennyiben a holnapi ülésen a napirendnek ez a tárgya nem igen fogja igénybe venni az egész időt, a holnapi ülés napirendjére az Egiptomba vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását is kitüzi. Továbbá a holnaputáni ülésben czélszerü lenne megejteni a választásokat, a bizottságokban hiányzó négy tagra (Helyeslés) és szükséges lenne egyszersmint az iránt is határozni, hogy a mennyiben az Egiptom pénzügyi rendezése ügyében kötött nemzetközi egyezményről szóló törvényjavaslat tárgyalása hosszas tanácskozást valószinüleg nem fog igénybe venni, utána mindjárt a községi törvényjavaslat vétessék tárgyalás alá és pedig meg lehetne állapodni abban, hogy ez a csütörtöki ülésben történjék.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Részemről teljes késszséggel hozzájárulok a t. elnök ur javaslatához, melyet ugy értelmezek, hogyha nem maradna is szerdára egyéb tárgy, mint a választások és a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslatnak harmadszori megszavazása, a községekről szóló törvényjavaslat akkor is csak csütörtökön vétetik tárgyalás alá. (Helyeslés.)

Apponyi Albert gr.: A most tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat és annak minden részlete oly általános érdeklődést keltett a ház minden tagjánál, hogy annak tárgyalása alatt a pártok a maguk kebelében nem foglalkozhattak a községi törvényjavaslattal. Ezen szempontból méltányos volna, hogy a most tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat befejezése és a községi törvényjavaslat tárgyalásának megkezdése közt legalább két napi időköz engedtessék. (Helyeslés) és azért kérem, hogy ne csütörtökre, hanem péntekre tüzzék ki a községi törvényjavaslat tárgyalását. (Általános helyeslés.)

Az elnök ily értelemben mondja ki a határozatot, s a községi törvényjavaslatot a pénteki ülés napirendjére tüzi ki.

Az ülés végződik d. u. 2 órakor.

Az országgyülési mérsékelt ellenzéknek *Ernuszt* Kelemen elnöklete alatt tartott mai értekezletén a képviselőház bizottságába a kilépett Szilágyi Dezső helyébe *Lipthay* Béla b., a véderő bizottságba a kilépett Szily László helyébe *Nagy* István, végre az összeférhetlenségi bizottságba a kilépett *Németh* Lipót helyébe *Goda* Béla jelöltetett ki. Azután tárgyalás alá vétetett az *Egyptom pénzügyeinek rendezéséről szóló egyezmény* beczikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslat, melyet általánosságban *Apponyi* Albert gróf ismertetvén, hozzászólottak: *Horváth* Lajos, *Sághy*, *Beöthy* Ákos, *Gullner* és többen, mire a törvényjavaslat általánosságban a részletes vita alapjául elfogadtatott. Ezzel az értekezlet véget ért.

Az országgyülési szabadelvü párt ma d. u. 6 órakor *Vizsolyi* Gusztáv elnöklete alatt tartott értekezletén tárgyalás alá vétetett az *Egyiptom pénzügyei rendezése* ügyében kötött nemzetközi egyezménynek beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat, mely *Hegedüs* Sándor előadó indokolása után általánosságban és részleteiben változatlanul elfogadtatott. Következett az 1883. évi 43. tcz. módositásáról szóló törvényjavaslat. Miután *Hegedüs* Sándor és *Teleszky* István előadók, az első pénzügyi, az utóbbi az igazságügyi bizottság nevében indokolták volt a törvényjavaslatot, az szintén általá-

---

a házi tüzhelyre és boldogitásra termett asszonykát anyjának és férjének nagyralátása kizökkentenek sarkából s annyira megváltoztatják természetét, hogy szereplő, költekező s egy kissé kaczérkodó nővé lesz, mig aztán eszére nem tériti egy olyan követelés, mely bántja önérzetét és szégyenpirral boritja el arczát.

Góth Mátyás, e meggazdagodott s vasárusi üzletétől visszavonult nyárs-polgár nyaralójának kertjében pillantjuk meg a családot. A papa az «urhatnám polgár» ivadékai, ki szeretné, ha lánya ragyogna s maga is kivánna még szerepelni s titokban képviselőségre áhitoz. Nagyobbik leányát: Matildot egy jónevü fiatal urhoz adta, Vathay Bélához, a ki a gentryhez tartozik, de afféle végzett ur, mert most az após tartja s hivatalra volna szüksége; fiatalabb lányát Klárát pedig Hernádi Fülöpnek (ez a jó Fülöp) szánta, de a mit semmi sem indokol, mert a nagyralátó nyárspolgárnak mi kilátása sem lehet ezzel az egy fillérrel és semmi különösebb nexussal nem biró vővel. A családhoz tartozik még a Béla nővére: Ottil, özvegy nő, ki nagyvilági hölgy gondolkozásával bir, de a nagyvilági élethez nincsenek már eszközei. A kertben most egy jó magasan kötött függő-ágyban pihen, de részt vesz a társalgásban. Matildnak ép ruhakelmét kellene kiválasztania, de ő megelégszik azzal, a melyik férjének tetszik. De a férjnek nem tetszik, hogy nincsen önálló izlése, nincs magasb ambicziója. Ez észrevételre Matild megcsókolja férjét, mondván: legmagasabb ambicziója az, hogy férjét szeresse. «Kedvesem — jegyzi meg erre Ottil a függő ágyból, — a valódi nagyvilági nő nem szokott férjével társaságban csókolózni.» Szóval a férj és sógorasszony nyárspolgáriasnak tartják Matildot, söt maga Góth papa is elszörnyed, hogy ki viseli az ő villájában magát nyárspolgáriasan? s midőn az asszonyka szeme könybe lábad, feddi lányát: «Most meg már sirsz? Ez az asszony nem tud czivilizálódni. Kérdezd meg csak az uradat: illik-e sirni egy gentryasszonynak?» De hogyne sirna, mikor nem tudja a férjének semmiben a kedvét találni. A férj azt nem mondja, de bevallja, hogy szeretné, ha valamivel több nagyravágyás volna benne, nem élne oly nagyon szerény visszavonultságban, óhajtana kissé szerepelni, feltünni, más nőket elhomályositani s a férjét irigyeltté tenni. A papa e szavakra elképed: «Borzasztó, mennyi hiba egy fiatal asszonyban!» Ottil is beleszól, hogy a Béla társadalmi helyzete, jövője, előmenetele is megkivánnák, hogy neje kiváló helyet foglaljon el a társaságban, hogy modorát, szellemét, ruháját példaként idézzék s ragyogjon napként a társaság egén. Az apja is azt kérdi: mért nem ragyog a társaság egén, holott ő elég pénzt ad hozzá s pénzzel az ember minden lehet, még nap is. Matild mindenre kész, a mit Béla kiván, de hát mit tegyen? Béla azt kivánja, hogy jobban bele élje magát a körbe, a melybe házassága által jutott. A papa is azt mondja: osztozniok kell egymás javaiban, Béla élvezi a felesége pénzét, (nem szemrehányáskép mondja) Matild meg élvezze férjének fényes körét: ragyogjon. «Teringettét! parancsolom, hogy ragyogj!» s Béla kezdi tanitani, hogyan ragyogjon. Lépjen be olyan egyletekbe, melyeknek a divatos asszonyok tagjai szoktak lenni, társaságokban igyekezzék magára vonni a figyelmet, központot képezni, legyen beszédes, szellemes, s Ottil szerint egy kissé kaczér is, de ártatlan kaczérsággal, mely csak ingerel, de semmit sem igér. Szóval: tegye mindazt, a mire nem termett. E hiu módon zaklatott s épen nem hiu asszonyka lesz a vigjáték hősnője.

Fura hősével, Fülöppel, a második jelenetben ismerkedünk meg, a mint ijedt arczczal, lélekszakadva ront a kertbe, jelentve, hogy vendég jön. A vendég Várdai Ottó, a fiatal államtitkár, ki most jött haza külföldről s nejével a nyaralóba jő, meglátogatni barátját: Bélát. Mindezt Fülöp ijedezve mondja, mert ő mindig ijedez, folytonosan féltve barátjait oly bajtól, mely nem létezik. Most Matildot s a család nyugalmát félti, mert Várdai udvarolt lánykorában egy kicsit Matildnak s ebből azt következteti, hogy szerelmes volt, s most is az, a melyből nagy baj lehet. Figyelmezteti is Matildot, hogy legyen óvatos, mert Várdai veszedelmes ember, valódi Don Juan! Az asszonyka nevet: mi czélból udvarolna egy férjes nőnek egy nős férfi? «Mi czélból? — kérdi Fülöp — hát ezt is én magyarázzam meg? Én megtettem baráti kötelességemet. Vigyázz, észre ne vegyék, a miről beszéltünk».

Góth papa el van ragadtatva, hogy ily előkelő vendége jő, ki neki kerületet, vejének pedig jó hivatalt szerezhet. Mind átöltöztek, kivéve Matildot, ki nem ér rá. Nem bizony — panaszkodik Klára — mert nagyon érdekes beszéde volt Fülöppel. A jó Fülöp szabadkozik, hogy egy szót sem szóltak egymással, a mivel csak gyanut kelt, főleg Klárában, kivel foglalkozni a kiszemelt vőlegény nem ér rá. Ő a maga érdekére nem gondol, mindig csak a barátaié foglalják el. Góth papa festőileg rendezi el a csoportot, a fiatal pár olvas egy könyvből, Ottil egy divatlappal foglalkozik, Klára virágbokrétát köt, a papa pedig az államtitkár müvét: az «Államháztartástan»-t veszi a kezébe, igy várják az államtitkárt és nejét: Adélt, ki a nevelőházban együtt tanult Matilddal, de nem voltak ott valami jó barátnők. Most annál jobban mosolyognak egymásra. Matild csak az államtitkárral szemben elfogult, alig mer rá nézni s arra gondol: «ah, minek is szólt az a Fülöp!» Férje az elfogultságot félszegségnek tartja, Várdai pedig (mert hiu) valami egyébnek. De az államtitkárt Góth papa viszi a kertbe, hogy kifejtse neki államháztartási nézeteit, a mitől a vendég előre megriad. A hölgyeknek pedig Fülöp sétacsónakázást ajánl. Elfogadják, kivéve Klárát, a ki haragszik, mert Fülöp megint suttogott Matilddal, a miért a lányka duzzog, mig Fülöp igyekszik megnyugtatni: «Bocsáss meg angyal! szivem, lelkem a tied egészen, de barátaim folytonosan elfoglalnak. Ám kihozom holnap Déri Andort, kivel a farsangon többször tánczoltál. Bemutatom atyádnak. Kitünő fiatal ember, legjobb barátom, s szivesen fog téged mulattatni, mig én el leszek foglalva.» Fülöpöt hivják a hölgyek, hogy evezzen. Ő szalad, mert nagy a szolgálatkészsége, de még nagyobb az ügyetlensége. Ha szól, ha tesz valamit, mindig bajt csinál. Imént, midőn Ottilt kiemelte a függőágyból, leejté, most meg — mivel nem tud evezni — felforditja a csónokat s a három nő sikoltozva gázol ki a partra. Fülöp menekszik s az Ottil függő-ágyába buvik. Ott nem látják meg s meghall sokat. Hallja, a mint Béla és Matild összezördülnek, mert a férj Adélt állitja neje elé nagyvilági mintaképnek, a mi az asszonykát egy kicsit féltékenynyé és nagyon haragossá teszi, ugy hogy sirva, boszankodva fogadja meg, midőn egyedül marad: majd lesz ő olyan nagyvilági nő, hogy «szikrát hány tőle a Béla szeme». S hallja Fülöp azt is, midőn Várdai és Matild igen nyájasan beszélgetnek egymással s az asszonyka megpróbálja a kaczérkodást is s örül, hogy sikerült, az államtitkár pedig kezd titkos reményeket táplálni. Fülöp, ki hallá párbeszédöket, a függőágyból inti a nejét keresö Bélát, hogy vigyázzon a feleségére s legyen hozzá gyöngéd.

Góth papa oda van a történt baleset miatt. Váltig mondja vendégeinek, hogy megöli Fülöpöt, ha szeme elé kerül, a tavat pedig kiszáritja. De Adél nem törődik a történt bajjal s a jövő héten ujra itt lesz, mert az asszonyokkal fényes pásztori ünnepet rendeznek a kertben. Most pedig távozik férjével, s Góth papa boldog: «Milyen kedves finom ur! s hogy szeret minket! Béla számára most már biztos a fényes hivatal, én pedig föllépek képviselőjelöltnek, ugyis csak ez hiányzott még teljes gentrységemből. És ennek a kedves, hatalmas férfinak a nejét füröszti meg az a szerencsétlen Fülöp? Hol van? Hadd öljem meg!» S jönek Matild és Ottil városiasan felöltözve. Hintón készülnek behajtatni a fővárosba, hogy a pásztori jelmezekhez bevásároljanak mindent. Matild lelkesülten mondja, hogy a legdiszesb akar lenni, tulragyogni minden asszonyt s megnyerni minden férfi hódolatát. Egészen felvillanyozza ez a gondolat! Góth papát is felvillanyozza. »Hallod ezt az asszonyt? — mondja Bélának. — Mintha kicserélték volna. Igazi gentryasszony lett belőle. Most már csak meg vagy vele elégedve?» Béla hámulva mondja, hogy nagyon meg van elégedve. Matild pénzt kér az apjától, mert ingyen nem lehet ragyogni. Elveszi az egész tárczát, melyben — mint Góth papa egy kis aggodalommal mondja — pár ezer forint van. «Talán elég lesz!» — jegyzi meg Matild. «Hallod-e? Talán elég lesz; — szól a papa Bélához, — a te feleséged ugyan jól kezdi!» Matild és Ottil távoznak. Klára pedig a keresett «jó madar»-at megleli a megmozdult függőágyban, melyet zsinórjánál fogva ugy bintáz, hogy Fülöp leugrik belőle. Góth papa megragadja: «Itt vagy te vizbe forditó?» «Ne öljön meg uram, — felel ünnepélyesen Fülöp, — élnem kell még mindnyájok boldogságáért».

Ez az első felvonás, mely a személyeket jól megismerteti, a helyzetet, melyből a bonyodalom indul, világosan felállitja. A második a Béla fővárosi lakásán játszik. Itt már Matild egészen nagyvilági, szereplő hölgy. Mintha kicserélték volna! Nem is jövünk igazán tisztába vele, hogy a mit jó czélzatu játékból kezdett, ma már nem valódi kedvtelés-e nála? A «saltus non datur in natura» igaz elvét a szerző nem tartotta szem előtt, mert az egyszerü, csupán férjét szeretni kivánó hölgyből egyszerre nagyon is mássá tette, s olyanná, a minek csak játszásához is idő, beletanulás kell. Most már Matild egyletekbe jár, drágán öltözik, elfelejt főzetni is itthon, s Béla és Góth papa ugyancsak éheznek. Góth papa felháborodik: «Teringettét, ez még is boszantó. Én is ember vagyok és vannak pillanataim, midőn éhezem.» A férj is, noha ő akarta, hogy neje nagyvilági nő legyen, sokalni kezdi a dolgot, mert már egy hónap óta nincs rendes ebéd. Góth papa megjegyzi, hogy ő nem csak éhen marad, hanem fizet is: egy hónap alatt a rendes összegen kivül 4293 forintjába került a drága ragyogás. Vő és ipa kölcsönösen szemére hányják egymásnak, hogy ki akarta igy? «Ön akarta igy!» «Nem igaz, te akartad igy!» Bélának egyéb aggodalmai is vannak, mert hetenkint névtelen levelet kap valakitől, a ki figyelmezteti, hogy «sötét felhő» fenyegeti házi boldogságát. Góth papa gyanakszik, hogy Fülöp a sötét felhő. Pedig a jó Fülöp csak az aggódó és figyelmeztető levelek névtelen irója. De az öreg kérdőre veszi, hogy mit mozditja elő a Matild egyleti bolondságát s mért hanyagolja el Klárát? Fülöp arra kéri az öreget: nyugtassa meg Klárát, mert szive lelke, minden gondolata az övé, de nagyon el van foglalva s azért mutatta be Déri Andort, hogy távollétében ő róla beszéljen Klárának. Ily bolondosan gondolkodik a maga menyasszonyáról. A mi a Matilddal való sugás-bugást illeti, az ellen ugy védekezik, hogy azzal csak az öreg ur gyanuját növeli. «Meglátod, — sugja vejének az öreg — ez a sötét felhő.» Béla feleli: «Ugyan hagyja ezt a boldogtalant!» Fülöp pedig nem csak mindig jobban gyanakodik a látogatásokat tevő Várdaira, hanem ennek nejét is gyanakvóvá teszi, ép az által, hogy oly módon igyekszik kézzel-lábbal megnyugtatni, mely e nőt is nyugtalanná teszi. Elszólja magát, szükségből fillent és zavarokat csinál, s Matild és Adél egy szükebb bizottsági ülésen, mely mulatságosan van leirva, összetüznek egymással, miközben a megzavarodott Fülöp nagyon konfuzus jegyzőkönyvet csinál. Adél izgatottan távozik s Fülöp utána rohan, mert azt képzeli, hogy a Dunának ment, pedig csak a czukrászboltba ment. Góth papa pedig feleletre vonja lányát a Fülöppel való kaczérkodás, az elmaradt ebéd és a sok költekezés miatt. Az asszonyka nevet, hisz szerepel, ragyog, a mint kivánták, a mi pedig a pénzt illeti, ingyen nem lehet gentryskedni. «Gentry, gentry! — pattan fel az öreg — annyira még sem vagyok gentry, hogy tönkre jussak.» Matild mentegetődzik, hogy félt a papa haragjától, a férje szerelmének elveszitésétől; tehát megtette, a mit kivántak, s evés közben megjött az étvágya. És ha itt, még egy pár kikerekitő jelenéssel, bevégződnék a játék, melyet az asszonyka a maga tetszésére nyert meg, az egész mü jóval kerekdedebb, igazabb lehetne, mint a bonyolitás ama tovább szövésével, mely már nem játék. Nem értjük többé Matildot. Most már a férjétől kér, mert a papától nem kapott, ezer forintot. De a férjnek nincs. «Teremis! hisz a férfiaknak olyan könnyü pénzt szerezni.» «Nem olyan könnyü, mint az asszonyoknak elkölteni.» Összetüznek s Béla bántódva távozik s az eddigi jó szivü asszony nem sajnálja. Ottil tanácsára s Fülöp közbenjárására, ki ép betoppant, («az ég küldte» — mondja Matild: «őt mindig az ég küldi»,) az ezer forintot uzsorástól veszik kölcsön, másfél ezret irva a váltóra, a mi már nem játék, hanem könnyelmüség. Fülöp, a bolond, semmit sem tud megtagadni barátaitól. Jön Várdai, hozva az örömhirt, hogy Béla vizi-biztos lesz Erdély szélén. Matild megijed, hogy igy az esztendő felét távol tölti tőle. Az államtitkár azonban ép ezt akarja s megnyugtatja Matildot a jó hivatallal, s számit hálájára. Következik még a váltó aláirása, s Góth papa akkor lép be, midőn Fülöp ép összehajtja a váltót. Azt hiszi, szerelmes levél s el akarja venni; de Fülöp elrohan, Góth papa pedig nem szaladhat utána, mert Matild a karjaiba ájult.

A harmadik felvonás szinhelye egy fürdő társalgóterme. Tehát harmadik hely, a mi épen nem baj, mert a modern szinmü ugy kinött a három egységből, mint Jules Janin szerint: az ember a gyermekruhából. Az első jelenet előkészit arra, hogy milyen nagy csacsi volt Fülöp, midőn Dérit küldte Klárához szerelme szószólójának. Ott van a fürdőben Góth papa is, ki megijed, midőn Matildot és Ottilt a roulette-szobából látja kilépni. Megtiltja, hogy játszanak. Pedig kedvök volna. Föllép Béla is s szemére hányja nejének, hogy kaczérkodik a fürdőbe szintén elvetődött Várdaival, azért ő nem is fogadja el a hivatalt, nehogy azt mondják: felesége utján jutott hozzá; hanem — mint a papa ajánlotta — menjenek le a krassói birtokra gazdálkodni. Matild nevet s emlékezteti férjét saját szavaira: hogy a féltékenység nagyon nyárspolgárias, s kimondja, hogy ő nem temeti el ifjuságát egy nyomorult faluba, söt már egy magán-beszéd, végén, midőn arra gondol, hogy a maga önérzetére erélyesen hivatkozott férje tán válni is akar tőle, daczosan mondja: «Tessék az én lelkiismeretem tiszta. S megjelen Fülöp, furcsa átöltözetben, hogy könnyen rá ne ismerjenek; azért jött, mert lejárt a váltó, fizetni kell s elhozta az uzsorást is magával, hogy botrányt ne csináljon. Mit tegyenek? Könnyü volna a megoldás, ha Matild a legtermészetesbre gondolna: egy kis nyilt bevallás, a krassói birtokra vonulás elfogadása s a papa azonnal kifizetné a neki nem nagy összeget. De a szerzőnek még néhány jelenet kellett s e végett Matild és Ottil azt a furcsát gondolják ki, hogy a rouletten nyerik meg a

nosságban és részleteiben a két bizottság jelentése alapján elfogadtatott. Végül *Tisza* miniszterelnök ismertette Faekh Károlynak a biztositó-társaságok javára állitólag történő hatósági beavatkozás tárgyában hozzá intézett interpellácziójára, valamint a máramarosi ügyek tárgyában Herman Ottó által beadott interpellláczióra adandó válaszait. A válaszoknak helyeslő tudomásul vétele után az értekezlet véget ért. Holnap d. u. 6 órakor a párt ismét értekezletet tart. Tárgy: a községek rendezéséről szóló törvényjavaslat.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt márcz. 30-án d. u. 6 órakor értekezletet tart.

VIDÉK.

* **Rimaszombat**, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Gömörmegye* alispánjává az elhunyt Szontagh Bertalan helyére ma 152 szavazattal 114 ellen *Bornemisza* László megyei I. főjegyző választatott meg. Ellenjelöltjei voltak Hevessy Bertalan, Szentiványi Árpád. A választásnak ez az eredménye azoknál szült kedvezőtlen hangulatot, a kik a gömöri panszlávok megfékezhetése érdekében azt óhajtották volna, hogy az uj alispán lutheránus legyen. Az uj alispán működése akkor fog találkozni az egész megye rokonszenvével, ha nem fog paktálni a panszlávokkal, hanem még nagyobb erélylyel fog ellenök sikra szállni, mint a minő erélyt az egész megye magyarsága ellenjelöltjeitől várt.

* **A dunamelléki ref. egyházkerület** konventi képviselői sorában az első szavazás alkalmával egy világi és egy egyházi, illetőleg egy-egy póttag helye betöltetlen maradt. Az ujból elrendelt szavazásnál, megválasztatott az egyháziak közül Filó Lajos, a világiak közül Ballagi Mór, póttagokká pedig az egyháziak közül Kovács Albert, a világiak közül Balogh Imre. — A dunántuli ref. egyházkerületben konventi képviselőkül megválasztattak, az egyháziak közül rendes tagokul Körmendy Sándor és Csonka Gábor, póttagnak Váli Lajos, a világiak közül rendes tagoknak Beöthy Zsigmond és Véghely Dezső, póttagnak pedig Molnár Béla.

* **A dunántuli közmüvelődési egyesület** végrehajtó bizottsága márcz. 21-én tartott gyülésében megválasztá az ideiglenes tisztikart. A gyülésen 70-nél többen vettek részt. Pécs város és Baranyamegye értelmiségének legkiválóbb alakjai közül. Az ülést Kisfaludy Imre, a 68-as választmány társelnöke nyitotta meg s röviden vázolva a létesitendő egyesület ügyében eddig tett s jövőben szükséges intézkedéseket, az ideiglenes tisztikar megválasztására hivta fel az egybegyülteket. Elnökké, egyhangulag, Perczel Miklós főispánt választották meg, kit egy hat tagu bizottság hivott meg az ülésre. A főispán megjelenvén, elfoglalá az elnöki széket, szép beszédben köszönve meg az iránta tanusitott bizalmat. Ezután kifejtette, hogy a létesitendő egyesület ügye oly szent, hogy a legcsekélyebb erő közreműködése is kivánatos s készségesen felajánlja tapasztalatait. Beszéde további folyamában a főispán felemlité, hogy a létesitendő egyesületnek politikai jellege csak annyiban van s lehet, a mennyiben nemzetiségünk általános ápolása, terjesztése oly dolog, melynek politikai jelentősége el nem vitatható; pártszinezetnek azonban e kérdésben nem lehet helye s pártszinezet e kérdésben nincs is; bátran mondja ezt el, mert ismeri a hazai pártokat; egy sincs közülök, mely — ha egymástól eltérő utakon és fegyverekkel is, de — a haza sorsának javulásáért ne küzdene s egyben mindannyian egyesülnek, abban t. i., hogy hazájuknak mindannyian hü fiai. (Zajos éljenzés.) Az egyesület, működésével a társadalmi térre van utalva. Czélja: nemzetiségünket minél szilárdabb alapra fektetni, pótolni az eddig tett mulasztásokat, visszahóditani azt, mit elhibázott eljárásunkkal elvesztettünk s megnyerni hazafias törekvéseinknek az idegenkedő elemeket, mi méltányos eljárással bizton várható. A nagy tetszéssel fogadott beszéd elhangzása után megválasztattak: titkárul Benyovszky Manó, jegyzőkül Feiler Mihály és Várady Ferencz, pénztárosul Szigriszt Lajos, mindannyian egyhangulag. Ezután pontonként tárgyalás alá vették a 68-as választmány által beterjesztett alapszabálytervezetet, melyet beható vita után elfogadtak, több csekélyebb változtatással. Ezután a főispán előterjesztésére elhatározták, hogy a további teendők kivitelére a nemzeti kaszinó és a polgári kaszinó tagjaiból egyenlő számarányban alakult s eddig működött 68 tagu választmányból egy szükebb, 24 tagu választmány alakittassék, melynek feladata, hogy a további teendőkre nézve tüzetes programmot készitsen, hogy igy az egyesület határozott irányban működhessék.

KÜLFÖLD.

— márcz. 29.

Oroszország, mint egy izben már kiemeltük, e pillanatban egyedüli akadályozója a *kelet-ruméliai* kérdés elintézésének. Az olasz javaslat, mely pedig semmi egyebet nem akart, mint az előbb Oroszország által javasolt alternativák egyikét, s melyhez a hatalmak készségesen járultak hozzá, végkép elejtetnek tekinthető, mivel Oroszország semmikép sem akarja azt elfogadni, a hatalmakban pedig nincs együttvéve annyi bátorság, hogy a török-bolgár egyezményt Oroszország hozzájárulása nélkül is szentesitsék. Kifogása természetesen most is pompás van Oroszországnak, mint mindig. A hatalmak ugyanis elfogadták a porta előterjesztését, mely az öt évre való kinevezésről szólott — elfogadták, a mint elfogadták volna a másik alternativát is, az egyszer mindenkorra való kinevezést, ha a porta azt terjesztette volna elő. Oroszország tehát most azzal érvel, hogy Sándor fejedelem, midőn nem fogadja el azt a mit Európa elfogadott, paczkázik Európával s azt nem szabad megengedni — és a szegény Európa melyet Oroszország ily nemes hévvel védelmez a bolgár fejedelem tulkapása ellen, még köszönettel tartozik neki érette, s nem látja, vagy nem akarja, vagy nem meri látni, hogy Oroszország ismét csak szokott átlátszó furfangjainak egyikével él, mert hiszen a hatalmak, melyek Európát képviselik, épen nem érzik magokat sértve Sándor fejedelem ellenkezése által, sőt szivesen hozzájárulnak ahhoz a javaslathoz, mely a renitens fejedelem óhajának megfelel s igy Oroszország pártfogó gyámkodása teljesen fölösleges. Nagyon ismeretes pedig, hogy az egész komédiával Oroszországnak nem az a czélja, hogy Európa tekintélyét, hanem az, hogy a maga bulgáriai befolyását megóvja, s akcziója tisztán csak Sándor fejedelem személye ellen van irányozva. Igen jellemző e részben a *Szt. Peterszb. Vjedomoszti* legujabb czikke, mely egy valótlan premisszából kiindulva, a következőt mondja:

«Ha igaz, hogy a hatalmak készek a bolgár-ruméliai egyezményt orosz-európai szövegezésben elfogadni, a fejedelem helyzete annyira világos lett, hogy Sándor számára valóban nem marad más, mint vagy engedelmeskedni, vagy másnak engedni át helyét. Ilyen a dileoma, mely középutat nem enged. Mert ha a fejedelem továbbra is vonakodik elfogadni Európa határozatát, eo ipso lemond a ruméliai főkormányzóságra való jelöléséről is, de mivel a hatalmak a legujabb határozata szerint ezt a tisztet öt évi időtartamra csakis az foglalhatja el, a kinek kezében jelenleg a bolgár fejedelmi állás találtatik, ebből logice az következik, hogy midőn Battenberg herczeg lemond a kelet-ruméliai főkormányzóságról, egyszersmind megfosztja magát attól a jogtól, hogy a bolgár fejedelemség trónján üljön. Nagyon lehetséges, hogy a fejedelem további makacskodása okvetetlenül fel fogja vetni a bolgár fejedelmi trónra való uj kijelölést. Bajos eldönteni, vajjon belátják-e a válság ilyetén kimenetelét Szófiában, noha más érdekelt központokban erre vonatkozólag czélzás tapasztalható. Az a kérdés már most, mit tegyen a porta, ha vazallusa nem akarja magát alávetni a hatalmak részéről vele kötött végleges egyezménynek, olyan egyezménynek, mely a konstantinápolyi kormány kezét is megtölti? Mindenesetre eltávolitani s kiköszöbölni mindazt, mi nyiltan ellenkezik az egyezménynyel és a mi főakadályát képezi az Európától Törökország részvételével elfogadott határozat tényleges megvalósitásának. Nem marad más hátra, mint fegyver és «nyers erő» segélyével is helyreállitani az előbbi rendet, s aztán, ha a status quo anto tényleg helyreállt, Ruméliának olyatén átalakitásához fogni, mely megfeleljen a hatalmaktól elfogadott ujitásoknak. Más szóval, jelenleg ugy van felvetve a bolgár-ruméliai kérdés, hogy vagy Sándor fejedelem kénytelen meghódolni a hatalmak határozata előtt, és beleegyezni a rumáliai főkormányzói állás à terme fixe elfogadására, vagy pedig kezdetben vissza kell állitani Kelet-Ruméliában a status quo antet s aztán ujra elővenni az egész bonyolult kérdést kapcsolatban nemcsak azzal, hogy ki legyen a főkormányzó, hanem hogy ki jelöltessék ki az ezzel összefüggő fejedelmi trónra. Épen ez utóbbi kombináczió lehető voltának illusztrálására szolgál a török-bolgár viszonyokban beállt elhidegülés és a ruméliai határon a török csapatok összpontositása.»

A *szerb minisztervältságról* egy belgrádi távirat azt jelenti ma, hogy rendes folyamatot vesz. Minthogy a helyzet most már tisztázottabb, nagyobb a valószinüség, hogy *Garasanin* megmarad. A válság holnap valószinüleg megoldást nyer. Az egész haladó párt ismételten kijelenté, hogy támogatja vezérét, Garasanint és arra törekszik, hogy rábeszélje a kormányelnököt a maradásra. A királyhoz hivott államférfiak kevés kivétellel valamennyien Garasanin kormányon maradása mellett nyilatkoztak.

Az *afghán határrendező bizottság* munkálatai, mint Timesnak legujabban jelentik, megakadtak, mert az orosz biztos váratlanul oly követelésekkel állott elő, melyeket az angol biztos nem akart elfogadni. A vitás kérdés a két kormány elé terjesztetett.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk *mindennap*, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az «Ország-Világ» czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett 8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (kecskeméti-utcza 6. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala

UJDONSÁGOK.

— márcz. 29.

— ***Személyi hirek.*** *A királyi család* május hóban Budapestre jő hosszabb tartózkodásra. — A *király* tegnap este *Vilmos* főherczegnél volt családi ebéden. — *Károly Lajos* főherczeg egészségi állapotáról legutóbb a következő bulletint adták ki: «Az alvás igen jó volt, láz semmi, kevés köhögés, a szemhurut csekélyebb.» — *Vilmos* porosz herczeg a napokban ismét veszélyben forgott, kikocsizás alkalmával, midőn kocsija egy másik kocsival összeütődött, lovai elestek, de csakhamar fölugrottak s a két kocsi egymás mellett tova robogott. — *Szilágyi* Dezső országgyülési képviselő tegnap este Budapestről Londonba utazott. — *Szmrecsányi* Pál kanonoknak az egri főkáptalanba való ünnepélyes beiktatása márcz. 27-én ment végbe. A beiktatást *Szele* Gábor prépost-kanonok végezte. — *Berzeviczy* Albert miniszteri tanácsost az eperjesi Széchenyi-kör, mint annak megalapitóját, a márcz. 24-én tartott közgyülésen disztagjává választotta.

— **Az angol királynő életbiztositási kötvénye**. Furcsa eset játszódott le a londoni aukczióvásáron, hol egy ismeretes árverelő czég hiába kisérelte meg, hogy egy, Viktória királynő nevére szóló életbiztositási kötvényt elárvereljen. Ezt a kötvényt, mely 1200 fontról szól, a Legal and General Life Assurance Society állitotta ki. Hozzá tartozik több ki nem fizetett bonus 399 font erejéig. Az összes érték tehát 1599 font és az évenkinti dij 25 font és 5 shilling. A királynő jelenleg 67 éves. A nagy számban összegyült vásárlási kedvü közönség között senki sem találkozott, a ki a kötvényt megvásárolta volna és igy azt megint vissza kellett vonni.

— **Liszt látogatása Grévynél**. A párisi *Figaroban* Parisis márcz. 26-áról ezeket irja Lisztnek Grévy köztársasági elnöknél tett látogatásáról: Liszt Ferencz ma délelőtt látogatást tett Grévy köztársasági elnöknél. A látogatás két nappal előbb lett megállapitva: maga Hoyos gróf az osztrák-magyar nagykövet kérte föl Grévyt a nagy müvész fogadására. A nagykövet fogatán délután három órakor hajtattak Hoyos gróf és Liszt Ferencz a elysée palota elé, hol Lichtenstein ezredes fogadta őket s bevezette a nagy elfogadó terembe, hol Grévy elnök egyedül várt rájok. A mester nyakán a becsületrend nagykeresztjét viselte; Grévyn semmi rendjel nem volt. A bemutatás barátságos modorban történt, mint a hogy az szokás az elysééi palotában. Az elnök modora mindenkit lebilincsel; egy kézszoritás s a jégburok azonnal szétpattan. A szokásos üdvözletek után Hoyos gróf magukra hagyta az elnököt és vendégét. Mit beszélhettek össze, e negyedfélórai társalgás alatt? Képzelem, hogy a két társalgó némileg ugy nézett egymásra, mint két augur. Noha csaknem egy időnek gyermekei, nem egy-ugyanazon nyelvet beszélik, miután mindegyikök különböző téren mozgott s egymástól nagyon eltérő irányban haladt. Egyikök ugy, mint másikuk átélt három királyságot — XVIII. Lajosét, X. Károlyét és Lajos-Fülöpét, — két császárságot — I. Napoleonét és III. Napoleonét — és két köztársaságot. Hatalmas alakok oly anyagból alkotva, melynek titkát nem birjuk, ki tudja mit rejt még számukra a jövő? És mégis mindezt nem ugyanazokkal a szemekkel nézték, nem ugyanazt a légkört szitták, az élet harczában nem ugyanazok az emberek bántalmazták, nem ugyanazokat a dolgokat szerették, nem ugyanazért az ideálért küzdöttek s nem ugyanazért az álomért rajongtak. Az egyik csak a müvészetnek élt s itt versenyzett a század legkiválóbb müvészeivel, kik lantot, tollat, vésőt vagy ecsetet tartottak kezükben. A másik csak a politikának élt; mindegyik a maga birodalmában király. Mindketten életük alkonyán vannak, miután elérték a dicsőség lehető legnagyobb magaslatát. És e magaslat ép oly tekintélyes mint a Himalája, mint a Mont-Rose. Annyi bizonyos, hogy a két hetvenes férfi beszélgetése rendkivül érdekes lehetett. Bármi legyen is, a mi kettőjüket elválasztja, ugy látszott, el voltak ragadtatva egymás által; s ma este, a családi diner-n Grévy igy nyilatkozott: Régóta nem láttam oly vig öreget, mint a minő Liszt apát. Ő csaknem oly fiatal, mint én! . . És ő fából van, — csakugyan rendkivüli testalkattal kell birnia, hogy fáradság nélkül viselhesse a fáradalmakat, melyeknek Párisban ki van téve. Mindennap ünnep s a mi még rosszabb, mindennap látogatás. A tegnapi fáradságos nap után ma reggel ült Munkácsynál, délután meglátogatta a köztársasági elnököt, majd másodszor ült a l'avenue de Villiersben, este Godebsky szobrásznál ebédelt s végül részt vett az operában Cid utolsó felvonásán. A véletlen öszszehozta korunk legkiválóbb két müvészét. Verdi családjával a 10-ik számu második emeleti páholyban ült; Liszt az első emeleti 23-ik számuban Munkácsynéval, Richard Maurice-el, Ollivier Emillel és ennek fiával. Mikor Liszt belépett, a 4-dik felvonás előjátékát játszották. A földszint nézői mind felállottak, háttal fordulva a szinpadnak s minden távcső a mester felé fordult, kit e kiváncsiság láthatólag feszélyezett. De a függöny felgördült s mindenki leült. Távozáskor valóságos népcsődületen kellett utat törnie Lisztnek. A boldogságnak mily sóhaja törhetett ki belőle, midőn végre egyedül maradhatott s mily jól aludhatott rá az éjszaka.

— **A kutyák öngyilkossága**. Már gyakran állitották és be is bizonyitották, hogy kutyák néha öngyilkosságot szoktak elkövetni. Landez északamerikai városból egy kutyának következő, kissé valószinütlenül hangzó öngyilkosságát jelentik: Ansel Joenak egy kis kutyája volt, melytől valamennyi nem rég szült kölykét elvették. Mikor az utolsótól fosztották meg, nagyon busult és nyugtalanul szaladgált ide s tova. Ansel utánna sietett és látta, a mint a jégen lyukba vetette magát, felmerült és ujra eltünt. Ansel a nyilás másik végére sietett, szerencsésen megfogta és hazavitte az állatot, hol csakhamar magához tért. Másnap sikerült neki gazdájának ébersége daczára elszökni; megint a jégre szaladt és beleölte magát.

— **A román testvérek**. Máramaros-szigeti levelezőnk a következőket irja: E hó 26-án megfosztották városunkat a lehetőségtől, hogy szép helyen, diszes szinháza és tágas mulatóhelye legyen. Ma volt ugyanis a román preparandia felügyelő bizottságának ülése, melyen három szóval leszavaztatott az az inditvány, hogy: a román praparandia adja el a szinházkert szomszédságában levő nagy kertet a városnak s tegye lehetővé hogy az egyesitett két kert nagy mulató helylyé alakittassék és az épitendő diszes szinkörrel összefoglalva, Máramaros-Sziget emelésére szolgáljon. — A román preparandia felügyelő bizottsága ez előzékenységével Sziget városának, a kulturának, a magyar szinészetnek, a város összes polgárságának tett volna szivességet. Az előleges hirek ugy hangzottak, hogy Mihálka László alispán, Mihálka szolgabiró, Vincz Gyula szolgabiró és a többi bizottsági tagok, kik a magyarsággal rokonszenveznek, a telek eladására fognak szavazni, csak az a kérdés, hogy a Mihálcsalád milyen korteskedést fog üzni? A felügyelő bizottság nyolcz világi és nyolcz egyházi tagból áll; a papok közül Mihályiék = kivéve Jódi Lászlót, a derék farkasrévi lelkészt — mindannyit maguk részére hóditották és a magyar érzelmüeket három szóval leszavazták. Vincz Gyula, Jódy, Mihálkáék hangsulyozták, hogy a megye székvárosa, a magyar testvérek, a kultura, a szinészet ügye — melynek most diszes hajlékot épit a város — méltán elvárja az előzékenységet; de Mihályi János, megyei tiszti ügyész, e fanatikus dakoromán (oláh nyelven) dörgött az átadás ellen, a mint szellemesen mondá: «csak a zsidó gyermekek fognak eljárni a mulató kertbe és zsidóknak nem ad semmit!» Jól tudta pedig, hogy a zsidót csak azért emliti, nehogy egyenesen a magyartól vonja meg e kis szivességet. E gyülés mutatta meg: kik az itteni románok közül barátaink. Mihálka alispán csak azt tette rosszul, hogy a gyülést Mihályi János ur lakására hivta össze és nem ellensulyozta a tudós tiszti ügyész nagy buzgóságát egy kis ellenbuzgósággal. A gyülésen igen érdekes jelenség volt *Jódy* László lelkész, ki lelkész társainak és Mihályi urnak is erős leczkét tartott a méltányosságról, az igazi testvériséget előmozditó előzékenységről.» Nem jártak a nagy világban tisztelt lelkész társaim, azért nem is sokat tudnak; ha jártak volna, ha elmehettek volna a nagy városok szinházaiba, tudnák mily hivatása van egy ily intézetnek, nem akadályoznák szükkeblüségökkel, hogy itt is, megyénk székhelyén a diszes Thalia-templom felépüljön. En büszke vagyok, hogy román létemre önök ellen szavazhatok és csak akkor lennék büszkébb, ha önök belátnák és velem és mivelünk szavazhatnának, kiket nem vakitott el a semmi és senki által nem indokolható tulbuzgóság. Jobban szeretjük mi az oláhságot, mint önök, kik magukba akarnak zárkózni és ebben a kétes szerepben tetszenek maguknak!» A kisebbség megéljenezte, mig Mihályi János ur, a hajdani forradalmi kormánybiztos fia és az oláh papok ravaszul mosolyogtak. Az eredmény, hogy a hazafiasabb rész kisebbségben maradt.

— **Amerikai sakkverseny**. A dr. Zuckertort és Steinitz közt New-Orleansban lefolyt sakkverseny egy játékát, a 11-diket a következőkben közöljük:

	Fehér : Zuckertort.			Fekete : Steinitz.	
1.	e2—e4	e7—e5	22.	V h5—h8 †	K f8—f7
2.	H g1—f3	H b8—c6	23.	V h8—h5 †	K f7—f8
3.	H b1—c3	H g8—f6	24.	V h5—h8 †	K f8—f7
4.	F f1—b5	F f8—b4	25.	V h8—h5 †	K f7—f8
5.	0—0	0—0	26.	V h5—h8 †	K f8—f7
6.	H c3—d5	H f6 : d5	27.	V h8—h5 †	K f7—f8
7.	e4 : d5	e5—e4	28.	V h5—h3 †	K f8—f7
8.	d5 : c6	e4 : f3	29.	V h8—h5 †	K f7—f8
9.	T d1 : f3	d7 : c6	30.	V h5—h8 †	K f8—f7
10.	F b5—d3	F b4—d6	31.	V h8—h5 †	K f7—e8
11.	b2—b3	V d8—g5	32.	T h3—e3 †	K e7—f8
12.	F c1—b2	V g5 : d2	33.	V h5—h8 †	F d5—g8
13.	F b2—e1	T d2—a5	34.	F f4—h6	T e8—e7
14.	F c1—f4	F c8—e6	35.	T e3 : e7	K f8 : e7
15.	T a1—e1	T f8—e8	36.	F h6 : g7	V a5—f5!
16.	T e1—e3	F e6—d5	37.	T f1—e1 †	K e7—f7
17.	F d3 : h7 †?	K g8 : h7	38.	F g7—h6	V f5—h7
18.	V f3—h5 †	K h7—g8	39.	V h8 : h7	F g8 : h7
19.	T e3—h3	f7—f6	40.	c2—c4	a7—a5
20.	V h5—h7 †	V g8—f7	41.	F h6—e3	c6—c5
21.	V h7—h5 †	K f7—f8	42.	T e1—d1	a5—a4

Rövid hirek. ***Pilis-Csabán*** vasárnap felgyujtották Kovács István gazda présházát. A gyujtogatást bosszuból eredőnek hiszik. — ***Tiszolczon*** márczius 21-én alakult meg Ambrózy József elnöklete alatt a «gömörmegyei magyar közmüvelődési egyesület» fiók-köre. — ***Vadkerten*** Koszt Frigyes földbirtokos nejét, Kalmár Rozáliát, a mult hetekben megharapta a saját kutyájuk, melyről utólag kitünt, hogy veszett. A nő Pasteurhoz ment Párisba. — ***Kézdi-Vásárhely*** városa 100 frttal az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület alapitótagjainak sorába lépett. — ***Orosházán*** Illés Lajos, Károlyi Alajos gróf jószágigazgatója agyonlőtte magát. — ***Szabolcs***, Bereg, Ung és Zemplénvármegyékben ügynökök járnak-kelnek, kik a föld népét kivándorlásra csábitják.

szükséges összeget. Fülöp fog helyettük játszani; neki ez kötelessége, ha bajba keverte őket. Oda adják neki pénzüket: Matild 85 frtot, Ottil 1 frt 60 krt s aztán izgatottan hallgatóznak a játékszoba ajtajánál. A kijövő papa meglepi őket s felháborodik, mert azt hiszi, hogy Matild bünös vonzalomból leselődik Fülöp után, majd meg Ottilt veszi oktalan gyanuba, s elviszi őket onnan. Fülöpnek vége van, minden elveszett, még az Ottil 1 frt 60 krja is. Hogyan segitsen most barátnőin? Várdaihoz fordul, a ki az ő ügyetlen előadásából megtudja, hogy Matildé a váltó, s siet az uzsoráshoz, hogy azt kifizesse. Megérkezik Adél is s Fülöp megint bajt csinál zavarával, nagyon bizonyitgatva, hogy «nincsenek együtt», (t. i. Várdai és Matild.) Pedig együtt vannak s Várdai ép elbeszéli Matildnak, hogy Fülöp szavaiból kivette a váltó titkát s sietett azt kifizetni. Átadja a váltót, hogy tegye el. «Akkor önnek vagyok adósa!» — mondja a nő. «Ki veszi ezt számba jó barátok közt?» E szók szégyennel töltik el Matildot. Hát még midőn Várdai tolakodóvá válik, első titkukról s annak folytatásáról beszél és átkarolja a nő derekát. Ennyi kellett a játékra oly eszes nőnek, hogy szemét felnyissa. Annyira jutott, hogy egy lovagias férfi bért mer neki kinálni szerelmeért! Eldobja a váltót s emlegeti az «őrült játékot», melylyel boszut akart állani férjén, s melynek oly keserü büntetése lett. És Várdait, a ki kaczérságaért szemrehányást tesz neki, kiutasitja a szobából. Ekkor jő lélekszakadva Fülöp a hirrel: «megérkezett a feleséged.» Várdai ijedten kérdi: hol van? s megy keresni. Matild pedig Fülöpnek tesz szemrehányást: »mindennek te vagy az oka, menj előlem, sohase lássalak.» Góth papa pedig együtt találva őket, Fülöpre mordul: »te mormon!» Még mindig azt hiszi, ő a «sötét felhő». De megtudja Matildtól, hogy mi volt köztük a titok, s megy Várdainak kifizetni az összeget, s mivel azt a feleség előtt teszi, Adél gyanuját is elháritja, mert hát igy férje e pénzüzlet miatt jött a fürdőbe. És aztán kiderül, hogy minden bajnak Fülöp az oka. Ő ugyan mentegetőzik, de Góth Mátyás rárivall: «Hallgass! Nem látod ezt a szép egyetértést? Ugyan tudnál-e még valamit tenni, a mivel megzavard?« Csakugyan meg van az egyetértés. Adél és Matild felvilágositva egymást, nyájasan bucsuznak, Béla és Matild egymást megértve készülnek a krassói jószágra, Klára pedig szivét követve, Dérinek nyujtja a kezét. Fülöp elszörnyed: «Hogyan? te, a legjobb barátom?» «Hja — felelt Déri — magad küldtél hozzá, ez a próba felülhaladta erőmet.» Fülöp belenyugszik, sóhajtva: «Az én sorsom az, hogy önmagam feláldozásával barátaim javáért éljek!»

E vigjáték, melynek meséjét tüzetesen kellett elmondani, hogy az összes ülés tagjai kellő tájékozást kapjanak a mü minőségéről s megnyugvást a bizottsági javaslat helyes voltáról, ép oly szembetünőleg bizonyitja szerzőjének tehetségét, mint azt a tényt, hogy ez a tehetség nem forditott magához méltó becsvágyat és mügondot e különben eleven szinmü kidolgozására. A gyakorlott toll látszólag sietett a munkával, mielőtt tárgyát teljesen megérlelte, motivumait igazabbakká s alakfestéseit szabatosabbakká tette volna. E miatt nem festé hősnőjét biztosabban, határozottabban, összhangzatosabban; e miatt használt erőszakolt fordulatokat, hogy a bonyodalmat tovább füzhesse, eltérve a valószinütől, a természetestől, s e miatt keverte csak össze a helyett, hogy egygyé olvasztotta volna a jellemvigjátéki és bohózati elemeket. A bohózati elemekkel inkább csak pirositgatá vigjátékának képét, mely a nélkül nem birt volna elég eleven szinekkel. A mi pedig a mü formáját illeti, abban csak a külső kerekdedség van meg s nem a belső összhang. Legmulatságosabb alakjai inkább torzképek, mint arczképek; túlvittek és hóbortosok az angol bohózatok vaskos modorában. A leleményesség inkább apró ötletek bőségében, mint a mese alakitásának, a fordulatok természetességének eltalált voltában nyilvánul. Noha szerzőnk élénken, gyorsan szövi jeleneteit és soha bőbeszédüségbe nem esik, nem idézi elő még sem azt az elfoglaló jó kedvet, mely által elfeledtetné a kétkedés kérdéseit, midőn Matild gyors «kicserélt» volta, vagy Fülöp vőlegénységének inditó oka merül föl előttünk. Átalában a hősnő nincs összhangzóan festve s a jó Fülöp leleményes konczepcziója is szabatossági csorbákat kapott a kidolgozásban. Továbbá a cselekvény fokozatossága sincs meg, mert csak a mü közepéig emelkedik érdeklődésünk, mig a váltó-historiától kezdve dekreszczendó áll be, mert a szerző kidolgozási kedve is megcsappant a bonyolitás tovább erőltetése miatt, holott ép e hibát kellett volna jobban takarni a dialogok, helyzetek élénkebb virtuózitása által. Átalában ugy látszik, hogy a szerző előtt inkább lebegett a szinpadi könnyü hatás, mint a szinmüi maradandóbb érték. Nagyobb gondja volt a szerepre és a szinészre, mint a jellemzési összhangra és az irodalmi koszorura. Müvét ennélfogva több méltánylattal is fogadhatja a szinházi játékrend, mint az akademiai birálat, mélynek meg kell fontolnia, hogy ezuttal a létező legnagyobb szépirodalmi pályadij forog szóban, melyet nem szabad ugyan elérhetetlen magasra függeszteni, de könnyed munkával elérhető, olcsó jutalommá sem lehet csökkenteni.

A biráló bizottság abban a nézetben van, hogy e szinmü jó előadás mellett tetszős, mulattató jelenség lehet — kivált ha hibáin segit a szerzője, — a szinpadon, *de lényeges fogyatékai miatt nem tekinthető drámai, szini és nyelvi tekintetben oly becsesnek, mely a Karátsonyi-pályázat kétszeres dijára, szinirodalmunk e legnagyobb jutalmára lenne méltó.* Ennélfogva — teljes elismeréssel szerző tehetsége iránt, de sajnálkozva a méltán megkivánt mügond mellőzésén — *a jutalmat nem tartja kiadhatónak.*

DON GESUALDO.

9

Irta: **OUIDA.**

Ünneplőbe volt öltözve, fején félrecsapott kerek kalappal, melyet levett, a mint a templomba belépett. Irni, olvasni nem tudott s vallási fogalmai homályosak és zavarosak voltak; az egyház olyasmit jelentett neki, a miben bizonyos erő rejlik, mint a varázslatban vagy az ezerjófüben. Csak a kellő formákat kell megtartani, gondolá s akkor békességben van meg benne az ember. A mit kivül tesz, az nem határoz.

Semmi sem közeliti meg zavarosságra és homályosságra nézve azt a felfogást, melylyel az olasz pór a maga vallását tekinti. A pap olyan neki, mint a vadembernek az orvos, csakhogy nem követi az utasitásait, habár babonás áhitattal viseltetik iránta.

Emberünk, kalapját levéve, belépett a templomba s odament a gyóntatószékhez, keresztet vetve magára. Gesualdo sóhajtva készült föl a gyónás meghallgatására, habár az esti óra egészen szokatlan volt s a napközben végzett teendők annyira kifárasztották, hogy feje szédült, szeme homályos volt. De ő sohasem használta fel az időt vagy testi gyöngeségét ürügyül arra, hogy kötelességei elől kitérjen.

Megismerve a szekerest, fáradtan várta az apró bünök és silány vétkek szokásos sorozatát, lerészegedést, lopást, fajtalanságot, s elszánta magát a zavaros ismétlések meghallgatására, a mikkel a paraszt valamit elbeszélni vagy a hozz áintézett kérdésekre felelni szokott.

Lelkiismerete vádolta részvétlenségéért. Avagy e durva, bortól ázott paraszt lelkének nem ép oly kedvesnek kellene előtte lennie, mint bármely szeretetreméltó lényének?

A szekeres mogorván, szórakozottan felelt a szokásos papi kérdésekre. Kénytelen volt azzal, a mit tett, mert a babonás hit, a mely ösztönözte, erősebb volt benne e pillanatban minden egyébnél. De szinte haragudott lelkiismeretére s félt attól, a mit cselekszik.

Tagjai reszkettek, nyelve mintha megdagadt volna szájában s nem akart volna forogni, midőn végre mély, elfuladt hangon mondta ki:

— Én öltem meg!

— Kit? kérdé Gesualdo, s szive verése elállott.

Mielőtt a feleletet hallotta volna, tudta, hogy mi lesz az.

— Tassot, a molnárt: a gazdámat, mondá a szekeres, s miután ezen a valloműson átesett, visszanyerte önbizalmát és bátorságát, s száját közelebb tartva a pap füléhez, a magafajta emberek nyers, rendszeretlen, fecsegő modorában és bizonyos büszkélkedéssel mondta el, hogyan és miért cselekedte.

— Dél-Amerikába akartam kimenni, mormolá. — Egy unokabátyám van ott, a ki azt irta, hogy ott hamar és kevés munkával lehet meggazdagodni. Sokszor szerettem volna elvenni a Tassilo pénzét, de mindig féltem. Rögtön elzárta, a mint megkapta, akármilyen kevés volt, s a pénz nem került többet elő, csak ha a bankba vitték vagy czifraságot vettek rajta. Sok jó ötvenest pocsékolt el a feleségére.

A Péter-Pál előtt való napon hétszáz lirát kapott be buzáért s láttam, a mint elzárta a fiókjába s azt mondta a feleségének, hogy másnap beviszi a városba. Ez délelőtt volt. Este csunyául összevesztek. Az asszony dühösitette, ő meg fenyegette.

Hajnal felé hallgatóztam, hogy fölkel-e. Még sötét volt, mikor fölkelt, maga nyitotta ki a malomház ajtaját s ugy jött ki. Előhivta a felügyelőt, s azt mondta, hogy elmegy a városba és megmondta, hogy mi lesz a dolgunk. — Oda maradok egész nap, — mondotta végül.

Sötét volt még. Utána lopóztam — senki sem látott. Az volt a szándékom, hogy elveszem tőle a pénzét, s mint a földeken átvág, hogy San'Arturoba menjen a gyorskocsihoz. Azt nem tettem föl magamban, hogy megölöm, de azzal tisztába voltam, hogy a pénzét minden áron elveszem. Azon majd kimehetek Amerikába s egy darabig meg is élhetek belőle.

Elszántam hát magamat, mert a pénz mindenre ráveszi az embert. Jó sokáig mentem utána, a mig össze tudtam szedni a bátorságomat. Ő engem a nádtól nem láthatott. A mint arra a gyepre ért, a hol a fák olyan sürüek, azt mondtam magamban: «Most vagy soha!» Utánavetettem magamat s hátulról leszúrtam.

Ugy esett el, mint egy darab fa. Megmotoztam, de a zsebében semmi más nem volt, mint egy revorver. Azt gondolom, csak szinből indult el a városba s vissza akart jönni, hogy együtt találja a szeretőket. A kést elástam egy nyárfa tövébe, pár ölnyivel odább. Belehajithattam volna a patakba, de azt mondják, hogy az olyan szerszám, a mivel embert öltek, nem ül le a vizben . . . Megtalálhatja, ha ásni kezdi annak a nagy nyárfának a tövét, a melyet a nagyherczeg nyárfájának hivnak, azt tartják, hogy Pietro Leopoldo az alatt pihent meg egyszer. A pengéje véres volt egy kicsit, de másutt nem volt, mert Tasso belülről vérzett el. Ügyes döfés után igy szokott ez lenni. Mészáros legény voltam valamikor, tudom az ökrökről.

Ez az egész. Mikor láttam, hogy a vén gazember nem hozott magával pénzt, megtudtam volna ölni még tizszer is. Nem is tudom, hogy merte otthon hagyni, ha csak, mondom, az nem volt a szándéka, hogy észrevétlenül hazamegy s együtt találja a feleségét Melegarival. Gondolom igy kellett lenni. Mert fösvény volt bár a pénzére, az asszonyt még jobban féltette.

Hanyatt forditottam s azzal otthagytam és mentem vissza a malomba, elkezdeni a napi munkámat, mintha semmi sem történt volna. Utóbb aztán eljöttek az emberek, felköltötték az asszonyt s elmondták neki a dolgot. Én is abbanhagytam a munkát s eljöttem nézelődni, mint a többiek . . . Eddig van.

A gonosztevő, a ki a vallomást tette, nyugodt és zavartalan volt; a pap pedig, a ki hallgatta, reszketett a borzalomtól és sápadt volt az izgatottságtól.

— De az asszony vád alatt áll! Még el is itélhetik! kiáltott fel kétségbeesetten.

— Tudom, viszonzá rendületlenül a másik. — De a tisztelendő úr nem árulhat el. A szent gyónás pecsétje alatt mondtam el . . .

Igaza volt: bármi történjék is, Gesualdo nem árulhatja el azt, a mit hallott. Szeme elhomályosult, feje szédült, — ereje végkép elhagyta.

Egész rövid életén át csak egyszerü, ártatlan dolgok voltak körülte; az emberek elmondogatták neki vétkeiket, de azok sohasem voltak reá hatással; tudomással volt a világ büneiről, de sohasem fogta föl azokat teljesen. Az a tudat, hogy a Tasso Tassilo gyilkosa egy kéznyujtásnyira van tőle; hogy ezek a szemek, a melyek rámerednek, ez a hang, a mely hozzája szól, egy valódi gyilkosnak a hangja és szemei; hogy módjában van és mégis teljesen lehetetlen az igazságot kideritenie és az ártatlanságot megmentenie — mindez rémülettel és kétségbeeséssel töltötte el.

S a mint ott térdelt, elvesztette eszméletét s nehéz zuhanással esett előre a gyóntatószék fájára.

Oktatói nem ok nélkül mondották kispap-korában, hogy sohasem lesz elég erős ahhoz, hogy az élet valódi nehézségeivel megküzdjön.

Mikor eszméletét visszanyerte s látása, hallása, érzése lassanként tért vissza valami különös, tompa, szurós fájdalommal egész testében és agyában, a templom már egészen besötétedett s az az ember, a ki bünét meggyónta, sehol sem volt.

Gesualdo nagy erőfeszitéssel szedte össze magát, leült s gondolkozni iparkodott. Kimondhatlanul szégyelte gyöngeségét. Mi ő, minő pásztora és vezetője az embereknek, ha a borzalom első szavától rémülve ájul el, mint egy asszony s nem tudja kimondani a kárhozatra itélő szót, a melyet ki kellett volna mondani? Hát ilyen gyávaságra fogatták őt be és szentelték föl az egyház szolgájának?

Első indulata az volt, hogy elmegy és megvallja gyöngeségét és kudarczát a püspökének; de azután meggondolta, hogy ezt a támogatást sem lehet keresnie — ezt a véres titkot egyetlen élő lénynek sem szabad elmondania.

A törvény, a mely semmit sem tisztel, nem fogja tisztelni a gyónás szentségét sem; de ő tudta, hogy őt a világ összes emberi törvényei sem oldhatják fel ama kötelességek alól, a melyeket önként vállalt el.

Éjfél elmult már, midőn reszkető tagokkal vánszorgott ki tapogatózva a templomból s ment be a paplakba, hogy szobájába térjen.

Candida kinyitotta a maga ajtaját s fejét kidugva rákiáltott:

— Ugyan hol andalgott olyan sokáig, a mig a lámpa hiába égett s az ágy hiába várta? . . Hiszen nem elég erős ahhoz, hogy ilyen sokáig fenn járjon s papnak nem is illik.

(Folytatása következik.)

= **Megszökött borzok.** Az állatkertből még tegnap este megszökött három borz, melyek közül egy betévedt az Andrássy-uti 130. számu ház udvarára. A házfelügyelő nejének, Gerlits Mihálynénak, kellemetlen találkozása volt a furcsa állattal. A mint kilépett az udvarra, neki ugrott a borz s kezét összemarczangolta. A házbeliek üldözőbe vették és nagy nehezen elcsipték a veszedelmes szökevényt, mely most az állatgyógyintézetben megfigyelés alatt van. A másik kettő még nem került meg.

= **Szerencsétlenség.** *Tomhäuser* Gizella 21 éves hajadon cseléd ma délután hat óra tájban a nagymező-utczai 12. számu ház egyik másodemeleti ablakából takaritás közben lezuhant az utcza kövezetére és szörnyet halt. Holttestét beszállitották a Rókus-kórházba.

= **Toloncok.** A főkapitányság ujabban ismét 55 dologtalan embert toloncoltatott el a fővárosból. Volt köztük 42 férfi és 13 nő.

= **Körözött aranyrablók.** A bucsumodkói francia bányatársulatnál február hó 28-án elkövetett aranyrablásban való bünrészesség miatt országszerte köröznek két oláhot, a kik azzal árulták el bünösségöket, hogy a mint az ellenök irányuló vizsgálatnak hirét vették, rendes lakóhelyökről megszöktek. Az egyik Cristea Clement Spulbex 30—35 éves, magas, erős testalkotásu korcsmáros, a Mogos és Intregáld községekben divatos fehér czondrában, hasonló harisnyában és bocskorban; a másik intregáld, nacrilisczi illetőségü 35 éves hasonló ruházatu román, ki az előbbinél kisebb és gyengébb testalkotásu.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **Zenekedvelők hangversenye.** Derék zenekedvelőink a sok akadály daczára mégis beválthatták már a mult télen tett igéretöket, s előadhatták a *Missa solemnist*, Beethoven e remekművét másodszor is. Hogy eunek az alkalomnak hány ember örült, bizonyitotta az a rengeteg hallgatóság, mely ma este a redout két teremét megtöltötte. Az előadás ismét pompásan sikerült, csak ugy mint multkor. Ugyanaz a komoly hangulat, ugyanaz a virtouz müködése a karoknak, melyek erőteljes, pontos énekökkel a különösen a Gloria és a dredo fugáiban keltettek méltó feltünést, ugyanaz a finom s Ciskrét játéka a zenekarnak, mint először...... mintha mindezt csak rövid igen rövid, idővel ezelőtt hallottuk volna. Wilné a. ismét oly kitünően emelte érvényre a szoprán szerepet, Rothauser k. a. csak olyan jól töltötte be alt szerepét, Blau hangversenymester ép oly szép meleg tonussal játszotta a Benediktus kényes hegedü-szólóját, mint a multkor. Külömbség a két előadás közt alig találkozott. A leglényegesebb változás volt az, hogy a basszus magánszerepet Ney Dávid operánk tagja énekelte ezuttal. Ney ur tudvalevőleg egyike a legjelesebb oratorium-énekeseknek, s igy a Missa basszus szerepe avatott kezekbe került. Volt egy másik külömbség is, a melyet nem hagyhatunk emlités nélkül s ez az, hogy Blau J. urat, a tenorszerep személyesitőjét ma még inkább elfogta a lámpaláz, mint a multkor, szeretnők tudni, vajjon miért? Hangja van, énekelni tud, s ő erőnek erejével még is azt akarja velünk elhitetni, hogy nincs hangja, s hogy énekelni sem tud. A sikerült előadás folyamán sokat tapsolták a magánszereplőket s a fáradhatlan jeles karnagyot, Bellovics Imrét, ki a saison végével Händel *Messiását* szándékozik a nagy feladatokra termett egylettel előadatni. Evvel kapcsolatban megemlitjük, hogy az egylet választmányának nehány tagja megpendité azt az életre való eszmét, hogy a legközelebbi hangversenyt a városligeti iparcsarnokban kellene megtartani. A kisérlet rendkivül érdekesnek igérkezik s az eszme megérdemli azt, hogy az egylet igazgatósága vele körülményesebben foglalkozzék.

— **Hubay Jenő**, a brüsszeli kir. zeneakademia tanára, ma tartotta meg hangversenyét a VI—VII. ker. kör diszterméhen. A müsor eredetileg a Maleczkyné közreműködésével volt tervezve, mely azonban a művésznő gyöngélkedése miatt megváltozott s csupán Deutsch Vilmos, az ösmert zongoravirtuoz segitette az estét változatosabbá tenni. — Hubay a mai müsor összeállitásánál érezhetőleg ama részére volt nagyobb tekintettel közönségének, mely nem annyira a tartalmas és zeneileg értékesebb müvek előadására kiváncsi, mint inkább a dallamosabb, könnyebben érthető és kevesebb zenészeti képzettséggel is élvezhető darabokban találja igazi gyönyörüségét. — Rubinstein szonátáján kivül (19-ik mü) egy tétele sem volt a müsornak, melyben a szépségeket különösebb zenei értelem nélkül, egyszerü zenei érzékkel is egész teljességökben nem ismerte volna fel egy laikus közönség is. — Még Bach szonátája (2-ik szám) ez a különben fejlett technikát igénylő etude-szerü darab is sokban hajlik ama zenei irány felé, mely inkább csillogásával veszteget meg, mintsem mélyebb kompoziczíójával nyerné meg a hallgatóságot. — Hubay mindkét számot sok temperamentummal adta elő s ujólag meggyőzött bennünket arról, hogy ama fokán áll a művészetnek, melyen a technikai nehézségek legyőzése csak másodsorban jöhet kérdés alá. Hubaynál mindenekelőtt az előadási modorra, az interpretálás tökélyének fokára voltunk kiváncsiak és bár a klasszikus részletekben több nyugodtságot és imponálóbb jellemzést szerettünk volna nála találni: mindamellett annyi kellemmel és könnyedséggel rendelkezik, különösen pianói és pianissimói oly behizelgőn lágyak, dallamosok és kiszinezettek, hogy igazi élvezettel hallottuk ma minden piece-ét. A Reber-féle «Berceuse» egy valóságos kis zenei bijou, mely után épen nem volt csuda, hogy Wieniavszki «Valse-Caprice»-a a különben is hálás közönséget igazi extázisba hozta. Megismételtették Hubayt s a művész nehány magyar dallal kedveskedett honfiainak. Utolsó számul ismét Wieniavszkitól játszotta el a jól ismert «Kuiawiak»-ot. A szép számu közönség egész este a legnagyobb rokonszenv- és tetszésnyilvánitásokkal árasztotta el Hubayt s minden darabja után többször kitapsolta. Deutsch Vilmos Mendelssohn «Preludium»-át és a müsor szerint «általános kivánatra» a Liszt-Végh-féle «Keringőt» azzal a finom részletező s éppen e részletekre nagy sulyt fektető előadással játszotta, mely a művésznek eddigi müködése alatt számos tisztelőt szerzett.

— **A német szinházban** Wolter Sarolta asszony holnap kedden Nissel Ferencznek itt még szinre nem került népdrámájában «Die Zauberin am Stein» lép föl. A jónevü szerző, kinek «Meráni Ágnes»-ét annak idejében a Schiller-dijjal tüntették ki a «Wirthin am Stein» szerepben oly hatásos alakot teremtett, hogy a darab a legfényesebb sikereket aratta csaknem valamennyi német szinpadon. A bécsi Burg-szinházban a darab különösen Wolter Sarolta asszony fényes alakitása következtében repertoir-darabbá lett.

— **A m. szinész-egyesület** legutóbb megtartott ülésén Irsay Zsigmond-Várady Ferencz, Dancz Lajos, Zoltán Gyula és Kövessy Albert részére adta ki az igazgatói engedélyt.

— **25,000 frankot** adott Heermann Hugo a frankfurti opera hangversenymestere egy pompás, teljesen ép, Straduarius-hegedüért, mely minden tekintetben méltó párja Sarasate hegedüjének. A jeles hangszer eddig egy londoni műbarát gyüjteményének volt a legnagyobb dísze.

SPORT.

— **Agyonvert dámvad.** Andrássy Manó gróf — mint a Pozsonyi Hiradó irja, — meg akarja honositani a dámvadat gömörmegyei erdőségeiben. E czélból hozatott vagy husz darab dámvadat s azokat ideiglenesen a betléri kastélynál levő vadaskertben helyezte el, mik közül azonban mindjárt első napon megszökött vagy öt darab a Dubnik erdőségbe. E szökevényeket az uradalmi személyzet egész télen ellátta élelemmel, minélfogva megmaradtak. E napokban az egyik közülök kijött az erdőszéli szántóföldekre legelni, a honnan egy trágyahordó fuvaros kutyája leriasztotta az országut melletti hófuvásba, a hol a szegény állat a szó teljes értelmében bennrekedt, s az éppen arra haladó Jeszenák György kisveszverési szénfuvaros elfogta, a ki az előbb jól megkötözött állatot a szekerére feltette, s Betlérbe érve, megmutatta azt a falu végén lakó csordásnak. Ez rávette a fuvarost, hogy üssék agyon a vadat s osztozzanak meg rajta, a mit meg is cselekedtek, tettük azonban kitudódott, s most valószinüleg vadászati kihágás miatt kerülnek bele a kredóba.

— **A budapesti kerékpár-egyesület** április 11-én este 7 órakor tartja meg, a nemzeti tornaegylet helyiségeiben nagy vasparipa-ünnepélyét a bécsi vendégek előtt, kik vasparipán rándulnak le. Rossi Nándor az egylet kapitánya több társával Bécsbe utazott, felkérni a bécsi egyletek művasparipásait a közreműködésre. A gyakorlatok közt a monocycle szabadon való elővezetése igér nagy érdeket. Azonkivül kerékpárnégyes, három kerék iskola-gyakorlatok, műgyakorlatok, training gépeken és komikus előadások fogják az estét változatossá tenni. Az összes gyakorlatokat tánczmulatság fejezi be. Jegyek előjegyezhetők ifj. Rémy Róbert bajnoknál a nemzeti szállodában.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros kövei.** Az 1886-iki kövezetjavitási, járdafektetési, átkövezési s utépitési munkálatokra a mérnöki hivatal s a II-ik ügyosztály javaslata szerint a következő kőmennyiség lenne beszerzendő: 8000 db gránit koczka, 10,000 db apátkuti koczka, 8000 db somosujfalusi koczka, 100,000 db kékes (első rendü) trachytkoczka, 306,250 db félkék (másodrendü) trachytkoczka, 2250 folyó méter gránit egyenes és 177 f. mt. körives szegélykő, 20 db gránit kapukő, 10,729 db faragott trachyt szegélykő, 1755 köbm. trachyt terméskő, 115,560 db trachyt járdakő, 10131 köbméter Dunakavics, 180 db gránit csatorna fedőlap és 70 db trachyt csatorna-fedőlap.

— **A kormány** értesitette a fővárost, hogy a közraktári Dunapart kiépitése alkalmából a 780,000 frt államsegélynek a község által történt előlegezéseért fizetett 5% kamat fejében a már kiadott 76000 frton fölül még a város által több izben követelt 13403 frt 23 krt is kiutalványozta.

— **A fővárosi egylet** e hó 30-án azaz kedden d. 5. órakor értekezletet tart.

— **A pénzügyi és gazdasági bizottság** ma délelőtt Kada Mihály alpolgármester elnöklete alatt megtartott ülésén foglalkozott a telekbizottság ama javaslatával, melyet ez a közuti vaspálya-társaság váczi-uti és közvágóhidi vonalainak meghosszabbitása következtében igénybevett területhasználati dija ügyében tett. Rácz Károly bizottsági tagnak az albizottság kiküldése alkalmával tett külön inditványait, hogy a közuti vaspálya-társaság köteleztessék: átszálló jegyek kiadására, továbbá arra, hogy Kőbányára este 11-kor 2 vonatot inditson, a zugligeti menetdijakat mérsékelje, a lánczhidfőtől télen is rendesen inditson vonatokat stb. tárgyalás alá csak akkor fognak vételni, ha a főváros és lóvasuti társaság között már addig fölmerült kérdések a kormány által végleg kitisztázva lesznek. — Az Erzsébet-gőzmalom társaság, munkás lakások létesitése czéljából, a Bessenyei-utcza meghosszabbitását képező 1266. hr. sz. telket örök áron leendő megvételre kéri. A telekbizottság javasolja, hogy az 1481 négyszögölnyi terület engedtessék át négyszögölenkint 10 frtjával, oly feltétellel azonban, hogy a munkásházak a Bessenyei-utczai homlokzatra épittessenek s a telkek más czélra felhasználhatók ne legyenek. A pénzügyi és gazdasági bizottság négyszögölenkint 15 frtnyi ár mellett ajánlja a telket átadni. A fővárosi épületek jövedelmeinek tüzkár elleni biztositási kérdésében albizottság küldetvén ki, ez javasolta a biztositás keresztülvitelét, a mi körülbelől 8000 frtba kerülne. A pénzügyi és gazdasági bizottság elővéve az 1872—1882 években előfordult tüzesetek alkalmával szenvedett bérjövedelemveszteségeket, kitünt, hogy az átlagos veszteség nem igen megy többre 2000 frtnál — s igy az albizottság javaslata, a mennyiben az az összes fővárosi épületekre vonatkozik, elejtetett; de mivel vannak bizonyos épületei a fővárosnak, a melyek kiválólag ki vannak téve a tüzveszélynek, ezekre nézve, a szemle megtételére a telekeladási bizottság bizatik meg, a mely a városi mérnök közbenjöttével meg fogja állapitani a módozatokat a biztositásnak sikeres keresztülvitele tekintetében.

— **Az idegeneknek a fővárosba vonzására** irányuló mozgalom ügyében kiküldött bizottság tegnap tartotta Weisz B. F. elnöklete alatt első gyülését és igen behatólag foglalkozott ezen fontos ügygyel. Legelébb is megbeszélés tárgyává tétetett a fővárosi vendéglősök azon eljárása, hogy ők az idegeneket egy-két napi itt tartózkodásuk alatt 15—25 forintig megfizettetik oly szolgálatokért, melyek még Londonban vagy Pétervárott is alig kerülnek 5—10 forintba. Azután megállapodás történt, az iránt, hogy a főv. egyletnek ezen bizottsága kellőleg kiegészitve állandósittassék, mert csak igy lehet kilátás arra, hogy működésében és inditványaiban czéltudatosan fog eljárni. Elfogadták végre dr. Dubaynak amaz inditványait, hogy állandositás után ajánlani fogják a tanácsnak: a) mostani viszonyoknak megfelelő jó és olcsó Kalauz kiadatását; b) a nevezetesebb épületeket híven feltüntető térképnek elkészitését; c) a történelmi értékü épitmények és helyeknek feliratokkal való ellátását; d) mulató és kirándulási helyeknek szaporitását és könnyen hozzáférhetővé tevését, nevezetesen egy állandó czirkus épitésének elősegitését; e) a köztisztaság, közegészség, közbiztonság és a főváros szépitési viszonyainak javitására irányuló több rendbeli javaslatokat.

— **Simor János** bibornokérsek ötven éves áldozári jubileumában való részvétel módozatainak megállapitása czéljából a VIII-ik kerületben alakult bizottság értekezletet tartott. Megállapodás történt abban, hogy a Kokesch Sándor, Kölber János és Rémi Róbertből álló kisebb bizottság a kerület polgáraiból kijelölt 160 tagból kiválaszt 130-at, a kik megbizatnak a gyüjtésekkel s a kik részére kijelöltetnek az illető utczák, a melyekben a gyüjtést végzik. A gyüjtéssel megbizottak névsora aztán a polgárok tudomására fog falragaszok utján hozatni. A gyüjtések megbizandó 130 polgár április 11-ére (vasárnap) össze lesz hiva a zerge-utczai reáliskola disztermébe a részletek megállapitása czéljából.

— **A magánépitési bizottság** mai ülésében a következő épitési engedélyek kiadását hozta javaslatba: Politzer Arminnak VI. Terézkörut 3471—72. sz. a. három emel tes lakháznak, Hubert és Móry épitőmestereknek Vörösmartiutcza 4720a és 4720b sz. a. telkeken egy-egy kétemeletes házra; Kühn Jakabnak VI. Bajnok-utcza 3091. sz. a. egyemletes és földszintes házra: özv. Landesz Istvánnénak I. naphegyutcza, egyemeletes lakházra (nyaraló); Csihal József és nejének I. Ferenczhalom, egyemeletes nyaralóra; továbbá földszintes házakra: Kaiser Józsefnek VIII. Madách-utcza s kálváriatér sarkán; Naiberth Ágostnak a házépitő tisztviselők telkén; Kühnel Ignácznénak VI. névtelen-utcza: Kutlánya Jánosnak I. székesfehérvári-ut 2104. sz. a.; Grün Mihálynak VI. Podmaniczky-utcza és felső-erdősor sarkán; nagyobb toldalékokra: Ént Zsigmondnak VIII. Balassa-utcza 3. sz.; Deutsch Jakab és nejének VIII. práter-utcza 70. sz., Allaga Gézának I. svábhegy, Breitner Gábornak IX. Szvetenay-utcza 28. sz., Helfy Ignácznak Kisfaludy-utcza 19. sz. s özv. Lacza Andrásnénak VIII. nap-utcza 42. sz. a. Ezenkivül átalakitások, ideiglenes vendéglői s kerti helyiségek, stb. engedélyeztettek.

— **Adókivetés.** A fővárosi adókivető bizottságok e hó 30-án a következő uj helyrajzi házszámok alatt összeirt azon adókötelesekre vonatkozó III. oszt. kereseti adójavaslatokat fogják tárgyalni, a kik az 1885. év folyamán nyitottak uj vagy fiók-üzletet, u. m. az I—II. ker. az országuti 3268—3700,a IV. ker. az 583—614, az az V. ker. (I. számu) a visszamaradt tételeket, a VI. 3680—3720, a VII. ker. a 4722—4757, a VIII. ker. 6732—6872, a IX—X. ker. a ferenczvárosi még visszamaradt tételeket.

— **Az igazságügyi palota.** A VIII. ker. fővárosi bizottsági tagok, ma este 5 órakor a zerge-utczai reáliskola disztermében *Rémi* Róbert elnöklete alatt a törvénykezési palota épitésére kijelelendő telekügyében értekezletet tartott. Elnök, előadja, az igazságügyi palota épitéséhez szükséges telek ügyében a kormány részéről a fővároshoz érkezett átiratának tartalmát, mely szerint a kormány elfogadta a fővárosi tanács ama javaslatát, hogy a sóháztérre a közélelmezési csarnok épitessék és a csarnok épitésére kijelölt, a kerepesi uton levő dologház és Mannó-féle telkeken együttvéve a törvénykezési palota épittessék. A kormány tehát a sóháztéri telket hajlandó felcserélni a régi dologházi telekkel. Most már az a kérdés, hogy mikép történjék a telkek kicserélése, mert az a nehézség áll ujjában, hogy a Mannó-féle telek 150,000 forintba kerül s ezt az összeget ki fedezze. A kormány a telkére ráfizetni nem hajlandó, a főváros pedig még eddig ebben kérdésben nem döntött. A kérdéshez hozzászóltak: Csepreghy János, Fenyvessy Adolf, dr. Gebhardt Lajos, Visi Imre, Felsmann József, Krausz Lajos és dr Ebner János. Végre is Fenyvessy Adolf amaz inditványa fogadtatott el, hogy a kérdés függőben hagyatik, mig az élelmezési bizottság, hová ez ügy a közgyülés által küldetik, nem dönt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Kisfaludy-társaság** szerdán, e hó 31-dikén d. u. 5 órakor a magyar tudományos akadémia üléstermében rendes havi ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Ponori Thewrewk Emil r. t. Mutatványok a Görög Anthologiából (székfoglaló). 2. Salamon Ferencz r. t. Egykori halotti beszéd a költő Zrinyi Miklós felett. 3. Bartók Lajos r. t. Költemény. 4. Tolnai Lajos r. t. A tinó (novella). 5. Folyó ügyek.

— **A magyar mérnök- és épitész-egylet** ut-, vasut- és hidépitészeti szakosztályában márcz. 21-én Novák Bertalan tart felolvasást a Balkán-félsziget közlekedési viszonyairól.

— **A katholikus legényegyletben** tegnap délután Hummer Nándor tartott felolvasást, melyben a kereszténység befolyását fejtegette a társadalomra. A nagyszámu közönség lankadatlan figyelemmel hallgatta az érdekes fejtegetést.

— **A m. kir. természettudományi társulat** márczius 31-én, szerdán esti 6 órakor a vegytani intézetben nyilvános szakülést tart. Tárgyak: Dr. Sztoczek József müegyetemi tanár: A tatai forrásvizek lehütése a csatornafalak által. Dr. Ilosvay Lajos müegyetemi tanár: Nehány uj készülék bemutatása.

— **A hunyadvári egylet** alapszabályainak átvizsgálására kiküldött bizottság élénk részvét mellett ma folytatta tanácskozását. Elnök Nyáry Jenő báró felolvasta P. Szathmáry Károly levelét, a melyben inditványozza, hogy kéressék fel Jókai Mór a kibocsátandó országos felhivás szerkesztésére. A felhivás első sorban utaljon a vár dicső multjára, korszakalkotó uraira, hangsulyozva a budai Hunyadi szoborcsoport felállitását. Nagy hatást tenne a felhivás élén a restaurálandó vár rajza, hátsó részén a Hunyadi szobrot ábrázoló metszvénynyel. E rajz mintájának elkészitésére Kiss, vagy Zala müvészek lennének felkérendők. A mozgalom első meginditására legalkalmasabb volna az archeologiai társulat vidéki tagjait felkérni. Az értekezlet ez eszméhez részben hozzájárult és bizottságot küldött ki Nyáry Jenő báró és még egy esetleg ajánlkozó bizottsági tag személyében. Következő tárgy a pénztárnok müködési és hatáskörének kijelölése volt. Brázay Kálmán megujitotta a mult ülésen tett ajánlatát, mit az értekezlet mély köszönettel vett tudomásul. Brázay Kálmán egyidejüleg késznek nyilatkozott bármily nagyságu óvadék letéteményezésére, bár az alapszabályok erről nem tesznek emlitést és egyszermindenkorra lemondott az egylet javára a pénztári állással járó 300 frt tiszteletdijról. Következett az alapszabályoknak a mult ülésen félbeszakitott átvizsgálása. A vitatkozásban, a mely több órahosszant tartott, részt vettek különösen az elnök, Horváth Alajos, dr. Arányi, Brázay Kálmán, Geöcze, stb. Az értekezlet csekély módositással elfogadta a dr. Arányi által bemutatott tervezetet. E szerint az egylet tisztviselő kara következőleg alakul meg: Védnök: Rudolf trónörökös; elnök: Zichy Jenő gróf; másodelnök: (inditvány) Hunyady gróf; 3 alelnök; 3 alelnöknő. Központi választmány, a mely 60 ferfi és 40 női tagból áll. A tisztviselők öt évre választatnak meg. A választmány egy ötödrésze minden évben kilép. Horváth Alajos inditványára elhatároztatott, hogy az eredetileg 1 frtban megállápitott évi tagsági dij, a melyet minden tag öt éven át fizet, tetszés szerint 50 krajczáros részletekben is befizethető legyen tiz év alatt. Az egylet évenkint országos közgyülést hiv egybe a fővárosban, és időről időre tömeges kirándulásokat tervez Vajda-Hunyadra. Brázay inditványára a pénztárnok hatáskörét meghatározandó, az értekezlet valamely nagyobb pénzintézet pénztárkezelési szabályait fogja elfogadásra ajánlani. Legközelebbi ülés jövő vasárnap, délelőtt 10 órakor.

— **A budapesti kereskedő ifjak társulatának** legutóbbi közgyülésén az uj tiszikar következőleg alakult meg: Elnök: dr. Herich Károly, alelnökök: Schneller Alajos, Benkő Gyula, I. titkár: Rausch Gyula, II. titkár: Pacsu Leó, I. pénztárnok: Ruder Ignácz, II. pénztárnok: Horkay F. Lajos, háznagy: Rubletzky István, I. könyvtárnok: Jeszenszky Sándor, II. könyvtárnok: Fellegi József, ellenőr: Veszprémi Samu.

— **A pesti ág. hitv. evang. magyar egyházfelekezet** Sárkány József kir. táblai tanácselnök elnöklete alatt ma délután rövid ülést tartott. Mindenekelőtt az ujonan megválasztott lelkész Horváth Sándor levelét olvasták fel, melyben örömének ad kifejezést a felett, hogy az egyházfelekezet őt hivta meg az elhunyt Győry Vilmos helyére. A közgyülés a meleg hangon irt levelet éljenzéssel fogadta. — A gyülés tulajdonképeni tárgyát a tisztujitás előkészitlése képezte. Az eddigi szokástól eltérőleg 32 prezsbitert és két jegyzőt fognak választani. A megválasztásra ajánlandók lajstromának elkészitésére a közgyülés egy 6 tagból álló bizottságot küldött ki, mely a következő tagokból áll: Zsigmondy Pál, Herrich Károly, Földváry Mihály, Münnich Aurél, Loisch Ede, Fabinyi Gyula.

Magyar tud. akademia.

márcz. 29.

Összes ülés volt, sokféle tárgygyal. Kihirdették a gr. Karátsonyi-féle pályázat eredményét, a mi most sem jobb, mint máskor. Tóth Lőrincz egy nagy munkából másfél óráig töredékes részeket olvasott föl «Zsoldos Ignácz emlékezete» czim alatt. Ezenkivül még több előterjesztés és jelenteni való is volt. A szokatlanul hosszura nyult ülésen *Trefort* Ágost elnökölt.

Vadnai Károly adta elő a gr. Karátsonyi A pályadijban itélt biráló bizottság megállapodását. A jelentés egyszersmind meleg nekrologot foglal magában az alapitó grófról, ki a mult évben hunyt el, s vázolja röviden e pályadij eddigi történetét, mely huszonhét év alatt is elég rövid maradt, s a szinpadon csakis Szigligeti «Trónkereső»-je emlékeztet rá. Most sem adták ki az aranyokat, e helyett azonban a jelentés elég czukrot ad «A jó Fülöp» szerzőjének. A 400 darab arany az akadémia rendelkezésére maradt, hogy valamely széptani vagy dramaturgiai munkát irasson érte. Vadnai érdekes jelentését egész terjedelmében közöljük tárczánkban.

Tóth Lőrincz tartott ezután emlékbeszédet Zsoldos Ignácz fölött, sok jellemző vonást sorolva föl a régi jó világból, melyben Zsoldos szolgabiró volt. Élénken védelmezte Zsoldost azok ellen is, a kik kárhoztatták, hogy rögtön a forradalom után hivatalt vállalt.

Zsoldos 1803 jul. 24-én született s 82 éves korában halt el Veszprémben, a hová 1875-ben történt nyugalmaztatása után visszavonult. — 1837-ben választatott az akademia levelező s 1838-ban annak rendes tagjává s igy majdnem megérte akadémiai tagságának 50 éves jubileumát. A szónok röviden tartott nagy vonásokban rajzolta az ünnepeltnek hosszas, gazdag életpályáját, (mellőzve az apróbb részleteket, a melyeket majd nyomtatásban fogunk olvashatni) — a melyet mint kitünő tanuló, joggyakornok, jurátus az 18-diki országgyülésen, veszpémmegyei szolgabiró s főjegyző, azután pozsonyi országgyülési képviselő, váltótörvényszéki, bécsi legfőbb törvényszéki biró s a törvényes állapot helyreállitása után, mint szeptemvir s végre, mint kuriai tanácselnök átélt, fölsorolta mindenkor a közjóra s különösen a népnevelésre s fajának erkölcsi javitására irányzott irodalmi müködését, jellemezte s mutatványokkal illusztrálta az akadémiai nagy jutalmat 1844-ben elnyert terjedelmes müvét a «szolgabirói hivatalról,» a mely 4 kiadást ért s többi erkölcstudományi és jogtudományi munkáit. — Különösen kiemelte a jeles birót, a ki megfelelt azon eszményképnek, melyet irott munkáiban s akadémiai székfoglaló beszédében a birói hivatalról, puritán fölfogással fölállitott s a sztoikus bölcset, a ki egész életének egyszerüségével, erényességével, mértékletességével és szelidségével az általa magyarra forditott római sztoikus bölcs: Seneca tanait tette magáévá. — Az életnek s viszonyoknak e sztoikus fölfogásából s egyszersmind a régi, klasszikus birónak a megszokott és kedvelt birói hivataltól megválni nem akarásából következtette azt is, a mit Zsoldostól sokan rossz néven vettek, hogy t. i. a magyar alkotmány fölfüggesztése után Bécsben birói hivatalát folytatta s a körülményekkel megalkudott, azon reményben, hogy sok rosszat gátolhat s egyetmást megmenthet a nagy fölforgatásban. Melegen szólalt föl az ősz birónak e miatt megtámadt hazafisága védelmére, a ki hosszu életén át folytonosan a közjóra s a magyar nemzeti haladás s hazai jólét érdekében tett munkálkodása által bizonyitotta nemzete iránti hüségét. — A fölolvasásra kiszabott idő rövidsége lehetetlenné tette, hogy a szónok előadja az apróbb hihetőleg annál érdekesebb adatokat és részleteket, a melyek az öreg Zsoldos jellemének s életének teljes képét kiegészitik; de a nagyobb vonásokon rajzolt kép is a régibb táblabirói világ, megyei élet s országgyülési és magasb birói müködésének egy tiszteletre méltó alakját állitotta elénk, a kinek hálás emlékezetét sok veszprémmegyei egykori jobbágy, árvaságra jutott gyermek és sok pörlekedő fél őrzi és ápolja kebelében, mert közelismerés szerint, majdnem páratlan erélyü megyei főszolgabiró s szerény és szenvedély nélküli, igazságos, tisztalelkü, szelid és humánus biró volt: házi s társadalmi erényei s puritán erkölcsei pedig világitó például szolgálhatnak az anyagias irányu társadalomban, a mely a külsőségek s álfény imádására annyira hajlandó.

Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után

Fraknói Vilmos főtitkár már hét óra után jutott az előterjeszteni valókhoz. Legelőször is egy eredményes pályázatról tett jelentést. Az Athenaeum nyomdai társaság *100 db aranyat* tüzött ki a *magyar hirlapirodalom százéves történetének* megirására. A pályázat vagy kétszer eredménynélküli maradt. Most végre kiadhatták a jutalmat. A nyilt pályázatra ketten jelentkeztek. Az egyik névtelenül és vázlattal. Ez szóba sem jöhet. *Ferenczy* József pedig kész terjedelmes munkával. Sok tekintetben hiányos és tökéletlen, de lehet rajta segiteni. A birálók méltányolták a nehézségeket, melyekkel meg kellett küzdeni, mert az anyag eddig össze sem volt állitva. A munkában a magyar hirlapirodalom története 1848-ig teljesnek mondható; innen kezdve azonban elég pótolni való van benne. A feldolgozásban ellentétességek is fordulnak elő, a mi arra mutat, hogy a szerzőnek már nem volt elég ideje az utolsó simitást megtenni. A munka jó tulajdonai megérdemlik a kitüzött jutalmat. Kivánatosnak tartják azonban a birálók, hogy a szerző, *Ferenczy* József a sajtó alá adás előtt még közölné az akadémiával a javitásokat.

Az idei nagygyülésen a *Fáy-alapitványból* ismét pályakérdés tüznek ki. E 3000 frtos pályadijra az első hazai takarékpénztár *mezőgazdasági viszonyaink* tárgyalását ajánlja. A kérdés pontosabb meghatározását és részletezését az akadémiára bizza, annyit azonban fölemlit javaslatában, hogy nem napikérdésre, de általános becscsel biró müre tüzzék, mely Európa közgazdasági viszonyaira is tekintettel legyen, stb. A pályakérdés szabatos megállapitásáról *Szily* Kálmán inditványára a II-dik és III-dik osztály gondoskodik. A nagygyülésen egy uj pályadijat is hirdetnek ki, Bükk László alapitványából. Az *ezer forintos* dijért történeti müvek pályáznak mindig. Legelőször a Mátyás király halálától a mohácsi vészig terjedő korszak megirására tüzik ki.

Vámbéry Armin jelentést tett Szilágyi Dániel könyvtáráról. Hat ládában érkezett meg Konstantinápolyból a gyüjtemény; kettőben török kéziratok, a többiben nyomtatványok vannak. Hosszu időkre lesz szükség ezek tüzetes átvizsgálásához. Vámbéry eddig is határozottan *szerfölött becsesnek* mondja e gyüjteményt s óhajtandónak, hogy az akademia birtokába jusson, mert mind a kézirat, mind a nyomtatványok nagy értéküek és szerencsés kézzel válogatvák össze. A kézirat jó része történeti becsü, s van közte sok, mely ránk vonatkozó s azokban oly adatok, a mikről tudomásunk sem volt. Meg van Köszeg és Eger ostromának leirása is, persze törökül, de ez annál érdekesb. Vannak diplomacziai levelezések Bocskayval, Bethlennel, az erdélyi fejedelmekkel. A kéziratok harmadik része irodalmi értékü, s oly becses, hogy egész Európában hiába keressük párját. Ezekben a régi török nyelvemlékek kincsei rejlenek, s fontos adalékul szolgálhatnak a magyar nyelvvel való összehasonlitáshoz. A nyomtatványokat szintén igen értékeseknek mondja Vámbéry. A részletesb jelentést később a gyüjtemény tüzetesb átnézése után terjeszti az akadémia elé.

Ezzel végződött az ülés.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Az ártatlanul elitélt czigányok.** Hogy a gráczi esküdtszék mily felületesen itélt az ártatlanul szenvedő czigányok fölött, kitünik a kir. táblától a szombathelyi törvényszékhez beküldött iratokból. A gráczi esküdtszék ugyanis; Baranya, Horváth és társainak tagadását nemcsak hogy figyelembe nem vették, noha bizonyitó adat ellenük nem volt, de még alibijük igazolását is mellőzték. Az ártatlanul elitéltek a végtárgyaláson váltig hangoztatták, hogy a *Mally* csendőr meggyilkolása idején máshol, egész más vidéken lopásokat követtek el és ők ezt bevallják, hogy a gyilkosság vádjától megszabaduljanak. A gráczi törvényszék e mentség igaz voltát nem akarta kipuhatolni, s egyszerüen a vád alól való kibuvás ürügyének jelentette ki. A szombathelyi kir. törvényszék utasitást fog kapni, hogy az igazi gyilkosok, Pummer és társai ügyét minél előbb terjeszsze fel a kuriához, hogy az ott hozandó jogerős itélet alapján kiszabadithassák a gráczi esküdtszék áldozatait.

— **A soroksári-uti gyilkosság.** *Ternyey* József a vizsgálóbiró előtt azt hozta fel mentségeül, hogy ő a gyilkosságot már csak gyönge látási képessége miatt sem hajthatta végre, mert szemei oly rosszak, hogy este vezető nélkül nem járhat. Lenk Gyula kir. alügyész azt inditványozta, hogy Ternyeyt vizsgálják meg az orvosok. A törvényszék Ajtay és Schulek egyetemi orvostanárokat bizta meg e vizsgálattal.

— **Az Andrássy-uti gyilkosság** ügyében Zsemlye Imre vizsgálóbiró már befejezte a vizsgálatot, s a vádlott, Tóth Teréz elmebeli állapotának megfigyelését rendelte el. Tóth Teréz a vizsgáló-biró előtt oda módositotta vallomását, hogy Bikár borbélylegényt *féltékenységből* akarta megölni. Bikár ugyanis a «Kukurucz» kávéház egy pinczérnőjének udvarolt, a mi felköltötte benne a féltékenységet.

— **Szédelgés ékszerekkel.** A kir. ügyészség azt inditványozza, hogy Turjet Sámuelnét tiz rendbeli csalás büntette miatt helyezze vád alá a törvényszék.

— **A nagykátai véres jegyzőválasztás** ügyével foglalkozott ma a kir. tábla II. büntető tanácsa. A pestvidéki kir. törvényszék tudvalevőleg vád alá helyezte *Varga* János nyáregyházai jegyzőt és a községnek még vagy 22 lakosát, magánosok elleni erőszak miatt. A tábla *Varga* János ellenében a *további eljárást megszüntette*, mivel cselekményében nincs ok körülmény, mely a büntető eljárás alapjául szolgálhatna.

— **Szoczialisták pöre.** *Velenczéből* jelentik e hónap 28-dikáról, hogy az oda való esküdtszék fölmentett 117 mantuai parasztot, kik szoczial-demokrata elveik miatt kerültek vád alá. A nép nagy örömrivalgással fogadta a kiszabadult szoczial-demokratákat s zeneszóval kisérte őket a Márk-téren. A felmentett parasztok egy évet töltöttek vizsgálati fogságban.

— **Perlekedő Merkurok.** A «Wechslergeschäft und Administration des *Merkur*, Ch. Kohn» bécsi sorsjegyüzlet mintájára Politzer S. budapesti banküzlettulajdonos szintén alapitott egy «Merkur» czégü váltó- és sorsjegyüzletet, amahhoz hasonlóan egybekötve azt egy «Merkur» czimü sorsolási közlöny kiadásával. Mivel azonban Politzer saját nevét czégtáblájáról elhagyta, a bécsi czég ebben a vevő közönség szándékos félrevezetését látta és ezért hatóságilag kivánta öt bejegyzett czégének használatára szoritani. A polgári biróság csakugyan helyt adott a bécsi Merkur kérelmének és 200 forint terhe alatt utasitotta a budapesti Merkurt czégének megváltoztatására. Ez történt három évvel ezelőtt. Ujabban azonban a bécsi Merkur ismét oly dolgokról értesült, melyeket anyagi károsodás nem vélt figyelmen kivül hagyhatni. Ujra pört inditott tehát Politzer ellen. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék 200 forintnyi pénzbirságra itélte Politzert, mivel üzleti levélpapirjain is csak ez áll: «A Merkur kiadó hivatala.» A kir. tábla váltótanácsa jóváhagyta az elsőfoku itéletet.

— **Halálra itélt rablógyilkos.** Mint Nyiregyházáról sürgönyzik lapunknak: a tiszaparti «Nesze» csárdabeli rablógyilkosság ügyében ma délelőtt hirdette ki a nyiregyházi kir. törvényszék elnöke Megyery a biróság itéletét, mely szerint Tóth Jakab Samut, a tiszaparti «Nesze» csárda korcsmárosán elkövetett rablógyilkosságért, továbbá emberölésért és több rendbeli lopásért, a btk. 278. §-a értelmében *kötél által való halálra;* büntársát Recsku Kis Jánost, ki a rablógyilkosság bűntettének mint bünsegéd szerepelt, a btk. 72. §-ra való hivatkozással 15 évi fegyházra; Papot 7½ évi fegyházra, Oláht és Komárt 5 évi, Koczokot 4 évi, a többi vádlottakat kisebb-nagyobb idő tartamu fegyházra itélte. Az itéletet óriási hallgatóság előtt hirdették ki. Tóth Jakab Samu czinikusan fogadta a halál-itéletet. Az elnök kérdésére, hogy kiván-e felebbezni, határozott hangon «nem»-mel válaszolt. A többi vádlottak védői s a kir. ügyész elebbeztek.

— **Egy erős ember vége.** Máramarosszigeti levelezőnk irja: Érdekes végtárgyalás volt pár nappal ezelőtt az itteni törvényszék előtt. Vádlottak: Molnár Iván és társa: Popadinecz Iván, kik emberölés miatt, előbbi 8 évi fegyházra, utóbbi 3 évi fegyházra volt itélve. A tényállás következő: Gernyesen az a szokás, hogy minden szombaton este összegyül a nép a korcsmában, hol aztán rendesen két párt van, mely egymással megmérközik. A verekedés olykor véres szokott lenni. Januáé 18-án is sok nép volt a csapszékben; a két párt a korcsma két zugában ivott, csupán egy ember foglalt külön helyet a harmadik asztalnál. Gangur Mihály volt ez, a falu Herkulese, réme, ki maga képezett külön pártot és erejét mindig az ellen forditotta, a ki kevesebb pálinkát fizetett neki. Valóságos felfogadott viador volt. Ez uttal nem volt nagyobb verekedés, csupán az esett meg, hogy Gangurnak testvére arczon ütötte Molnár Ivánt, kit később ki is dobtak. Természetes következése volt, hogy Molnár Iván e miatt ifjabb Gangurra haragudjék meg, ki bántalmazta; de ő és társa Popadinecz Iván Gangur Mihály, a Herkules ellen forraltak boszut és öcscse helyett a hires verekedőt akarták eltenni láb alól, gondolván, hogy az ifjabbal később is végeznek. — Meglesték tehát, mikor Gangur Mihály éjjel haza indul, egy szük sikátorban Molnár Iván ugy fejen vágta, hogy az erős ember eszméletlenül rogyott össze. Ekkor Popadinecz is, meg Molnár is rá-ugrottak és addig tánczoltak rajta, mig lelkét kiadta. Az orvosi vizsgálat konstatálta, hogy a szerencsétlen embernek mája, gyomra és három oldalbordája szakittatott össze-vissza. A bünösöket elfogták: tettöket bevallották és a törvényszék itélt felettök. Gangur Mihály, ki éveken át egy maga egész falu népe ellen frontot képezett, igy jutott halálához.

MULATSÁGOK.

— **Aszódon** márcz. 27-én az aszódi gimnázium javára rendezett tánczvigalom — mint nekünk irják — várakozáson felül fényesen sikerült. A négyeseket 80 pár tánczolta. A városi kastély disztermét e czélra villammal világitották ki. A lady patronesse báró Podmaniczky Leventéné volt. Jelen voltak: Szirmay Anna és Alisz, Patay Ilona, Urtika Olga, br. Podmaniczky Ilona, Held Ilona, Világhy Iza, Tolnay Ilona, Kovácsy Irma, Zsarnóczay Erzsi, Kovácsy Irén, Gralovics Dóra, Kovács Margit, Hercz Gizella, Brünauer Sári, Szaxinger Vilma, Komjáthy Gizella és Irma, Körmöczky Emilia, Arnstein Giza, Czir Guszti, Deutsch Helén, Prónay Margit, Hirsfeld Ilona, Braun Róza és Erna, Magyari Erzsike, Hörher Ilona, Altmann Kornélia, Malcher Adél, Lusser Berta, Vágner Leontin, Kern Gizella, Tóth Malcsi, Csukásy Adél, Fuksz Lenke, Fuksz Miczike, Schwarcz Gizella, Székely Kornélia, Biller Erna, Bonyhády Mariska, Szepesi Otilia, Kelen Ilona, Bennel Emilia. Továbbá Szentkirályi Albertné, Orosz Antalné, Negró Adolfné, Zárda Alajosné, Rottler Béláné, Iványos Kálmánné, Világhy Károlyné, Bende Dezsőné, Schwarcz Sámuelné, Zsarnóczay Józsefné, özv. Tolnai Julia, Szalay Sámuelné, Segesváry Jenőné, Vágner Vilmosné, Pongrácz Károlyné, Czir Sománé, Hercz Arminné, Gallé Antalné, Blahunka Kálmánné, özv. Fein Józsefné, Brünauer Mórné, Schwarcz Józsefné, özv. Fuksz Józsefné, Magyary Kálmánné, Deutsch Fülöpné, Székely Józsefné, Bennel Ernőné, Bettelheim Miksáné, Arnstein Adolfné, Kelemen Antalné, Murányi Emilné, Hirsfeld Nathánnné, Braun Kálmánné, Braun Józsefné, Neményi Elemérné, Lubi Imréné, Csetneki Árpádné.

— **Piskin**, április 3-án az épitendő protestáns templom alap javára az állami nép. isk. tanitói testület tánczmulatsággal összekötött gyermek szinielőadást rendez.

— **A nagyszalontai** «Vadász társaság» és «Korcsolyázó egylet» márcz. 9-én (szombaton) «Sportestélyt» rendezett az «Arany kisdedóvó egyesület» javára, mely kitünően sikerült. Az estélyen felolvasta Reiner Albert Irnyi Gerőnek humorisztikus elbeszélését «A nádas életről», melyet tetszéssel fogadtak. A terem szépen volt földiszitve fegyverekkel, kardokkal, korcsolyákkal s egyéb sport tárgyakkal. A szép mulatság reggeli 5 órakor ért véget. Ott volt a város és a vidék összes intelligencziája és pedig a többek közt ezek: Márton Istvánné, Zilahy Lajosné, Podharoczkyné, Ercsey Sándorné, Dr. Ballogh Elekné, Széll Kálmánné, Vargha Sándorné, Csorvásy Istvánné, Sántha Istvánné, Veres Károlyné, Andrássyné (B.-Gyuláról), Nadányi Jenőné (Győrösről), özv. Varghané, Kosaras Imréné, Kovács Istvánné, Király Józsefné, Erdélyi Gyuláné, Ribiczky Tituszné, Kertmegi Sándorné, Berey Bálinfné, Andrássy Terka, (Békes-Gyula), Lovasy Margit (Robogány), Mészáros Gabriella (Nagy-Várad), Kristó Jolán (Geszt), Fonagy Mariska, Ballogh Etelka, Baróthy Fánika, Beznák Erzsike, Olasz Marietta, Poroszlay Paula, Szathmáry Róza, Szathmáry Zsuzsika, Vargha Róza és Jolánka, Werner Blanka, Podharaczky Marietta, Etédy Juliska, Pick Málvin stb. A négyeseket negyven pár tánczolta.

— **Pásztón** az izr. jótékony nőegylet bálja, melyet márcz. 21-én tartottak meg, várakozáson felül fényesen sikerült. A kaszinóhelyiség nagy terme féltizkor már zsufolva volt diszes közönséggel. A vidék is nagy számmal volt képviselve. Szünóra alatt többen szép toasztokban fejezték ki köszönetöket Keszler Ignácznénak, az egyesület elnökének. A négyeseket 70—80 pár tánczolta. Ott voltak: Keszler Sarolta, Keszler Paula, Schvarcz Aranka, Ulmer Regina, Reiner Malvin, Schvarcz Pepi, Hirszerli Aranka, Lax Ilona, Reich Milcsi és Mari, Grünhut Róza, Hazz Czili, Czobel Janka, Perlusz Berta, Büchler Regina (Lőrinczi), Kohn Ida (Verebély), Viener Helén (Szirák), Schön Kamila (Szirák), Szepesi Irma (Szirák), Lövi Mariska és Regina (Buják), Rozenzveig Anna (Rajecz), Kohn k. a. (Tar), Grosz Juli (Verpelét), Vohl Lina (Báton), Szidler nővérek (Báton), Hacker Róza (Báton), Schvarcz k. a. (Rimaszécs), gróf Kreit Gyuláné, Keszler Károlyné, Keszler Ignáczné, Huszerli Árminné, Österreicher Zsigmondné, Braun Sándorné, Kohn H.-né, Veiner Józsefné, Deutschné, Zinger Manóné, Ulmer Gáborné, Schvarcz Mártoné, Rozenzveigné, Szánkásiné, özv. Ulmer Lipótné, Reiner H.-né, Grünhutné, Zinger Mátyásné, Zinger Sámuelné, Péter H.-né, Reiner Gáborné, Glázné, Czóbelné, özv. Bergerné, Hevesi Károlyné (Füged), Dr. Kohn Antalné (Gyöngyös), Vienerné (Szirák), Schön Lászlóné (Szirák), Kohn D.-né (Verebély), Szeidlerné (Báton), Hackerné (Báton), Reiner A.-né (Szántó), Belákné (T.-Sz.-Márton) stb.

— **A postmegyei bál** a megyei tisztikar javára 2000 frtot jövedelmezett.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzések.** *Hutiray* László szentandrási földbirtokos *Rózsika* leányát eljegyezte *Pollacsek* Vilmos gyógyszerész. — Révkomáromi *Komáromy* István m. szigeti pénzügyi fogalmazó márcz. 25-én eljegyezte *Ember* Mariskát.

— **Es küvők.** *Arany* Márton ügyvéd márcz. 28-án vezette Budapesten oltárhoz *Beregi* Kornéliát, ki pár évvel ez előtt a népszinház tagja volt. — *Barkassy* Kálmán aradmegyei földbirtokos ma reggel 7 órakor tartotta esküvőjét *Kintzly* Etelkával, Kintzly földbirtokos leányával a kalvin-téri református templomban. Az ifju párt *Szász* Károly püspök eskette meg. Násznagyok voltak: Gerlóczy Károly alpolgármester és Tormay Béla miniszteri tanácsos.

GYÁSZROVAT.

Steiner, szül. Schilling Karolina márcz. 27-én 48 éves korában, Temesvárott meghalt. A boldogult temetése ma ment végbe a rokonok és ismerősök általános részvéte mellett.

Plathy István 1848/9-diki honvédőrnagy az «ungmegyei takarékpénztár» könyvelője, márcz. 26-án szivszélhüdésben Ungvárt elhunyt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett.

Dr. Madár Imre csik-szt-mártoni fiatal ügyvéd márczius 25-én meghalt. Az elhunyt, ki Madár Antal törvényszéki birónak a fia volt, köztiszteletnek örvendett s halála általános részvétet keltett megyeszerte.

Buriusz Mihály B.-Gyarmat város köztiszteletben álló birája, márcz. 26-án 62 éves korában, birói tisztjének 16-ik évében B.-Gyarmaton elhunyt.

Szegedi Károlyné szül. Szabó Eszter, Szegedi Károly békési ev. ref. lelkész neje, márcz. 27-én, 48 éves korában, meghalt.

Culm, márcz. 29. Pelplinből érkezett jelentés szerint von der *Marwick* püspök ma délután meghalt.

TÁVIRATOK.

Zimony, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Milán* király a jövő hóna[illegible] végén hosszabb időre Bécsbe és Budapestre utazik, ha addig a bolgár-török-görög kérdés megoldást nyer.

Bécs, márcz. 29. A képviselőház mai ülésén *Taaffe* gróf kormányelnök, Kronawetter legutóbbi beszédére reflektálván, kijelenté, hogy a kormány föntartja magának, hogy a Kronawetter által fölsorolt egyes eseteket adatok alapján fogja megczáfolni. Prazak igazságügyminiszter, a megejtett nyomozás alapján konstatálja, hogy valótlan Kronawetter amaz állitása, mintha Pilsenben egy szocziálistát magánzárban tartanának elzárva; oly eset, melyet Kronawetter felhozott, hogy elbocsátott fegyenczek törvényellenes intézkedések mellett szolgáltattak át az illető hatóságoknak, nem fordult elő. A miniszter különben a nyomozás által földeritett tényállást teljesen közölni fogja. — Puszwald, a kereskedelmi minisztérium vezetője, egy interpellaczióra válaszolván, kijelenti, hogy Coch [illegible] badságoltatásán kivül alaptalan koholmány minda[illegible] it ez ügyben egy frankfurti lap közöl. Hogy Coc[illegible] z, a m[illegible] zette hivatalát, az kétségtelen. A megejtett [illegible] tisztán ve[illegible] ával kifogásolható dolog nem tünt ki [illegible] revizió alkal[illegible] és a revizió csak azért e[illegible] meg, mert ez általában szokás. A posta-takarékpénztárak zavartalanul, teljes biztonsággal folytatják működésöket. A közoktatásügyi költségvetés részletes tárgyalása megkezdődvén, a «központi vezetés» cziménél *Fusz* képviselő szemére veti *Gautsch* b. közoktatási miniszternek, hogy az iskolai könyvtárak átvizsgálása tárgyában kiadott rendeletei nem elég világosak. A tanitók utasittatnak, hogy e munkával május 1-ig készüljenek el; ez nem járja. A miniszter által előhozott okok nem elégségesek arra, hogy a németek által 1870-ben végbevitt tetteket dicsőitő könyv eltiltassék. Szónok fölhivja a tanitókat, hogy a rendelet daczára oly könyveket adjanak a tanulók kezébe, melyek a németnemzetiségü érzelmeket ezekben fölébresztik és megszilárditják. *Gautsch* b. közoktatási miniszter kijelenti, hogy tüstént válaszol, mert az előtte szóló több izben kiemelte, hogy ő mint a tanitói testület képviselője beszél, kivánatosnak tartja tehát, hogy az előtte szólónak ezen aposztrofálása haladéktalanul választ nyerjen a miniszter részéről. Kifejti, hogy rendelete olyan könyveknek az iskolai könyvtárakból való eltávolitását czélozza, melyek hazafias, vallási- és erkölcsi tekintetben megbotránkozást kelthetnek. Gondoskodni fog arról, hogy e rendeletek ne csak papiron maradjanak, és hogy végrehajtassék az, a mit a miniszter elrendel. Az előtte szóló ama czélzását illetőleg, hogy a kérdéses rendelet befolyásolás következtében adatott ki, a miniszter biztositja, hogy semmiféle befolyásolás nem történt. «Meg lehetnek győződve» — ugymond a miniszter — «hogy sürgetések, bármely oldalról és bármely ügyben nyilvánuljanak is azok, rám semmiféle befolyást nem gyakorolnak». (Viharos tetszés). A mi pedig azt a panaszt illeti, hogy a tanitókra óriási terhet görditenek, arra azt kell válaszolnia, hogy az csak föltételezhető, hogy a tanitók már korábbi időkben is megvizsgálták a könyveket, melyek a tanulók kezeibe kerültek. Ragaszkodnia kell ahhoz, hogy minden könyvért, mely az iskolába kerül, a tanitó felelős. E tekintetben igazán létezik a szellemi táplálék meghamisitása. (Bravó.) A német nemzet által 1870-ben véghez vitt hőstettekről egész irodalom keletkezett és ha a kérdéses könyvecske el is tünnék az iskolai könyvtárakból, marad még elég mü, melyekből a német ifjuság tudomást szerezhet a német nép hőstetteiről. O nem fogja ellenezni ama könyvek használatát ama határok közt, melyek közt egyátalában az iskolának mozognia kell. A miniszter csak egy iskolát ismer Ausztriában, és ez az osztrák iskola. (Bravo! bravo!) Szigoruan ügyelnie kell arra, hogy az iskola soha semmiféle politikai párt véleménye szerint ne vezettessék. (Bravokiáltások.) Nemcsak az a feladata az iskolának, hogy a müveltséget és a nevelést terjeszsze; az iskolának még az is szent föladata, hogy az osztrák hazafiasságot ápolja. (Viharos, hosszantartó tetszésnyilvánitások és taps.) Erre a vita holnapra halasztatott.

Bécs, márcz. 29. A képviselőház ülésének bezárása előtt *Ciani* inditványt terjesztett be a birodalmi gyülési választási törvény módositása iránt. *Kronawetter* pedig helyreigazitá, hogy beszédjeben nem a pilseni, hanem a karthausi fegyházat értette.

Bécs, márcz. 29. Az *urakháza* második és harmadik olvasásban elfogadta az államvasutak kocsitelepének szaporitására vonatkozó törvényjavaslatot. Az általános vita folyamán *Königswarter* felszólalván, a javasolt beruházást hasznot nem hajtónak állitotta, és a pénzbeszerzés módját is kifogás alá vonván, amaz álláspont védelmére kelt, melyet e kérdésben a képviselőház kisebbsége foglalt el. *Thun* Leó gróf visszautasitá az előbbi szónoknak amaz állitását, hogy az urakházának többsége a kormány által előterjesztett minden törvényjavaslatot megszavaz, mert vakon bizik a kormány csalhatatlanságában és kijelenté, hogy csak is a meggyőződés birt döntő befolyással. *Dunajevszky* pénzügyminiszter szót emelvén, megjegyzé, hogy az a körülmény, hogy az urakháza a kormány javaslatait támogatásban részesiti, csakis annak tulajdonitandó, hogy a kormány eljárása helyesnek ismertetik el, végre pedig a felhozott pénzügyi aggályokat megczáfolván elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. A kereskedelmi miniszterium vezetője *Pusswald*, Königswarternek az államvasuti üzem eredményeire vonatkozólag tanusitott pesszimisztikus felfogásának alaptalanságát kimutatván bebizonyitá, hogy az elért tényleges eredmény aggodalomra nem szolgáltat okot. A kormány közegei ugymond nem vakon mentek neki az államositásnak. A Wassilko Serecki-féle hitbizományra vonatkozó törvényjavaslat második és harmadik olvasásban elfogadtatott. Az állami törvényszék tagjává *Hartmann* volt kerületi törvényszéki elnök választatott.

Bécs, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata). A községi választások ma megkezdődtek, még pedig a legtöbb kerületben nagy zajjal, élénk érdeklődés közt. Az eredmény bizonytalan, a pártok rendkivüli erőfeszitést fejtenek ki jelöltjeik érdekében. Különösen az antiszemiták tömörülnek szilárdan s heves küzdelemben mérkőznek három kerület jelöltjeivel. A választók összes száma mind a kilencz kerületben 30,911, ezek igy oszlanak meg: belváros 3588, Lipótváros 5214, Landstrasse 3476, Wieden 2941, Margarethen 2800, Mariahilf 3554, Neubau 4258, Józsefváros 2241 és Alservorstadt 2839 választóval. A zsidók mindent elkövetnek, hogy egy antiszemita jelölt se jusson be a községtanácsba, Hollomayt és dr. Mandlt azonban mégis aligha meg nem választják.

Lemberg, márcz. 29. Az ország folyóin a *jég* minden baj nélkül megindult. Csak a Visztula egyes pontjairól jelentenek csekélyebb károkat.

Lemberg, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Gurkónak ujabb pétervári utját annak előjeléül veszik, hogy Lengyelország kormányzásában legközelebb nagy személyi változások fognak bekövetkezni. Gurkó utódja valószinüleg Suvalov lesz. De másrészt azt mondják, hogy Gurko mostani állását csak háboru esetén hagyhatná el, hogy esetleg fontos katonai állást fogadjon el.

Görz, márcz. 29. *Chambord* grófné temetése szombaton lesz délelőtt 10 órakor.

Troppau, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Itt az hir kering, hogy *Bacquehem* marquis tartományfőnököt miniszterré szemelték ki.

Zara, márcz. 29. *Cornaro* b. helytartó állapotáról ma a következő orvosi jelentés adatott ki: A beteg az éjet nyugodtan töltötte. A láz enyhült.

Trieszt, márcz. 29. A «Banca popolare Triestina» tegnap tartott közgyülésén az elnök ama jelentést tette, hogy a legutóbbi napokban az értékjegy pénztárból 11,000 frt elsikkasztatott és hogy az igazgatóság kész a hiányzó összeget sajátjából megtériteni.

Róma, márcz. 29. (Az *Egyetértes* tudósitójának távirata.) Miután Olaszország visszavonta javaslatát a bolgár unió kérdésében, Németország, Anglia és Olaszország sürgősen tanácsolni fogják a bolgár fejedelemnek a mérsékletet, egyuttal biztositani fogják a bolgár fejedelmet, hogy nyugalmasabb időben mellette lesznek az ő követeléseinek. Minden oldalról felfogják, hogy minő veszélyek származhatnának abból, ha Oroszország és Sándor fejedelem megmaradnának követelményeik mellett, hozzávéve mindebben azt is, hogy Görögország érintkezési pontot keres maga Bulgária és Montenegró között. Nem igaz, hogy Olaszország vissza akar vonulni a flotta-tüntetéstől. (N. Fr. Presse.)

Madrid, márcz. 29. Az egyes vidékekről beérkező táviratok tanusága szerint az april 4-én megtartandó képviselőválasztások czéljából megejtett bizottsági választások a kormány javára kedvező eredményt mutatnak, minélfogva a kormánypárt részére a többség biztositva van. A köztársasági pártiak huszon felül, a Canovaspártiak pedig ötvenen felül állg lesznek.

Páris, márczius 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Majdnem valamennyi lap Bismarck herczeg legujabb beszédével foglalkozik igen nyugodt hangon; a mi Francziaországot illeti, nem sok fontosságot tulajdonitanak neki.

Páris, márcz. 29. A hirlapok szerint *Audiffret Pasquier* interpellácziót fog a kormányhoz intézni a Belgiumban észlelhető szocziálista mozgalomnak Francziaország szomszédos megyéire való kiterjedésének megakadályozása végett teendő intézkedések iránt.

Páris, márcz. 29. A *költségvetési bizottság* mai ülésében a *pénzügyminiszter* a kormány javaslatát védelmezte; szükségesnek nyilvánita, hogy a kölcsön kérdése azonnal elintéztessék és kiemelte azon előnyöket, melyek a 3%-os nem törlesztendő járadék kibocsátásával járnak. *Freycinet* kormányelnök kijelenté, hogy a közvélemény uj adóbehozatalát ellenzi, mig a kölcsön fölvétele iránt közönyös álláspontot foglal el. Konstatálta, hogy a miniszteriumok költségvetésében lehetetlenség 80 milliót megtakaritani és szintén a kölcsön kérdésének azonnali megoldását sürgette. A bizottság holnap ismét ülést tart.

Páris, márcz. 29. A *kamara* mai ülésén *Delattre* (radikális) a monte-carlói vasuti szerencsétlenségre vonatkozó interpelláczióját indokolta s panaszkodott az igazságszolgáltatás lassusága és részrehajlósága miatt. *Monegasque*, ki a felelősség kérdését fejtegette, felvilágositást kivánt a vasuttársaság személyzetének elégtelenségére vonatkozólag. A *közmunkaügyi miniszter* azt válaszolta, hogy a kormány mindig foglalkozott az utasok biztonságának kérdésével. A kormány Monacoval meg fogja alapitani, hogy mely birósághoz utasitandó az ügy. Végül a kamara 369 szavazattal 153 ellenében elfogadta a kormány által kivánt egyszerü napirendet.

Páris, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A lapok Bismarck beszédéről szólva a forradalmi izgatásokra utalnak a monarchiában és azt mondják, hogy az anarchisták porosz exportczikkek; egyébként Francziaország felhagyott azzal hogy Bismarck és a Nordd. Allg. Ztg kifakadásai komolyan vegye.

Páris, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orosz hajóhad Kaneából Szmirnába vitorlázott.

Páris, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A franczia kabinet folyton figyelmezteti Sándor bolgár fejedelmet, hogy fogadja el azt a megállapodást, mely a bolgár kérdésre nézve a hatalmak és a porta közt létre jött. A kabinet figyelmezteti a fejedelmet arra a nagy felelősségre, melyet magára vállal, ha a megállapodást el nem fogadja, kivált Görögországra vonatkozólag, melynek hirtelen megélénkült háborus velleitásait tagadhatatlanul arra az inczidensre lehet visszavezetni, melyet a fejedelem okozott. Ha a fejedelem, mint valószinü, akaratát meg nem másitja, akkor nem marad egyéb hátra, mint hogy a kérdést a hatalmak a portával Sándor fejedelem nélkül elintézzék.

Páris márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A Debats egy szangái távirata szerint Krupp, a diskonto bank és a német bank ajánlata, melyet a khinai kormánynak tettek, eredménytelen maradt.

London, márcz. 29. Az összes ausztráliai gyarmatok kormányai az ellen nyilatkoztak, hogy Francziaország az Uj-Hebrida szigeteket bármily kikötések mellett is elfoglalja. Viktoria kormánya ily értelmü, erélyes szavakba foglalt táviratot intézett itteni képviselőjéhez.

London, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távivata.) Chamberlain és Trevelyan kilépett miniszterek Hartingtonnal, Goeschennel és sir Jamessel közös akcziót állapitottak még. Lord Spencer, a titkos államtanács elnöke, valószinüleg szintén leköszön.

London, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Times jelenti Mesedből, hogy az afgán határbizottság munkálatai fennakadtak, miután az orosz biztos egyszerre váratlan igényeket támasztott, melyeket az angol nem fogad el. A vitás kérdést mindkét állam kormányai elé terjesztették.

London, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Hirlik, hogy Chamberlain, Hartington, Trevelyan, Goeschen, Dilke James a whigek és radikálisok erős csapatjával határozottan ellenezni fogják Gladstone ir javaslatát s ellenjavaslatot fognak a parlamentben benyujtani. Gladstone április 8-ára kilátásba helyezett nyilatkozata után ujabb lemondások várhatók. Spencer lemondással fenyeget, ha a birtokvételi terv elejtetnék. Gladstone hivei a szakadások daczára 25—30 többségre számitanak.

London, márcz. 29. Az *alsóház* mai ülésén *Gladstone* kormányelnök közölte, hogy ápril 8-án be fogja nyujtani az Irország kormányzatának megváltoztatására vonatkozó törvényjavaslatot. A költségvetést april 12-én rem[illegible] előterjesztbetni. April 15-én aztán az irországi földbirtokok vásárlására és eladására vonatkozó határozatok megváltoztatásáról szóló törvényjavaslat kerül a ház elé.

London, márcz. 29. A királyné *az ind gyarmati kiállitást* május 4-én személyesen fogja itt megnyitni.

München, márcz. 29. *Arnulpf* herczeg a király rendeletére Görzbe utazott Chambord grófné temetésére.

Berlin. márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Dziennik Poznanski* jelentése szerint *Pétervárott* fontos *tanácskozások* folynak; részt vesznek benne a bécsi és berlini orosz nagykövetek Drentelen kievi, Kochanov lithaui, Roop odesszai főkormányzók és Gurko a kongresszusi Lengyelország főkormányzója. Ugyan-e lap szerint Lublinban és Siedlceben, tehát *osztrák határon ujabbi 38,000 embert* konczentrálnak. Siedlceben nagy *katonai barokkokat* épitenek.

Berlin, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata). A Dziennik Poznanski figyelemreméltó jelentést közöl ama békülékeny törekvésekről, melyeket az orosz kormány Orosz-Lengyelországban és Lithvániában tanusit. Idochanov lithvániai főkormányzó a napokban magához hivattta a lengyel nemesség legkiválóbb tagjait s tudtukra adta, hogy az orosz kormány legközelebb különös kedvezményekben fogja a lithvániai lengyeleket részesiteni. Kosanov felszólitotta a lengyeleket, hogy hódolati iratokat küldjenek a czárnak.

Pétervár, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Szófiából* nem érkeznek hivatalos sürgönyök, s igy a keringő nyugtalanitó hirek, mint látszik, nem erősittetnek meg. A St.-Petersburger Zeitungnak Filippopoliszból sürgönyözik, hogy szombat estig semmi rendkivüli nem történt. Itteni diplomácziai körökben Sándor fejedelem magatartását igen hidegen birálják, s azt állitják, hogy még nem volt komoly szó róla, hogy a fejedelem letétessék.

Pétervár, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Suvalov gróf berlini orosz nagykövetet idn várják.

Pétervár, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata. Pol. Corr.: Kreczulesku itteni román követ közelebb saját kivánságára elhagyja állását és családjához vonul vissza Romániába. De mivel a román kormány még nem talált alkalmas utódot, Kreczulesku egyelőre csak szabadságot kér, s visszahozó levelét szabadsága elteltével személyesen fogja itt átnyujtani.

Belgrád, márczius 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Khevenhüller gróf osztrák-magyar követ külön kihallgatáson Milán királynak levelet adott át, melyben Ferencz József király felel Milán királynak ama levelére, melyben utóbbi köszönetét fejezte ki Ausztria-Magyarország uralkodójának intézkedéseiért, melynél fogva a német lovagrend és a máltai rend a sebesült szerb katonákat ápolták és támogatták. Ferencz József király megköszöni a kitüntetéseket, melyekben Milán a két rend tagjait részesitette.

Belgrád, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Gruics* Szerbia konstantinápolyi követe ma távirattal tudatta a szerb kormánynyal, hogy Törökország örömmel hajlandó Szerbiára nézve rendkivül előnyös föltételek mellett *véd- és daczszövetséget* kötni, és ha Szerbia elfogadja a felajánlott barátságot, a szultán tárt karokkal, fejedelmi fénynyel fogadná vendégeül Milán királyt.

Belgrád, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Kormánykörökben hirlik, hogy miután a király a mai minisztertanácsban a kabinet lemondását elfogadta, s mivel ugy *Krisztics* Miklós mint *Risztics* János a kabinetalkotást határozottan megtagadták, a király *Garasanint* bizta meg a kabinet alakitásával. Az erre vonatkozó királyi ukáz, mint mondják, már holnap jelenik meg. Egy másik királyi ukáz a hadsereg mozgósitásánál beállt rendkivüli állapotok megszüntetését, a Nisava- és Timok-ezredek, parancsnokságok, valamint a törzskarok feloszlatását rendeli el. Hrvatovics a Takova-rend nagykeresztjét kardokkal kapta.

Szófia, márcz. 29. (A Havas ügynökség jelentése.) A diplomácziai ügyvivők a fejedelemnél és a kormánynál ma lépéseket tettek és kijelentették, hogy *Olaszország inditványa elejtetett* és hogy a Konstantinápolyban legutóbb megállapitott záradékot el kellend fogadni. Nemkülönben kijelentették azt is, hogy *ama esetre*, ha Bulgária az elfogadást megtagadná, a hatalmak erről tudomást nem vennének. Ma estére a fejedelem elnöklete alatt rendkivüli minisztertanács tartatik.

Várna, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Ma érkezett meg *Sándor* fejedelem válasza a portához. Sándor fejedelem azt állitja, hogy Bulgária és Törökország közös érdeke kényszeritik arra, hogy az életfogytig való kinevezéshez ragaszkodjék, mert nem akarja, hogy öt év mulva ujabb bonyodalmak támadjanak. Törökország érdekében kivánja, hogy az ügy elintézését reá bizzák. Röviddel a válasz megérkezése előtt a drinápolyi csapatok készenléti parancsot kaptak, de ujabb intézkedés nem történt.

Várna, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Nelidov orosz nagykövet ujra megsürgette a portánál a *török-bolgár egyezmény* ratifikálását s arra buzditja a nagyvezért, hogy Sándor fejedelemnek kifogásait ne vegye figyelembe. De a porta tudatja a hatalmakkal, hogy ujabb bonyodalmakért nem vállal felelősséget, s kéri a nagyhatalmakat, hogy Törökországot békés törekvéseiben támogassák.

Várna, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A szultán külön követ, valószinüleg Szerner pasa által fogja a czárt üdvözöltetni, midőn a Krimbe érkezik.

Athén, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A legujabban tartott hadi tanácson, melyben Sapunczaki és Petmezas tábornokok, Sonzos törzskari orvos és Makris ezredes vettek részt, határozottan a készenlét mellett nyilatkoztak. A görög kérdés aktuálisabbá válik, mihelyt megszünik [illegible] remény, hogy Görögország sem békés [illegible] sem diplomácziai uton elégtételt nem [illegible]. A legujabban behitt tartalékosztály létszámát 29,000 főre teszik. A raktárakban 75,000 db fölösszámu Gras-féle fegyver, 110,000 chassepôt és mintegy 80,000 elültöltő karabély van felhalmozva. Felszer[illegible]és alatt 96 db Krupp-féle ágyu áll. Görögországban senki sem gondol a hátrálásra, s a török tartományokban lakó görögöktől is buzditó jelentések érkeznek.

Athén, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A kormány engedélyt fog a kamarától kérni arra nézve, hogy a kényszerkölcsönt kihirdethesse, továbbá, hogy idegen tiszteket vehessen fel a hadseregbe és végre, hogy más katonai és pénzügyi rendszabályokat foganatosithasson. A Voloöbölben az erőditési munkálatok be vannak fejezve. A görög haderő a következő: Larissánál áll 25,000, Trikalánál és Artánál egyenként 16,000 harczos; a második harczvonalban van 15,000 katona. Ujabban behivott tartalékos van 20,000. (N. Fr. Presse.)

Canea, márcz. 29. Az orosz tengernagy tegnap értesité kartársait, hogy ma Smyrnába indul.

Kairó, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata). Pol. Corr. Több hatalom képviselői helyeselték Muktár pasának a hadsereg reorganizálására vonatkozó tervét. De ama nézetüket is kifejezték, hogy ha Anglia nem fogja kivánni az egyptomi államkincstártól, hogy az angol okkupáczionális hadseregnek a megállapitott összeget kifizesse, az ez által megtakaritott összeget csak a hatalmak beleegyezésével lehessen más czélra forditani.

A belga munkás zavargások.

Brüsszel, márcz. 26.

A munkások tegnapi meetingjén másfél ezer ember vett részt. A Fortainas téren egy terembe zsufolódott az egész gyülekezet, melynek elnöke *Renard* volt.

Az első szónok, *Verycken* a tőke ellen, aztán a tőkepénzesek ellen szónokolt. Beszédéből idézzük a következő részleteket: «A válság valódi oka abban rejlik, hogy a tőkepénzesek, mig a munkások éheznek, nem tudnak megválni maitresseiktől, kiket a bányákból nyert osztalékból tarthatnak csupán ki. Serainget meg azért helyezték katonai őrizet alá, mert a társulat egyik részvényese a flandriai gróf. A királynak sincs semmi egyéb czélja, minthogy testvérje érdekeit védje. A népnek végre is véget kell vetni a czenzus-botránynak. Előbb be fog az következni, mint gondolnák. Már is reszket a polgárság, vasárnap azt hitte, hogy eljön az ideje, hogy áldozatai hulláival szembesittessék».

Utána *Volders* a «Peuple» szerkesztője szónokolt, ki a kormányt azzal vádolta, hogy fölösleges rendszabályaival megrémiti a lakosságot, s a munkások hitelét elveszi. Panaszkodik, hogy a sajtó sem karolja fel eléggé a munkások érdekeit. Azután a lüttichi eseményekről szólt: Jobban fájlalom — mond — ez eseményeket, mint bármely polgár, mert pártomat kárositják. Szerencsétlen okozóit az éhség vitte tévutra, s nem a szocziálista befolyások. A munkáspárt ott organizálva sincs; ha lenne, még nem került volna kenyértörésre a dolog, minthogy vezetőink az erőszakra hivatkozás idejét még nem látják elérkezettnek. A kormány megvert bennünket, mert tudta, hogy gyöngék vagyunk. Mig hát megerősödünk, legyünk okosak. Készüljünk a jun. 13-iki találkozóra, hogy az általános szavazat jogát a kitagadottak számára békés uton megszerezzük. Végül megtámadta a kormányt, hogy az államot, meg a gazdagokat védi, a szegényt pedig éhen veszni hagyja. Mindkét szónok zajos tapsokban részesült.

Erre közakarattal elfogadták a következő határozati javaslatot: «Tekintve, hogy a kormány eljárása utálatos és gyülöletkeltő a polgárok közt; tekintve, hogy az államnak a gyengének és elnyomottnak védése lenne a feladata; tekintve, hogy a kormány a lüttichi ostromállapot kihirdetésével s a sztrájkolók lelövetésével hivatását tévesztette: a kormány eljárását megbélyegezzük s kifejezzük hajlamainkat az általános szavazatjog iránt, melynek hivatása, hogy megváltoztassa a dolgok jelenlegi állapotát, megszüntesse a kiváltságokat, s az állapot a munkások és elnyomottak védőjévé tegye.»

Csupán egyetlen hang szólt e határozat ellen, még pedig azzal az indokolással, hogy ő anarchista, kinek az általános szavazatjog kevés. Ez is nagy tapsokat aratott.

Azután megindult a menet a «Marseillaise» éneklése mellett. Egyes csoportokra oszolva járták be a főváros utczáit. Egyik csoport a börze palota felé ment, hol a járdán egyik sörház asztalait, székeit felforgatta, üvegeit összetörte. Onnan «a királyi palotához» kiáltások közt, tovább indult a menet, folyton a Marseillaise-t énekelve, vagy «le a tőkével» kiabálva. Ott azonban rendőrök fogadták a zavargókat, közülök hatott letartóztattak. Közben plakátokat raggattak a falra. A plakát tartalma ez:

«Társaink a nyomoruságban! Szombatonként nyolcz vagy tizenöt napi kemény munka után a vállalkozó kegyes kifizetni fáradalmainkat. S ha kifizettük heti apróbékos adósságainkat, mi maradt meg? Fájdalom semmi; feleségeink, gyermekeinkkel együtt pedig rongyokban, mezitláb futkosnak. Egészségtelen, szük dutyikban lakunk, hová soha sem süt napsugár. Egyetlan mód kinálkozik a fájdalmas állapotok megszüntetésére. Előttünk tetszelegnek a ragyogó boltkirakatok, mintegy felhiva bennünket, hogy onnan fedezzük első szükségleteinket, melyre keresforrásunk csekélysége ki nem futja. Rajta hát társaink, nyuljunk hozzá. E czélból gyüljünk össze minden szombat este s számunk, erélyünk segitségével keritsük mindazt hatalmunkba, a mit most nélkülözünk.»

A rendőröknek sikerült egyet a falragasztók közül is elfogni.

*

Lüttichből irja egy tudósitó marcz. 27-éről: Tegnap meglátogattam Tilleur, Jemeppe és Seraing lázadó helységeket, hova Lüttichből 1½ óra alatt juthatni. Utban levő csendőrök és dzsidások, kik foglyokat szállitanak, magasrangu katonatisztek kocsiban vagy lóháton, elárulják, hogy fontos események szinhelyéhez közeledünk. Mindenütt foglalkozás nélküli munkások állnak a házak előtt. A vasuti átjárókat katonaság szállta meg, a magaslatokon őrök állnak, az országutakon lovas katonák láthatók. Különösen *Seraing*, egy csinos városka 25,000 lakossal, egészen háborus képet árul el. 3000 katona van itt összpontositva. Mikor megérkeztem, egy szakasz dsidás vonult be. Antverpeni vadászakot is várnak. A város egészen nyugodt. Feltünő az utczán sétáló számos munkás. Néhol 100—200 emberből csoportokat képeznek. Az utczákon alig hallható egy hang. Ez a nyugalom a vihart megelőző csendet jelenti. A sztrájk mindinkább terjed, mindenünnen ujra a munkához látók ellen elkövetett erőszakoskodásokat jelentenek. A helyzet komolysága ujabb csapatok elinditásából is látszik. A nyomor a sztrájkolók között borzasztó. 20—60 embernyi csapatokban gyülnek össze és fenyegetésekkel vagy erőszakosságokkal pénzt zsarolnak egyesektől. Tegnap ily rablók Lüttich külvárosaiba is hatoltak. A közbiztosság annyira veszélyeztetve van, hogy több helyen a levélhordókat katonák kisérik, *Tilleurben* és *Jemeppeben* mind nagyobb mérveket ölt a sztrájk; a *Cockerill*-féle gyárnak 8500 munkása is megszüntette a munkát. A sztrájknak ily nagy mérvü terjedése mellett a belga hadsereg alig lesz képes az anarchiát elfojtani. A sztrájkolók, kik naponkint 2.20—3.70 frankot kerestek, 4 frankot követelnek. Leginkább a bányák igazgatóira haragusznak, kiknek 12—16,000 frank fizetésük van és tüntetően a legnagyobb fényüzést fejtik ki. Jemeppeben, Tilleurben és Serainban egy-egy lázitót lelőttek! 15—18 éves fiuk voltak. Jakob ügynököt Seraingban akkor lőték agyon a katonák, mikor első emeleti ablakából kinézett. A sebesültek számát nem tudják; az elfogottak száma száznál több. A lüttichi lapok értesitései megbizhatatlanok; jelentéktelenebbnek akarják a dolgot feltüntetni, mint a milyen valóban. Az anarchista népkátét folyton nagy számban terjesztik a munkások és a katonák között. Az utóbbiak kijelentették, hogy a levegőbe fognak lőni. A sebesülések tisztek revolver golyóitól erednek. Két katonát és egy tisztet Seraingban nyilt ellenszegülés miatt elfogtak. Lüttich város nyugodt. Apróbb munkás csoportok békésen vonulnak végig az utczákon. Szocziálista meetingek kilátásban vannak; Lüttichben is nagyon aggódnak a nagy nyomor és a sztrájk terjedése miatt. A 8. és 14. sorezred tegnap Antverpenből Lüttichbe érkezett. Charleroi mellett véres összeütközések voltak a sztrájkolók és csendőrök között; az utóbbiak visszaszorittatták. A la hayei bánya mellett Lüttich közelében a munkások megtámadták a csendőröket, mi közben két német sulyosan megsebesült. Brialmont kastélyban egy nagy csapat lázadó pénzt zsarolt. Egyes majorokat és házakat kifosztogatnak. A helyzet igen komoly és válságos.

*

Az *internaczionále* Belgiumban 1865-ben kezdett meggyökerezni. Az első szekczió azonban csak 1866. decz.-ben alakult meg és pedig Lüttichben. Az 1868-iki brüsszeli kongresszuson közölték, hogy a Charleroi-i bányakerületben számos szekczió alakult meg, és hogy a verviersi «szabad munkások» hozzájuk csatlakoztak, sőt hirlapot is alapitottak «Mirabeau» czimmel. Brüggeben egy szekczió «Voornit» lappal, Antverpenben pedig «Werker» czimü lappal alakult meg. Deczemberben valamennyi szekczió egyesült. 16 tagból álló igazgatóságot választottak és az «Internationale» czimü lapot alapitották meg. Valamennyi szekczió delegáltakat küldött az egyetemes kongresszusokra. A charleroi-i és seraingi sztrájkok nagy jelentőségre juttatták az internáczionálét. De a vezetők nem voltak hajlandók sztrájkokat rendezni, mert kudarczoktól féltek. Igy a második antwerpeni kongresszuson (1873.) elhatározták, hogy a különböző osztályok minden előkészülett megtegyenek egy egyetemes sztrájkra, ellenben részleges sztrájkokról mondjanak le, «en cas de légitime défense» kivételével. Az internáczionálénak legnagyobb elterjedtsége idejében nyolcz szövetkezete volt és tagjainak száma 200,000-re szaporodott. A szervezet Belgiumban tökéletesebb, mint bárhol másutt. Az 1872-iki szakadás után az internaczionále belga tagjai Bakunin kizárása ellen nyilatkoztak, a nélkül azonban, hogy tanait elfogadták volna. Mikor az egyetemes szövetkezet megszünt müködni, a belga szocziálista párt megkisérlette ujból nemzeti alapon megalakulni. Kétféle törekvés érvényesül: némelyek a választások utján akarnak a hatalomhoz jutni és a polgárság radikális elemeivel együtt az általános szavazati jogot követelik; mások, kiket a «Mirabeau» képvisel, azt állitják, hogy mindenek előtt mindent el kell pusztitani.

*

A belga hadseregnek az 1884. évi kimutatás szerint következő békeállománya van: 19 gyalogezred 1676 tiszttel és 25,671 legénynyel, 8 lovas ezred és egy pót lovas ezred 312 tiszttel és 5680 legénynyel, 7 tüzérezred 467 tiszttel, 7559 legénynyel és 204 tábori ágyuval a müszaki csapat 135 tiszttel és 1571 legénynyel, a train 23 tiszttel és 377 legénynyel; mindössze 2597 tiszt és 40.858 legény. A belga hadsereg sajátszerü védrendszere mellett, mely a toborzó és miliczia rendszernek vegyüléke, érdekes lesz, hogy a csapatok a lázadó tömegekkel való összekoczanásaikban miképen fogják a fegyelmet fentartani, mivel a tömeg minden esetre meg fogja kisérelni a fraternizálást. A jelek arra engednek következtetni, hogy ez a fegyelem már eddig is nagyon meglazult.

*

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A hennegaui szocziális háborunak három oka, van ezek: a munka csökkenése, a munkabér leszállitása s a munkásoknak a hosszu és kemény tél alatt átszenvedett nyomora, másodszor az uj s technikailag ki nem próbált gépeknek az üveghutákban történt meghonositása, a mi a munkások tömeges elbocsátását vonta maga után, végre a Defuisseaux nevü anarchista által irott lázadást, gyujtogatást és gyilkolást predikáló katekizmus. Tegnap esti hét órától kezdve Charleroiban a katonai hatóság az egyedüli és korlátlan parancsoló ur. Idegenek, kik nem tudják magukat legitimálni, elfogatnak és kiutasittatnak. Tüzérek portyáznak egész éjjel azzal a parancscsal, hogy szükség esetén kemény töltéssel lőjjenek. Három gyaloghadoszlop a lovasság által támogatva, az éjjel Goselies, Courcelles és Rouxból gyorsmenetben indult ki, hogy az anarchista bandákat körülzárolja. Az anarchisták vasárnap Rousart szénaknáit pusztitották ki. Különben elég csendésen folyt le a nap Charleroi környékén, Cuillettől ujabb erősitést kértek, mert ott csak száz főnyi csapat állomásoz, a mely tegnap visszaverte a gyujtogatók támadását. Az anarchisták azzal fenyegetőznek, hogy visszatérnek. Ez időszerint Charleroinál 8000 különféle fegyvernemhez tartozó katonaság van összpontositva. A tartomány kormányzója hirdetményben hivja fel a polgárságot a katonaság támogatására. Brüsszelben nagy izgatottságot keltett az a hir, hogy Vandert Smissen tábornok megsebesült, de nemsokára kiderült, hogy e hir alaptalan. Chatelet és Chatelineau ujabb erősitést kérnek, Marchiennes nyugodt. Roux azonban nagyon fel van izgatva. Az agyonlőtt anarchisták temetése csak fokozta az izgatott hangulatot. Monsból jelentik, hogy a csapatok folytonos menetekben közelitenek a fenyegetett pontok felé. Hétfőre több ponton várják a strike kitörését, La Lovieresben, hol Bolders szerkesztő és Defussieaux a katekizmus szerzője szónokoltak, még mindig nyugalom uralkodik. A tartományban aggasztó, de eddig meg nem erősitett hirek keringenek Brüsszelben, tegnap este semmi jelentékeny esmény nem történt, ma este teljes a nyugalom. Több szocziálista meetinget tartottak a külvárosokban, de összeütközés nem volt. A szónokok erős kifejezéseket használtak ugyan, de intették elvtársaikat, hogy az erőszakoskodástól tartózkodjanak. Lüttichből a munka ujból való megkezdését jelentik. A király és királyné napok óta nem hagyják el Laekent. A királyt jelentéktelen lábfájás köti a szobához. A szocziálista La Peuple azt veti a kormány szemére, hogy a munkásokkal ugy bánik, mint Stanley a Congó négerekkel. Kedden a kamarában interpellácziora készülnek, mely a kormány magatartását veszi birálat alá. Hirlik, hogy Bara fog ez ügyben kezdeményezni. A közvélemény hangosan követeli, hogy a kormány gyors és erélyes rendszabályokat alkalmazzon a tulajdon védelmére.

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Tegnap éjjel véres összeütközés volt *Marchienne*-nél. A katonaság tiz munkást lőtt le, tizenkettőt pedig megsebesitettek. A munkások nejei részt vettek a harczban, feltárták mellüket s oda kiáltottak a katonaságnak, hogy végezzék öldöklő munkájukat. A Soleilmont kolostort *szétrombolták*. Az apáczák hátsó ajtókon át menekültek. Ma számos népgyülés lesz.

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A lázadók Campenaireben az összekötő vasut sinjeit felszakitották és az ormonti kőszénbányát kifosztották. A Badoux üveghutáinak gazométerét a «Nation» értesülése szerint felrobbantották. Borinageban a rendőrség helyzete rosszabbra fordult. (N. Fr. Pr.)

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A rendőrséghez naponkint jönnek levelek, melyekben a város alá-

aknázásával fenyegetőznek. A minisztertanács elhatározta, hogy Basly francziaországi képviselőnek megtiltja a belga határ átlépését. A miniszterek tegnap éjfél utánig tanácskoztak. (N. Fr. Pr.)

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Utólagos jelentések megerősitik, hogy a telefon összeköttetés Charleroi állomással szét van rombolva. 1500 felkelő megtámadta a Bouillet-féle gyárt. — Rouxból jelentik, hogy ott a katonasággal való összeütközés után 14 halott és sok sebesült maradt a szinhelyen. A lázadók a Marseilleis-t éneklik. Ma nagy zavargásoktól tartanak.

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A helyzet a gasztóan rosszabbul. A charleroi-i kerület valóságos ostromállapotban van. *Ban de Smissen* tábornok parancsot adott ki, hogy a katonaság kiméletlenül használja fegyverét, de azért a zsákmányolók csapatja egyre nő. Részeg nők vesznek részt a vállalatban, a sétálókat szidják és bántalmazzák. Gilly, Ligny, Saint-Amand és es Sombresse községeket fosztogató csapatok látogatták meg. A sztrájkolók azzal fenyegetnek, hogy a Dumont-család összes épületeit lángba boritják. Lalouwierre és Menage helységekben szintén kitört a zavargás. A Sebastopol bányákban ma összeütközés volt a katonaság és a munkaszünetelők közt. A zendülők be akartak hatolni a bányákba, mire a katonaság sortüzet adott; két munkás halva maradt, sokan megsebesültek, a többiek megfutamodtak. Hasonló összeütközések voltak a Farciennes, Franieres, Efraux, Poulez, Falaisol bányáknál, hol a munkások felfegyverkezve jelentek meg. Roux-ban 22 halott van. Ma reggel több banda megkisérlette Lodelinsart-ban az üveggyárt szétrombolni, de ezt az érkező katonai csapatok megakadályozták. Ellenben Plauche-ban az üveggyárt kirabolták. Az izgatók közt sok a német munkás. *Marcinelle*-ban részeg asszonyok járták be az utczákat, kiket fejszékkel és dárdákkal felfegyverzett férfiak követtek. Fontaine, Anderlues és Pieton községekben romboltak, Manage és Lalouviére helyiségekben mindenrommá tettek. A legutolsó hirek a lázadás terjedését jelentik. A bányák és gyárak igazgatóitól nagy összegeket zsaroltak ki a lázadók Gilly, Roux, Marchienne, Moncaux, Todelinsart, Montigny, Couillet, Marcinelle, Dampremy és Fleurus helyiségekben a rablás egész napon át tart. A legeljesebb fejvesztettség uralkodik mindenfelé. A mészárszékeket is rabolják. A felkelők ma 4 órakor meg akarják támadni Charleroi-t. Bironage-ben is rosszabbul a helyzet. A behivott tartalékosok most vonulnak zászló alá. Brüsszel maga nyugodt, a Lüttichből érkező hirek is kedvezők.

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ugy látszik, hogy a szoczialisztikus áramlat a charleroi-i irányból a mons-louviere-i, haine-saint-pierre-i, Mariemont, Morlanwek, Bascoup, Cuesmes, Flenns, Dour-Ghislain, Temmappe kőszénbányákból terjed szét. A munkások nem helyeslik társaik eljárását. A charleroi-i monshaette-i indóháznál a tömeg megakarta gyilkolni Tuisseaux-t, ki Lalouviere-ből jött vissza Szerencsére a rendőrség oltalmába fogta e szoczialisztikus lázitót, ki egy első osztályu kocsiban lakhelyére akart visszatérni. *Mons*ból folytonosan csapatok vonulnak a fenyegetett helyekre. A kőszén- és fémbányák igazgatói mindenfelől katonai segélyt kérnek. Mára nagy zavargásoktól tartanak, főleg Charleroi-ban. (N. Fr. Presse.)

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) *Charleroiból* a következő részleteket jelentik. *A felkelők a telefon-hálózatot fejszékkel szétrombolták.* A zendülők szidják és kövekkel dobálják a katonai csapatokat. Tegnap 40 foglyot hoztak ide. Az itt jedt hirek szerint a mariemonti bányaépületek ban állanak. Roux-ban ujabb harczok fordultak Ismét 14 halott és számos sebesült van. Bon-ban egy katonatisztet a munkások csuful bántalmaztak. Nagy aggodalomra ad okot a Borinage kerület, hol a zendülők nagy számban vannak. Érkező katonai csapatokat a nép a «Marseillaise» dalásával fogadja. A tegnapi szoczialisztikus népgyülések a helyzethez képest nyugodtan folytak le.

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Charleroiból érkező hirek a pusztitási müvet borzasztó módon irják le. 1500 lázadó megtámadta a couilleii üveggyárat, meggyalázta a katonákat és bántalmazta a tiszteket. Rouxban 14-en meghaltak és 60-an megsebesültek. A borinage kerületet elárasztották a lázitók. A néptömeg szakadatlanul a marseillaiset énekelte A tegnapi meetingek nyugodtabbak voltak. A radikális izgatók visszavonulásra készülnek. Mára komoly aggodalmak nyilvánulnak. (N. Fr. Pr.)

Brüsszel, márcz. 28. A «Le peuple» czimü lap elárusitása Brüsszelben betiltatott.

Mons, márcz. 28. (Délután.) Vander Smissen tábornok átvette a főparancsnokságot a lüttichi és hennegaui kerületekben levő csapatok fölött. Anderluesbe és Maieremontba katonaság ment. Quaregnonban és Flenában a munkások kijelentették hogy holnap megszüntetik a munkát.

Mons, márcz. 28. (Este 6 óra 30 perczkor.) Az általános munkásgyülés Louvièreben rendzavarás nélkül folyt le. Moranweizbe, Strepyba és Quaregnonba katonaság ment.

Antverpen, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Itt teljes nyugalom uralkodik. A kikötő munkások küldöttsége társaik nevében biztositották a polgármestert, hogy rendelkezésre állanak. Verviersben tegnap szocziálista népgyülés volt, mely nyugodtan folyt le. (N. Fr. Pr.)

Antverpen, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tegnapra hirdetett anarchista tüntetés elmaradt az erős esőzés miatt; az utczákat polgárőrök, rendőrök és rendes katonák tartották megszállva. A város teljesen nyugodt maradt. (N. Fr. Pr.)

Charleroi, márcz. 29. Az éj nyugodtan folyt le. Eddig a szomszéd helységekből sem érkezett semmi nyugtalanitó hir.

Charleroiból irják márczius 27-iki kelettel: Charleroira a szocziális háboru a vész és pusztulás szomoru napjait virrasztotta fel. Mintha gonosz szellemek szabadultak volna fel a tájékon, hol eddig a munka és béke áldásai termették gyümölcseiket. Pusztitó tüz, gyujtogatás, a haldoklók hörgése, aggodalom, ijedtség adják meg egyes szineit annak a szomoru képnek melyet a szocziálisták idéztek fel. A konczentrált fegyveres erő nem mutatkozik elégségesnek a társadalmi rend, a tulajdon védelmére, mert a pusztitó rémalakok mintha a földből teremnének ott vannak minden zugban, a hol a pusztitásra alkalom kinálkozik. Ostendéből, Antwerpenből, Tournayból, Ypernből és a többi helyőrségi városból egymásután szállitották a vonatok a katonaságot, de ez nem tudott oly gyorsan és annyi erélylyel fellépni, hogy a vész és pusztitástól menekülhetett volna Charleroi lakossága. Komoly megfontolás tárgyát képezte, hogy ne hivassék-e be a tartaléksereg. Némi megnyugtatásul szolgált az, hogy Van Smissen tábornok megérkezett, a nép bizik a derék katonában, a ki a mexikói háboruban szerzett hervadhatlan babérokat. A márczius 27-ik napja örökké emlékezetes marad a Charleroi lakossága előtt. Chateletből sürgősen kértek segitséget a sztrájkolók kihágásai ellen. Ezek folytatták a gyárak fosztogatását, a munkásokat rémes fenyegetésekkel kényszeritették a munka beszüntetésére. Fokozta a zavart, hogy sok gyárban a szén hiánya miatt kellett megszüntetni a munkát. A környéken egy kolostort is lángba boritottak a zavargók. A legrémesebb esemény a Baudoux féle világhirü üveghuta felgyujtása volt, Boudoux tegnap még gazdag ember volt, ma már nem egyéb mint egy szörnyü pusztitás helyszinének tulajdonosa. Előbb a rombolásban telt örömük a zavargóknak, midőn a gyár már romhalmaz volt, egy munkás felgyujtotta a gyárat, majd petroleummal locsolták meg Baudoux magán lakását s a tulajdonos alig tudott az égő házból menekülni. A gyár védelmére harmincz ulánus állott, de ezeket kövekkel üzték vissza a szocziálisták. A telefonvezetéket mindenütt levágták. Charleroiban 8000 ember van összpontositva; eddig 12 ember meghalt és 80 megsebesült.

Charleroi, márcz. 27. A legutóbbi 24 óra eseményei oly váratlanul jöttek, hogy még a szükséges számu csapatokat sem indithatták el a veszélyeztetett helyekre. Öt vasuti vonat hozott katonákat és még egy hatodikat várnak. Van der Smirsen báró tábornok megérkezése megnyugtatólag hatott. A tábornokot még a mejikói háboruból mint igen ügyes hadvezért ismerik. A Gazette de Charleroi a csapatok késedelmes érkezése miatt panaszkodik. Charleroi összes védereje alig 600 emberből áll. A legborzasztóbb esemény Bandoux Egén jumeti világhirü üveggyárának égése. Bandoux tegnap még gazdag ember volt, ma 7—800 méter hoszszu gyára romokban hever. Miután mindent elpusztitottak, egy 18 éves fiu felgyujtotta a gyárat, aztán Bandoux kastélyát is petroleummal árasztották el és a gyáros alig volt képes puszta életét megmenteni. A kastély pinczéiben a legborzalmasabb jelenetek folytak le; a házban levő butorokat leöntötték *petroleummal* és felgyujtották. A lázadók ezután a mondroui üveghutába mentek, hogy ott is raboljanak és gyujtogassanak. Szerencsére dzsidások érkeztek oda, kik a lázadókat szétugrasztották.

Charleroi, márcz. 28. (Délután.) Jelenleg a várost csak a polgári őrség őrzi. Az összes csapatok a vidékre mentek. A polgármester fölhivást tett közzé, hogy önkéntesek jelentkezzenek a város őrzésére, mert a *polgári őrség már nagyon ki van merülve.* A jelzett csapatok még eddig nem érkeztek meg. *A környéken a zavargások folyton tartanak.* Châtelet Châtetelineau és Couillet segélyt kértek innen. Több helyütt a sztrájkolók a gyárak és mühelyek előtt foglalnak állást, melyeket katonaság tart megszállva. Az *összeütközés elkerülhetlennek látszik.* Marckiennesben *falragoszok ragasztatnak ki,* melyek *forvadalomrara izgatnak.* Több csapat sztrájkoló Louviére felé vonul, hol ma este gyülés lesz. Lvuviére is kért innen segélyt, de nem lehetett küldeni, mert a katonaság nem nélkülözhető. Több helyütt, a katonaság jelenléte daczára, ma is folytatták a garázdálkodók a fosztogatást s különösen a mészárszékeket rabolták ki.

Charleroi, márcz. 28. (Este.) **Itt és a vidéken kihirdették az ostromállapotot**. A katonaság parancsot kapott, hogy egyszeri felszólitás után azonnal használja a fegyvereket a zavargók ellen.

Charleroi, márcz. 29. *Splingard anarchista vezér elfogatott* és egyébként is számos elfogatás történt. *Tournaiból* jelentik, hogy Allaintól Antoingig terjedő kőbányák munkásai megszüntették a munkát és Tournai felé nyomulnak. A polgárőrség ellenök kivonult. *Bargesben véres összeütközés* történt a csendőrség és a sztrájkolók között.

Charleroi, márcz. 29. A sztrájkolók kisebb csapatokban barangolják be a vidéket és fosztogatnak, de a katonaság és a polgárokból álló önkéntes csapatok elől megfutamodnak. Ily önkéntes-csapatokat mindenütt szerveznek. Egy parasztokból álló önkéntes csapat tegnap visszavert egy csapat sztrájkolót, mely alkalommal ez utóbbiak közül egy ember megöletett. Jelentékenyebb összeütközés nem volt. Az államügyész felhivta a békés lakosságot, hogy tüzhelyét és vagyonát minden eszközzel védelmezze.

Brüsszel, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Vandersmissen* tábornok erélyes közpelépése folytán a helyzet valamivel nyugodtabbra vált. A tábornok 9000 ember felett rendelkezik, kik a legfontosabb pontokat megszállva tartják. A királyi palotát, valamint az országutakat háromszoros őrség szállta meg. A királyi család Laekenben van, a király azonban Brüsszelben maradt s óránkint értesitteti magát a helyzetről. Brüsszelben tegnap ujra volt népgyülés, mikor is Canberg radikális ügyvéd a hallgatóság nagy ujjongása közt a királyság eltörlését és a bourgeoise megsemmisitését követelte. *Couillet* kapitány egy kődobás által sulyosan megsérült. *Constant* kapitány Charleroiból holtan esett le lováról.

KÖZGAZDASÁG.

Zimony, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A szlivniczai kerületben kiütött a *keleti marhavész* és a fekete himlő. Mivel bolgár részről semmi óvintézkedéseket sem tesznek, Szerbia kénytelen lesz a határzárt elrendelni.

Trieszt, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) Az itteni *Banca Popolare* tegnapi évi közgyülésén dr. *Tonicelli* elnök kijelenté, hogy a pénztárvizsgálatnál 12,000 forint hiány mutatkozott; mindazáltal remélhető, hogy a kárt teljesen fedezni fogják.

Szerajevo, márczius 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A doboj-siminhani vasut ünnepélyes megnyitását április 28-ikára halasztották el.

Brüsszel, márczius 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A belga járadék jelentékeny árfolyamveszteségeket szenvedett, habár a kormány nagy vásárlásokkal igyekszik az árfolyamot tartani.

Konstantinápoly, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A konstantinápolyi osztrák kereskedelmi kamara kérvényt intézett Calice báróhoz, hogy a török-bolgár vámakadályok elháritása végett diplomácziai intézkedést eszközöljön ki Szófiában.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A mátrai vasutrészvénytársaság** igazgatótanácsa tegnap tartotta meg alakuló ülését a Károlyi-palotában. Elnökké: Károlyi Gyula gróf, alelnökké: Gyürky Ábrahám gróf, a végrehajtó bizottságba: Biedermann Albert, Szokoly Gyula és Lederer Sándor választattak meg. A társaság jogtanácsának dr. Piufsich F. neveztetett ki.

* **Miskolczi tejszövetkezet**. Miskolczon márczius 28-án *Melczer* Gyula alispán elnöklete alatt Borsod- és Zemplénmegyéből mintegy 20 gazda értekezletre gyült egybe, hogy Miskolczon tejszövetkezet alakitassék. A kormány tejgazdasági szakközege a gyülésen részletesen előadta a létesitendő vállalat programmját, melyet az értekezlet egyhangulat elfogadott és a nyomban megindított aláirások által a tejszövetkezet megalakitása biztositva lett. Az elnökségre Harkányi János kéretett fel.

* **Előmunkálati engedélyek**. A közmunka és közlekedési magy. kir. miniszter *Kepes* Gyula budapesti lakosnak a *Kisujszállástól Dévaványáig* vezetendő helyi érdekü vasutvonalra egy évre, *Sichermann* Sámuel bányabirtokosnak a magy. kir. államvasutak *egeresi* állomásával összeköttetésben az Egeres község határában fekvő *bányáihoz* vezetendő lóerejü vasutvonalra fél évre és *Beöthy* Algernon országgyülési képviselőnek a magy. kir. államvasutak *debreczeni* állomásából kiinduló s Monostorpályi, Hosszupályi, Esztár, Pocsaly, Kismarja, Nagykereki, Nagyszántó és Kisszántó községek határain keresztül a magy. kir. államvasutak *borsi* állomásába vezetendő helyi érdekü vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta, továbbá báró *Mednyánszky* Árpádnak a *nyitra-lévai* vasutvonalra mult évben megadott előmunkálati engedély érvényét további egy évre meghosszabbitotta.

—

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Kimutatás.

	1886.	1885.
A márcz. 8-tól márcz 14-ig terjedő hét bevételéről:	157,846.36 frt	236,701.53 frt
Ehhez a evételek a hajózás kezdetétől márcz. 7-ig:	508,177.80 frt	651,156.92 «
Összesen:	666,024.16 frt	887,858.45 frt

Mohács-pécsi vasut.

Kimutatás.

	1886.	1885.
A márcz. 11-től márcz. 17-ig terjedő hét bevételéről:	21,900.48 frt	26,363.65 frt
Ehhez a bevételek a mult é. decz. 1-től márcz. 10-ig:	288.075.17 frt	307.485·13 «
Összesen:	309.975.65 frt	333.848.78 frt

Budapesten, 1886. márcz. hó 28-án.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

IPARÜGYEK

— **A budapesti állami** közép-ipariskolában a télen szünetelő épitő iparosok részére szervezett tanfolyamon az iskolai évet bezáró nyilvános vizsgálatok e hó 31-én szerdán fognak megtartatni az intézet helyiségében. (VIII. Fh. Sándor-tér 4. szám).

— **A vasutak és a hazai ipar**. A közlekedésügyi miniszter abból az alkalomból, hogy a hazai ipar gyártmányai és termékeinek a hazai vasutak által az eddiginél fokozottabb mértékben leendő igénybevétele tárgyában, a miniszterium kebelében jelenleg szakértői értekezletek folynak, az orsz. iparegyesületnek, mint a mely a tanácskozásokban képviselve van, felhasználás végett megküldötte a hazai vasutak által 1883-ban és 1884-ben beszerzett anyagokról és leltári tárgyakról a magy. kir. vasuti főfelügyelőség által összeállitott részletes kimutatást s a beszerzésekre kiadott összegeknek százalék szerinti egybeállitását. E szerint 1883-ban az összes hazai vasutak szükségleti tárgyakért kiadtak a magyar korona országai területén 10.986,639 frt 67 krt (61%) s külföldön 7.016,451 frt 37 krt (39%); 1884-ben ide haza 11.507,077 frtot (63%) s külföldön 6.809,698 frt 28 krt (37%).

— **Iparhatósági megbizottak megintése**. A földm., ipar és keresk. miniszter a következő körlevelet intézte valamennyi törvényhatóságokhoz: «Vonatkozva az iparhatósági megbizottak utasitása tárgyában 1885. február 21-én kibocsátott rendeletemre, melynek értelmében az iparhatósági megbizottak negyedévenkint közös ülést tartani és ezen ülés jegyzőkönyvét beterjeszteni kötelesek, figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogy e jegyzőkönyvek az eltelt 1885. év folyamán csak igen csekély számu törvényhatóság részéről és ezektől is hiányosan és minden rendszer nélkül lettek hozzám felterjesztve. Hajlandó vagyok e szabálytalanságot a kezdet nehézségeinek tulajdonitani és ennélfogva a mult évet illetőleg a még hiányzó jegyzőkönyvek felterjesztésétől eltekinteni. Felhivom azonban a törvényhatóságot, tegyen alkalmas intézkedéseket arra, miszerint a hatósága alatt álló iparhatóságok mellé rendelt megbizottak ezentul negyedévenként rendesen közös ülést tartsanak és az ezen ülésekről készitendő jegyzőkönyvek legkésőbb a negyedet követő hónap 15-ik napjáig hozzám felterjesztessenek. Különösen figyelmeztetem a törvényhatóságot ezuttal, hogy a gyárak megvizsgálásával megbizott hatósági közegek jelentései évenkint nyilvánosságra hozandók, minélfogva az ide vonatkozó jelentések a közös ülések jegyzőkönyveihez mellékelve terjesztendők fel.

— **Kitüntetett iparos**. Ő felsége a király *Árkay* Sándor budapesti mülakatosnak a «cs. kir. udvari lakatos» czimet adományozta, miről a főudvarmesteri hivatal már értesitette a kitüntetett iparost. Árkay ebben az iparágban első Magyarországon, aki ezt a czimet nyerte.

— **A budapesti sütők, czukrászok és mézeskaláososok ipartestülete** legutóbbi ülésén kimondotta, hogy csatlakozik az országos iparegyesület kebelében alakitandó ipartestületi szakosztályhoz s képviselőkül Békesy Károly és Breslmayer Kálmán sütőmestereket, Schwinder József czukrászt és Wukasinovics János mézeskalácsost küldte ki. Az elnökség részéről Matheidesz István elnök, Beliczay Béla alelnök és Kapy Imre jegyző fognak részt venni a szakosztályban.

— **A brünni iparegyesület** huszonöt éves jubileuma alkalmából márcz. 28-án este fényes banket volt Brünnben, a városi vigadó termében. A jelenlevők közt sok politikai és hatósági kitünőség volt. Az estélyen a magyar országos iparegyesület képviselőit, u. m. Zichy Jenő grófot, Gelléri Mórt stb. kiváló figyelemben részesitették. Rohrer elnök tartotta az elnöki beszédet, a birodalmi székvárosoknak: Budapestnek és Bécsnek az ipari életben való nagy fontosságát hangsulyozva. Erre Naske, egyesületi titkár előterjesztette jubileumi jelentését, vázolva az egyesület sokoldalu tevékenységét. Winterholler polgármester a vendégeknek köszönetét fejezte ki megjelenésükért. A morva iparegyesület, mondá, a politikai és gazdasági szabadság korszakában keletkezett. Hogy ez mit jelent az iparra és kereskedelemre nézve, azt tapasztalhatták az urak a mult évben a *budapesti kiállitáson.* (Élénk tetszés). Magyarország megmutatta nekünk, mennyire fontos, hogy az egyénnek minden téren szabad fejlődést engedjenek. Végül kéri az egyesületet, hogy továbbra is a haladás és munkásság zászlóját vigye maga előtt. (Élénk tetszés). Dr. Promber meleg szavakkal adott kifejezést annak a rokonszenvnek, melyet Ausztria németjei a lovagias magyar nemzet iránt éreznek s nagy tetszés közt emlékezett meg Széchényiről, ki nem érhette meg Budapest gyors fölvirágzását. Végül a magyar nemességet éltette, mely más országok nemességének példányképül szolgálhat s midőn befejezésül arra kérte a magyar vendégeket, hogy Ausztria németjeinek törekvéseit rokonszenvvel kisérjék, a lelkesedés hatá nem ismert. Magyar nemzeti dalokra gyujtott akas per ig viszhangzott a terem a lelkes hochoktól és éljenektől. Délután a szinházban diszelőadás volt; este pedig a tornacsarnokban 500 teritékü banket.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A beszterczebányai fizetésképtelenségekről.** A Harnisch és társa, Stadler unokája és társa és Móry János fia beszterczebányai czégek fizetésképtelenségéről a bécsi Kreditorenverein hivatalos közlönye ezeket irja: A Harnisch és társa czég aktivái 302,200 forintot, passzivái 240,000 forintot tesznek. De az aktivák tényleg csak 240,000 frtig realizálható értéket képviselnek, mely összegből még a jelzálogilag biztositott követeléseket kell levonni, ugy hogy a födözet nélkül 105.500 frt aktiva marad. A Móry János fia czég aktivái 40,000 forintra, passzivái 10.000 forintra rugnak: a vagyonfölösleg a Harnisch és társa czég vagyonállománya javára esik. A Stadler unokája és társa czég 140,000 forint aktivái ellenében 179,000 frt passzivák állnak, ez utóbbiak közt a Harnisch és társa czég 87,000 frt girói. A Stadler-czég hitelezőire nézve az a kérdés mérvadó, miképp fog a Harnisch és társa czég ügye elintéztetni. Ha kiegyezés jön létre, ugy a Harnisch és társa és a Stadler unokája és társa czégek hitelezőinek, a kiknek elsőbbségi követeléseik nincsenek, egyenlő mértékkel fognak mérni, de ha a kiegyezés nem sikerül, akkor a Harnisch és társa czég hitelezői a Stadler-féle girók alapján ez utóbbi czég aktiváinak nagy részét, melynek effektiv értékét legfölebb 90,000 forintra teszik, felemészti, ugy, hogy a költségek levonása után a legjobb esetben 40—45 százalékos quotára számithatni. Az adósok mind azt óhajtják, hogy mielőbb kiegyezhessenek, kezesnek Stadler G. zálogkitelező van kilátásba véve.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Márczius 29. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma nyugodt irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv mérsékelt és mintegy 10000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. — *Tengeri* igen szilárd és mintegy 4000 mm. adatott el, mi közben az árak métermázsánkint 5—10 krral emelkedtek. A többi gabonanemekben csak csekély volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki:* 200 mm. 78.4 k. 8.90 frt, 300 mm. 78.2 k. 8.90 frt, 100 mm. 76.6 k. 8.75 frt, 500 mm. 77.5 k. 8.72½, 200 mm. 77.5 k. 8.85 frt, 100 mm. 77.3 k. 8.75 frt, 200 mm. 77.3 k. 8.75 frt, 100 mm. 77.2 k. 8.75 frt, 600 mm. 76.6 k. 8.70 frt, 100 mm. 76 k. 8.65 frt, 100 mm. 76 k. 8.60 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 300 mm. 79.8 k. 8.80 frt, 100 mm. 77.5 k. és 100 mm. 77.2 k. 8.65 frt, 100 mm. 77.3 k. 8.70 frt, 100 mm. 77 k. 8.65 frt, mind három hóra.

Bácskai 700 mm. 76 k. 8.62½ frt, 2500 mm. 75.5 k. 8.62½ frt; mindkettő készpénz fizetés mellett.

Tolnai 1100 mm. 78 k. 8.75 frt, három hóra.

Aradi 100 mm. 77 k. 8.60 frt, három hóra.

Tengeri 1500 mmázsa 5.72½ forint, 1800 mm. 5.72½ frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Zab 200 mm. 6.60 frt, 200 mm. 6.80 frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	76—81 kg	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	76—81 »	8.45	8.85
—	» pestvidéki	76—81 »	8.35	8.75
—	» fehérmegyei	76—81 »	8.45	8.85
—	» bácskai	76—81 »	8.45	8.85
—	» északmagyarorsz.	76—81 »	8.05	8.50
Rozs	»	70—72 »	6.60	6.80
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.75	6.20
—	» égetni való	62—64 »	6.40	7.25
—	» sörfőzdei	64—66 »	7.35	8.80
Zab	»	39—41 »	6.65	7.10
Tengeri	ó bánsági	75 »	5.70	5.75
—	» másnemü	73 »	5.65	5.70
—	»	— »	—.—	—.—
Köles	ó	— »	5.—	5.25
Repcze	uj káposzta	— »	—.—	—.—
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett, nyugodt irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.49, 8.48 és 8.47 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.50, és 8.51 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.64 és 5.65 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szintén gyenge volt a forgalom, az irány tartósan nyugodt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.47, 8.48 és 8.49 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.50 és 8.51 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.65 és 5.66 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.48	—	8.50—
Szokványbuza őszre	»	8.50	—	8.52—
Tengeri május—juniusra	»	5.66	—	5.68—
Szokványzab tavaszra	»	6.53	—	6.55—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom szintén gyenge volt és az irány is nyugodt maradt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.50 és 8.51 frton.

Tengeri május—juniusra 10000 mm. 5.68, 5.69, 5.67 és 5.68 frton.

Szokványzab őszre mintegy 5000 mm. 6.37, 6.38 és 6.39 frton.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.47	—	8.49—
Szokványbuza őszre	«	8.50	—	8.52—
Tengeri május—juniusra	«	5.67	—	5.69—
Szokványzab tavaszra	«	6.54	—	6.56—
Szokványzab őszre	«	6.37	—	6.39—
Káposztarepcze augusztus—szept.-berre	«	11.—	—	11.¼ —

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom.

Szilva szilárd, szerbiai zsákáru 100 darabos 9½ frton köttetett 56 kilókint.

Disznózsir pesti áru hordóval együtt 51½ frton vásároltatott.

Szesz lanyha 23.50 24.— forint, szeszélesztő 26.25—26.75 frt.

Értéktőzsde.

Egy részt kedvezőtlen politikai hirek, másrészt a belgiumi munkászavargások mindjárt kezdetben nyomást gyakoroltak az árfolyamokra, melyek a déli tőzsdén lanyhább berlini jelentésekre még inkább csökkentek. Miután az utótőzsdén kedvezőtlen berlini jelentésekre még inkább ellanyhult az irány, az esti tőzsdén magasabb külföldi jegyzésekre ismét megszilárdult.

Előtőzsde.

Kedvezőtlen külföldi jelentések miatt lanyha irány uralkodott. Osztrák hitelrészvény 300.30—299.70 közt ingadozván, maradt 290.70 pénz, magyar aranyjáradék 103.60-on azonnali átvételre és 103.45-től 103.35-ig medióra, magyar papirjáradék medióra 95.30-on köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 299.70—299.80, magyar aranyjáradék 103.35—103.37½.

Déli tőzsde.

Az irány berlini eladások miatt még inkább ellanyhult. Osztrák hitelrészvény 299.80—298 közt ingadozván, maradt 298 pénz, magyar hitelbank 305.50-től 304.75-ig vétetvén, maradt 304.50 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 91.75-ön, magyar aranyjáradék medióra 103.32½-től 103.10-ig, magyar papirjáradék 95.22½-en, magyar arany záloglevél 126.75-től 126.50-ig, magyar jelzálog-hitelbank-nyeremény kötvény 103⅞—103.75—103⅝-ig, pesti közuti vasuti kötvény 102⅜-on köttetett. Más értékek közül: Lujza-malom 310-től 308-ig, Viktoria-malom 342-ön, alföldi vasut 193-on, pesti közuti vasut 549-en, Athenaeum 630-on, Fonciere pesti biztositó intézet 74-en köttetett. Valuták és váltók változatlanok. Váltó Londonra 125.65-ön kelt.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 298—298.10, magyar hitelbank 304.50—305, magyar aranyjáradék 103.10—103.12½, magyar papirjáradék 95—95.02½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.25—2.75 forint, nyolcz napra 5.50—6.50 forint, egy hóra 11.50—12.50 forint.

Utótőzsde.

Lanyha irány mellett az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 298.40—297.80-ig, magyar aranyjáradék 103.10-től 102.75-ig, magyar papirjáradék 94.85-től 94.70-ig vétetett.

2 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 297.80—297.90, magyar aranyjáradék 102.75—102.80, magyar papirjáradék 94.70—94.75.

A **magánforgalomban** osztrák hitelrészvény 298-tól 298.70-ig, magyar aranyjáradék 102.85-től 103.05-ig kelt.

Esti tőzsde.

Az irány megszilárdult. Osztrák hitelrészvény 298.70-től 299-ig, magyar aranyjáradék 102.97½-től 103.27½-ig, magyar papirjáradék 95-től 95.20-ig, magyar hitelbank 305.75-ön köttetett.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 298.80—298.90, magyar aranyjáradék 103.27½—103.30, magyar papirjáradék 95.20—95.22½.

Felszámitolási árfolyamok.

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	305.—
« pénzváltó és leszámitoló bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	298.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török bir. dohány	—
Rima-Murányi	—.
Jelzálog nyeremény	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márczius 29-én. Az üzlet változatlan. Nehéz áru hiányzik. Magyar urasági öreg nehéz 44—45 forintig, fiatal nehéz 46½—47½ forintig, közép 46—47 forintig, könnyü ——— forintig, közönséges (szedett) nehéz ——45 forint, közép 45—45½ forint, könnyü ——45 frt. — Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— forint, átmeneti közép ———— forint, átmeneti könnyü ———— forint, eredeti (Stachel) nehéz —.— forint, átmeneti közép —.— forint. — Szerbiai nehéz 43½—44½ frt, közép 43½—44½ frt, könnyü 41½—42½ forint. — Hizó 1 éves —.—.— forint, hizó két éves makkos élősulyban 4% ——— forint, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4% levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4%-os levonással —.—.— forint. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint 3 aranyban vám fejében megtéritetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, márcz. 29. (Az *Egyetértés* távirata.) A munkászavargások Belgiumban és a nyugtalanitó hirek Görögországból és Bulgáriából a mai előtőzsdén fokozták a lehangoltságot és hátrányos befolyással voltak a forgalomra. A forgalom az összes üzérkedési értékekben jelentéktelen volt és az árfolyamok kissé nyomottak, de a lanyha irány nem terjedhetett, mert a kinálat szintén a legszükebb határok között mozgott. Valuták változatlanok.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 299.50, magyar hitelbank 305.75, angol-osztrák bank 116.75, uniobank 75.75, bankegyesület 110, osztrák tartományi bank 255.40, Károly Lajos-vasut 209, elbavölgyi vasut 160, májusi járadék 85.40, magyar aranyjáradék 103.45, magyar papirjáradék 95.22, husz frankos arany 9.99.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kedvtelen hangulatban és lanyha árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 298.80, magyar hitelbank 305.25, osztrák tartományi bank 114.60, angol-osztrák bank 116.50, uniobank 75.50, bankegyesület 110, osztrák-magyar államvasut 255.25, déli vasut 123.75, Károly Lajos-vasut 208.50, elbavölgyi vasut 160, tramway 207, májusi járadék 85.30, magyar aranyjáradék 103.25, magyar papirjáradék 95.10, husz frankos arany 9.99, német birodalmi márka 61.62.

Később a Timesnak afghanisztáni hirére, hogy a határszabályozó bizottság megszakitotta tárgyalásait, még jobban ellanyhult az irány. Az összes üzérkedési értékek árfolyamai tovább csökkentek és a többi értékek is kináltattak vevők nélkül. Váltók és valuták drágultak.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 298.10, angol-osztrák bank 116.20, uniobank 75.50, bankegyesület 109.50, magyar hitelbank 304, osztrák-magyar államvasut 255.50, Károly-Lajos vasut 208.40, dunagőzhajózási részvény 459, Lloyd-részvény 622, északnyugoti vasut 171.50, elbavölgyi vasut 159.50, tramway 206.50, déli vasut 123, májusi járadék 84.92, osztrák aranyjáradék 114.35, magyar aranyjáradék 103.92, 1864-iki sorsjegy 170.75, bécsi községi sorsjegy 126, husz frankos arany 10, német birodalmi bank 61.65, magyar papirjáradék 94.92. Határozatlan.

Bécs, márcz. 29. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 103.—, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 103.—. 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél 101.25 Erdélyi vasut 191.70. Magyar keleti vasut 115.—. Magyar ny. kölcsön sorsjegy 121.25. Szőlődézsmaváltsági kötvények 100.—, 6%-os aranyjáradék —.—. Tiszavölgyi sorsjegy 124.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 102.95. Magyar vasuti kölcsön 152.75. Magyar hitelbank 304.80. Alföldi vasut 192.25. Magyar északkeleti vasut 178.75. Keleti vasuti elsőbbség 100.20. Tiszavidéki vasut-részvény 251.50. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 91.75. Kassa-oderbergi vasut részvény 153.75. Magyar papirjáradék 94.95. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Bega —.—.

Bécs, márcz. 29. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 298.30, Déli vasut 123.—, 4%-os aranyjáradék 114.25. Váltó Londonra 125.75. Károly-Lajos vasut 208.50. 1864-es sorsj. 170.75. 1860-as sorsjegy 139.50. Török sorsjegy 18.25. Angol-osztrák bankrészvény 116.25. 4·2%-os ezüstjáradék 84.90. Osztrák államvasut 255.50, 20 frankos 10, 4·2%-os papirjáradék részv. 84.80. Osztrák hitelsorsjegy 179.75. Osztrák-magyar bankrészvény 875.—. Császár. kir. arany 5.91 Német bankváltók 61.65. Elbavölgyi vasut részv. 159.50. Wiener Bankverein részvény 109.50. Dunagőzhajózási részv.-társ. 460. Nyomott.

Esti tőzsde.

Bécs, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A esti tőzsdén jelentékenyen javult az irány, főleg osztrák-magyar államvasut emelkedett szilárdabb párisi és berlini árfolyamokra és arra a párisi magánjelentésre, hogy a franczia kamara bizottsága elhatározta, hogy a kibocsátandó járadékot 650 millióra redukálja. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 298.60—299, magyar hitelbank 305—305.10, osztrák tartományi bank 114.60—114.75, tramway 206.50—206.90, osztrák-magyar államvasut 256.50—256.90, elbavölgyi vasut 160.25—161.60, kassa-oderbergi vasut 154.25, északi vasut 2390 dunagőzhajózási részvény 464, májusi járadék 84.92—85, osztrák ezüstjáradék 85.17, *magyar aranyjáradék* 103.02—103.25, *magyar papirjáradék* 95.05—95.15, magyar nyeremény-kölcsön 121.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 298.80, osztrák tartományi bank 114.60, tramway 206.75, osztrák-magyar államvasut 256.60, Károly-Lajos vasut 208.75, elbavölgyi vasut 161.25, májusi járadék 84.95, magyar aranyjáradék 103.15, magyar papirjáradék 95.12, husz frankos arany 10, német birodalmi márka 61.67—61.70.

Zárlat után a magánforgalomban jegyez: Osztrák hitelrészvény 298.90 után 298.75, magyar aranyjáradék 103.15.

Az esti magánforgalomban marad osztrák hitelrészvény 298.80 után 298.90.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A dijtételek valamivel javultak. Osztrák hitelrészvény holnapra 2½—3 frt, nyolcz napra 6—6½ frt, egy hónapra 12½—13 frt, három hónapra 21—22 frt. osztrák-magyar államvasut egy hónapra 11—11½ forint; Károly-Lajos-vasut egy hónapra 10—11 frt; déli vasut egy hónapra 7—8 frt; magyar aranyjáradék egy hónapra 2¾—3 százalék, három hónapra 4¾—5¼ százalék.

Magánkamatláb: Első váltóra 2¾—3 százalék, további látra és telepitett váltóra 3¼—3½ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén lanyha volt a hangulat. Az igen kedvező időjárás az üzérkedést realizálásokra ösztönözi, míg a vételkedv ugyanez okból tartózkodó. Köttetett: Buza tavaszra 8.65—8.63, május—juniusra 8.62—8.60, őszre 8.78—8.77, rozs őszre 7.05, zab tavaszra 7.09—7.07, május—juniusra 7.14—7.11, őszre 6.84—6.85, uj tengeri 6.06—6.04 frton. Felmondatott ma 500 mm. zab.

Délután lanyha londoni jelentésekre ellanyhult az irány. A kinálat tulnyomó volt és zab tavaszra 7 frtig esett, buza azonban kisebb mértékben gyengült. Buza tavaszra 8.66—8.63, őszre 8.80—8.70 frton köttetett és zárul mindkettő az alacsonyabb árfolyamokon mint áru. Rozs tavaszra 7.05, zab május—juniusra 7.11—7.09, őszre 6.84, tengeri május—juniusra 6.03—6.04, julius—augusztusra 6.12, buza május—juniusra 8.60—8.62 frt. …z *áru* üzlettelen.

…z a kinálat és a kereslet hiánya mellőtt jegyez… abonaáru névleg 23⅞ frt, májusra 24½ frton ada-…

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

…rieszt márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Lanyha irány mellett *2 óra 30 perczkor* jegyeznek: Váltó Londonra 126, olasz bankpiaczokra 50, napoleon d'or 10.00½, májusi járadék 84.85, *magyar aranyjáradék* 102.95, *magyar papirjáradék* [illegible], osztrák hitelrészvény 298.20, Lloyd-részvény 621, olasz járadék 96.25.

Berlin, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *2 óra 55 perczkor*: A tőzsde mozgalmas és a magasabbtartás politikai hirekre lanyha. Különösen gyengültek osztrák hitelrészvények, orosz meg magyar aranyjáradék és elbavölgyi vasut. Később nyugodtabb volt az irány. Osztrák-magyar államvasut emelkedő. Zárlat tartósan lehangolt. Magánkamatláb 2 százalék.

Berlin, márczius 29. (Tőzsdei tudósitás.) Az afghán határkérdésről a Times által terjesztett hir nyomasztólag hatott. Zárlat felé kissé javult az irány. Osztrák-magyar államvasuti részvények fedezési vásárlásokra keresettek magasabb árfolyamokon.

Berlin, márcz. 29. (Utótőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 83, osztrák hitelrészvény 497½, osztrák-magyar államvasut 416¼, osztrák déli vasut 202, Károly Lajos-vasut 84¾. Javult.

Frankfurt, márcz. 29. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 241, osztrák-magyar államvasut 207¼, Károly Lajos-vasut 168⅞. Szilárdabb.

Páris, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén lanyha volt irány. *3 óra 5 perczkor jegyeznek*: 3%-os franczia járadék 80.07—80.22, olasz járadék 97.35, magyar aranyjáradék 83.87, török vasuti kölcsön 14.35, egyiptomi kölcsön 342.87, spanyol járadék 57.31, ottoman bank 523—525, Crédit Foncière 1338, Szuez-részvény 2085, Panama-részvény 455.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os franczia járadék 80.87, 4½%-os franczia járadék 108.80, franczia törleszthető járadék 83.08, magyar aranyjáradék 83¼, magyar jelzálog hitelbank 515, osztrák-magyar államvasut 515, osztrák déli vasut 262, ottoman bank 527. Szilárd.

Páris, márcz. 29. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az *utótőzsdén* arra a hirre, hogy a kabinet külön állást foglal el a pénzügyminiszterrel, a 3 százalékos járadék javult. Szuez-részvények fedezési vásárlásokra emelkedtek.

5 óra 50 perczkor jegyeznek: 3%-os franczia járadék 80.02 után 80.35, Szuez-részvény 2080 után 2102, váltó Londonra 25.15½, oroszrubel 248; magánkamatláb 2⅜—2½%.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a tranzaktió-költségek, továbbá a medio- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongaczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 61 frt 60 kr. 100 frank vista = 50 frt — kr.

Márczius 29.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
*Franczia 5%-os járadék		80.87	—.—	—.—
" 4½%-os "		108.80	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	515.—	255.41	—.—
Osztrák déli vasut	M	262.—	128.91	—.—
*Osztrák földhitel-részvénytársaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		83.05	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	M	515.—	125.46	— 1.—
Bécsi unio-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	83.25	103.07	— 0.62
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	—.—	—.—	—.—
" 5%-os	K	—.—	—.—	—.—
" 4⅕%-os ezüstjáradék	K	68.80	85.01	—.—
" 4%-os aranyjáradék	K	92.75	114.70	— 0.16
Magyar aranyjáradék	U	83.10	102.61	— 0.11
" 5%-os papirjáradék	U	77.—	95.23	—.—
" keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	103.10	127.29	— 0.03
Osztrák hitelrészvény	K	497.—	298.16	— 1.85
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	416.—	256.16	— 1.72
Osztrák déli vasut	U	202.—	124.30	— 0.58
Károly-Lajos vasut	U	84.50	208.07	— 0.90
Kassa-oderbergi vasut	K	62.40	154.18	— 0.26
*Román vasuti részvények		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		201.25	123.97	— 1.23
Váltó bécsi piaczra		162.10	61.61	+ 0.06
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		62.30	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
" leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
" országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	68.40	84.44	— 0.80
" 5%-os	K	83.—	101.20	—.—
" 4⅕%-os ezüstjáradék	K	68.60	84.77	— 0.92
" 4%-os aranyjáradék	K	92.40	114.28	— 0.52
Magyar aranyjáradék	U	83.10	102.61	— 1.11
" 5%-os papirjáradék	U	76.90	95.11	— 0.48
Osztrák hitelrészvény	U	240.25	298.36	— 2.55
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	206.—	254.37	— 0.62
Károly-Lajos vasut	U	168.—	207.51	— 0.88
Osztrák déli vasut	U	99.—	124.09	— 0.75
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	199.25	245.87	+ 0.27
Magyar-gácsországi vasut	K	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		162.10	61.61	— 0.02
4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Berlin, márcz. 29. *Buza* és *rozs* lanyha, *zab* és *olaj* bágyadt, *szesz* szilárd.

Páris, márcz. 29. *Buza* és *liszt* csendes, *olaj* tartva, *szesz* szilárd.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási díj waggonrakományokban 100 kilónként értendő. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 61.60 frt, 100 frk 50.— ft.

Márczius 29.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. ért.-ben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	21.40	10.70	—.—
— áprilisra	21.60	10.80	+ 0.05
— május-juniusra	22.25	11.12	+ 0.07
— julius-augusztusra	23.—	11.50	—.—
Liszt 12 márkás folyó hóra	47.40	14.93	—.—
— áprilisra	47.80	15.04	—.—
— május-juniusra	48.50	15.26	+ 0.03
— julius-augusztusra	49.40	15.53	—.—
Olaj folyó hóra	55.50	27.75	+ 0.26
— áprilisra	55.50	27.75	+ 0.13
— májustól 4 hóra	57.25	28.63	—.—
— utolsó 4 hóra	59.—	29.50	— 0.13
Szesz folyó hóra	47.—	25.60	+ 0.26
— áprilisra	47.25	25.73	+ 0.13
— májustól 4 hóra	47.75	25.99	+ 0.26
— utolsó 4 hóra	47.25	25.73	—.—
Szállitási díj: Budapestről	8.27	4.15	
" Bécsből	7.87	3.95	
BERLIN.			
Buza április-májusra	157.25	9.69	— 0.08
— szeptember-októberre	166.—	10.23	— 0.04
Rozs április-májusra	135.75	8.36	— 0.06
— szeptember-októberre	140.75	8.67	— 0.08
Zab április-májusra	125.75	7.75	— 0.01
— május-juniusra	128.50	7.91	— 0.02
Olaj április-májusra	43.70	26.92	— 0.06
— szeptember-októberre	46.30	28.52	— 0.12
Szesz április-májusra	37.—	22.79	+ 0.06
— julius-augusztusra	39.—	24.02	+ 0.06
Szállitási díj: Budapestről	3.93	2.44	
" Bécsből	3.24	1.99	
STETTIN.			
Buza április-májusra	158.50	9.78	— 0.02
— szeptember-októberre	167.—	10.29	— 0.06
Rozs április-májusra	133.50	8.22	
— szeptember-októberre	139.—	8.56	
Olaj április-májusra	43.70	26.92	
— szeptember-októberre	46.50	28.64	
Szesz kész szállitásra	34.50	21.24	+ 0.12
— április-májusra	35.80	22.05	+ 0.87
— junius-juliusra	37.10	22.85	+ 0.06
— julius-augusztusra	37.90	23.34	— 0.06
Repcze	—.—	—.—	
Szállitási díj: Budapestről	4.61	2.89	
" Bécsből	3.62	1.81	
KÖLN.			
Buza márcziusra	17.30	10.66	—.—
— májusra	17.40	10.72	— 0.06
Rozs márcziusra	—.—	—.—	—.—
— májusra	13.70	8.44	—.—
Olaj készszállitásra	24.40	30.06	+ 0.12
— májusra	24.20	29.82	—.—
Szállitási díj: Budapestről	5.95	3.70	
BOROSZLÓ.			
Buza	15.80	9.73	— 0.13
Zab	13.80	8.50	—.—
Olaj	33.30	20.47	—.—
Rozs	13.—	8.01	—.—
Repcze	20.20	12.44	—.—
Tengeri	13.30	8.19	—.—
Szállitási díj: Budapestről	2.95	1.81	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Országos vásár.

Nagyvárad, márcz. 19. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Régi idő óta nem volt már oly látogatott vásárunk mint a most lefolyt József-napi vásár, mely az eladókra nézve is kielégitő eredményt nyujtott. Sertésekből mintegy 20,000 drb volt a felhajtás, s ennek legnagyobb része meglehetős jó árakon, élő suly szerint kilogrammonkint 32—36 krajczárjával, páronkint 32—55 frtig talált vevőre. Gulyabeli marha épen ugy mint jármas ökrökből gyenge volt a felhajtás, különösen az utóbb nevezett czikben nem tudták vevők igényöket kielégiteni, ugy hogy már kevésbbé jobb minőségü jármas ökrökért páronkint 3.60—3.80 frtot fizettek, mustra ökrökért pedig 280 frtot. A közben ujból megromlott utak megakadályozták a gabonanemüek nagyobb mértékben való behozatalát s ennélfogva csekély volt a vásári forgalom, következő árak mellett: Buza 7.70—8 frt, rozs 6.40—6.50 frt, árpa 5.80—6 frt, tengeri 4.90—5.10 frt, zab fogyasztásra 5.70—6 frt, szesz szilárdabb, nagyban 26.50—27.50 frt 100 liter perczentenkint.

Marhavásár.

Pozsony, márcz. 29. (Távirat.) A mai szarvasmarhavásárra 1349 drb hizott marhát hajtottak fel, köztük 1084 drb magyar ökröt, 2 drb tehenet, 1 db bikát, 4 db bivalyt, 230 db német ökröt, 22 db tehenet, 6 darab bikát, gácsországi ökröt. — Az üzlet iránya igen élénk volt. A következő árak jegyeztettek: magyar ökör 48—59.25 frt, kivételesen —.— frt; német ökör 50—61 frt métermázsánként.

Bécs, (St. Marx), márcz. 29. (Távirat.) Felhajtatott 1824 db és pedig 602 db magyar, 687 db galicziai és 535 db német fajta. Az irány a gyengébb felhajtás következtében szilárdabb volt. Elsőrendű marha ára 1.50, középszerüé 1 frttal emelkedett. Fizettek: magyar ökrökért 48—59 frtot, galicziaiért 48—54 frtot, németért 50—61 frtot 100 kilogrammonkint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Vasuti szemlélő-bizottságok dija.** A juhok, kecskék és sertések vasuti szállitásánál előirt bizottsági szemlék után járó vizsgálati dijszabályzatot a földmivelési miniszter méltányossági szempontból olyképen módositotta, hogy f. évi április hó 15-étől kezdve 100 darabig terjedő szállitmányoknál darabonkint egy krajczárt s azon felül darabonkint ½ krt szedhetnek. Egy időben megszemlélt állatokat, habár különböző egyének tulajdonait képezik is, egy összegben kell a dijkiszámitás alapjául venni.

NAPIREND: Márczius 30-án.

Naptár: Kedd. — Róm. kath.: Quirin vértanu. — Prot.: Guidó. — Görög-orosz: (márczius 18.) Czirill püspök. — Zsidó: (veadar 23.) — Nap kél 5 ó. 47 p., nyug. 6 ó. 24 p. — Hold kél 3 ó. 23 p. regg., nyug. 1 ó. 19 p. d. u. — Hold földtávolban d. e. 10 órakor.

Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter fogad d. u. 3—4.

Horvát miniszter fogad d. e. 10 —d. u. 2.

Az országos régészeti és embertani társulat felolvasó ülése d. u. 5 órakor az akadémia kis termében. Felolvasók Huszka József, P. Szathmáry K., Pulszky Ferencz.

A fővárosi egylet ülése d. u. 5 órakor a régi városháza tanácstermében.

A terézvárosi kaszinó felolvasó estélye 8 órakor. Felolvasó: Berzeviczy Albert.

A fővárosi iparoskör felolvasó ülése este fél 8 órakor. Felolvasó: Gaal Jenő.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponként délelőtt 10—11½ óra között.

Nemzeti muzeum: régiségtár d. e. 9 d. u. 1.

Iparművészeti muzeum az Andrássy-uton d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig és d. u. 3—5.

Egyetemi füvészkert az üllői uton d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 4—8.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Grand Café Restaurant de l'Opera, az operaházzal szemben. Villamos világitás. Az idegenek találkozója.

Kivonat a hiv. lap márcz. 28-i számából.

Árverések a fővárosban. Popovits Miklós 895 frtra becs. ingóságai márczius 31. (kerepesi-ut 17). Hepner Ferencz 479 forint 70 krra becs. ingóságai márczius 31. (Rottenbiller-utcza 9). Mattersdorfer Regina 1148 frtra becs. ingóságai április 2. (szerecsen-utcza 49).

Árverések a vidéken. Váczi Gyula 338 frtra becs. ingatl. junius 28. M.-Papi (Beregszász). Fax József 600 frtra becs. ingatl. április 16. Szent-Endre. (Pestvidéki kir. trvszék). Bayer Róza 2000 frtra becs. ingatl. április 8. Szent-Endre. (Pestvidéki kir. trvszék). B. Tóth Mihály 3022 frtra becs. ingatl. április 27. Kecskemét. Kohn Salamon és fia 2400 frtra becs. ingatl. április 22. Miskolcz. Nedelko Emil 2556 frt 40 krra becs. ingóságai márczius 30. Szent-Endre. Kepes László 3050 frtra becs. ingatl. junius 30. Beregszász.

Csődhirdetmény. Meng Mihály p.-ernesztházi lakos ellen, bej. április 24. Csődbiztos: Kiss Sándor törvszéki biró, tömeggondnok: dr. Stassik Ferencz.

Csődmegszüntetések. Frankl Zsigmond pozsonyi, Weissmann testvérek budapesti és Ehrlich Salamon fegyverneki lakosok ellen.

Pályázatok. A budapesti kir. postaigazgatóságnál több I. oszt. postasegédtiszti, — a zágrábi kir. pénzügyigazgatóságnál fővámszedői, — Nagybereznán, Tolna-Kömlődön, Csomán, Gyula-Jovánczán, Forrón, Török-Szákoson, Rom.-Szt.-Mihályon postamesteri, — az ujvidéki adófelügyelőségnél adótiszti, — a beszterczei kir. járásbiróságnál aljegyzői, — a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál VI-ik oszt. adótiszti, — a temesvári kir. trvszéknél joggyakornoki, — a veszprémi kir. adófelügyelőségnél III-ad oszt. számtiszti, — Borsodmegye Harsány községben szülésznői, — a nagy-szebeni pénzügyigazgatóságnál napdijasi, — a trencséni m. kir. pénzügyigazgatóságnál III-ad oszt. adótárnoki, — a pozsonyi m. kir. kórháznál másodorvosi, — a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál iktatói, — a m.-szigeti kir. adófelügyelőségnél fogalmazó-gyakornoki, — a budapesti II. ker. m. kir. pénzügyigazgatóságnál adótiszti állomásokra.

Felelős szerkesztő **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Nemzeti szálloda.
Falkenhayn F. gr. Bécs
Stubenberg I. gr. Bécs
Rédey L. gr. Erdély
Rédey L. grófné Erdély
Jonsselin Ch. Páris
Füzessy I.-né és leánya Heves
Szentkéry P. Szathmár
Lovászy R. Arad
Várady J. Arad
Petróczky L. Debreczen
Grechenek L. Csorvás
Neuszidler K. Pozsony
Strauss R. Nürnberg
Schulhof M. Bécs
Feldman Sz. Bécs
Berg A. Bécs
Grändl F. Bécs
Goldstein J. D.-Földvár
Landauer J. Mohács
Schwarz L. Zágráb
Burger S. Miskolcz
Gutman I. Trencsén
Krastsenits E. Esztergom
Kent J. Győr

Pannonia szálloda.
Gajzágó K. N.-Abony
Lengyel G. Szatmár
Ranky B. H.-Böszörmény
Szepesy L. Kolozsvár
Bajnár S. Nógrád
Dobosfy B. Szarvas
Boczkó K. T.-Földvár
Földiák H. Szécsény
Emanuel S. Kubin
Benedek J. Jászberény
Kovács L. Acsa
Rosenfeld E. Gyöngyös
Löffler J. Kassa
Grünbaum S. Eger
Postätter J. Bécs
Bergman H. Bécs
Junger A. Marienfeld
Strauss J. Marienfeld
Seskedy S. Szarvas
Hoffman M. Gömör
Kreutziger L. Martonvásár
Ansch P. Pécs
Evva O. Tötmegyer
Benke N. Dorosma
Kunody V. Bécs
Grünwald A. Pozsony
Parisch J. Ó-Becse
Kurländer S. N.-Várad

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.
Wodzicky L. gr. Lemberg
Apponyi G. gr. Högyész
Zelenszky R. gr. Arad
Zelenszky grófné Arad
Pergen A. gr. Bécs
Peveira Arnstein br. Bécs
Seiller br. Bécs
Zimermann Gölheim lvg Bécs
Herdtl br. Bécs
Neuman Spallart lvg Bécs
Millor Gleichholz lvg Bécs
Laage Burgenkron lvg Bécs
Regenhardt F. lvg Bécs
Dr. Hiller A. Bécs
Dr. Grünbaum H. Bécs
Dr. Petkovich A. Pozsony
Savignac J. Páris
Schwarcz H. Brünn
Böhm H. Bécs
Cihlar A. Galiczia
Barthelemy L. Páris
Scherz S. Bécs
Jovanovits J. Nis
Milekovits J. Belgrád
Koppel C. Bécs
Ratzersdorfer S. Bécs
Hutter L. Bécs
Groag E. Bécs
Brandl J. Bécs
Bochner E. Bécs
Áron A. Debreczen
Löwinger F. Bécs
Singer L. Bécs
Miletics J. Nis

Holzwarth-Frohner száll.
Pfeiffer K. Eszék
Edelstein J. és családja Kenéz
Frankl S. és családja Sz.-Fehérvár
Telek A.-né és leánya Breznóbánya
Bukowitz R. Bécs
Remits S. Bécs
Wölfel E. Bécs
Breuer A. Bécs
Kohn F. Bécs
Herlitska Gy. Bécs
Mandl S. Bécs
Sachel K. Bécs
Wertheimer S. Bécs
Milch M. Bécs
Fanil J. Bécs
Meisl E. Bécs
Schuler J. Dunaföldvár
Longius S. Körmöczbánya
Hein M. Körmöczbánya
Keller A. Berlin
Jauszner H. Grácz
Ferenczi M. Nyiregyháza

Magyar király szálloda.
Lajczik M.-né Érsekujvár
Zipser E. Skotschau
Hilde A. Rosswein
Spitzer A. Izsák
Ungár I. Révfalu
Marinkovits S. Ruma
Goldberger S. Szeged
Frankenstein D. Bécs
Seulich A. Bécs

Hungária szálloda.
Perényi P. br. N.-Dobos
Katz M. Debreczen
Katz J. Debreczen
Milkovits I. Győr
Koszerszki V. Szófia
Ehrenfeld J. Bécs
Mrazek J. Krakó
Sézcsy Gy. Kalocsa
Dr. Fekete Gy. A.-Marót
Vetter G. Lemberg
Dr. Messer F. Pancsova
Gavrilovits M. Belgrád
Bataille S. Szófia
Bauer L. Berlin
Koritschan M. Brünn
Pollák F. Bécs
Sonchay K. Bécs
Friedland S. Bécs

Vadászkürt szálloda.
Makay G. Somogy
Sujánszki O. Kompolt
Janicsáry Sz. D.-Pentele
Somsich A. Somogy
Hagendonner S. N.-Hantos
Pollák A. Bécs
Gungl J. Bécs
Tomka Asch

Európa szálloda.
Tugini K. Róma
Guttmann V. Kanizsa
Neuschloss M. Bécs
Epstein M. Bécs
Knoblauch Gy. Frankfurt
Lőwy A. Debreczen
Schwarz M. Zágráb
Szallenbach D. N.-Becskerek
Martini K. Lovrin
Bayern V. Bécs
Lukács Gy. Makó
Reiter E. Temesvár

Tigris szálloda.
Schönstein A. Zágráb
Polk M. Karlsbad
Görög J. Deés
Hirsch A. Déva
Fábry J. Sz.-Somló

Fehér hattyu szálloda.
Pusztovka G. Szlavonia
Orof S. Tiszabő
Berger J. Eger
Klein J. B.-Csaba
Gaal I. Szarvas
Weingruber Bécs

Samek W. Bécs
Gutfreund S. Vidék

M. Államvasut-szálloda.
Popovits E. Kapuvár
Simay K. Erdély
Szénásy B. Pozsony
Unfried F. Pécs
Grünblatt J. Kecskemét
Brandl S. Prága
Kunze R. Potsdam
Demuth K. R.-Brezó
Pess J. Groz
Neufeld K. Liptó
Giertler J. Eger
Bende A. Beszterczebánya

Két korona szálloda.
Turánczky I. T.-Ujlak
Kodo J. Dömsöd
Csatlós J. N.-Károly
Szmsey A. Debreczen
Blum Zs. Verbó
Muszill K. Arad
Strasser J. Dabas
Strasser M. Budapest
Löwinger A. Dabas
Értékes G. Szeged
Hegyi K. Gyoma

Schmidt-Orient szálloda.
Brockman E. Bécs
Allman A. Bécs
Kegel H. Bécs
Sisák G. N.-Kálna
Dr. Vida K. Csurgó
Nagy L. Szentes
Tepcsé T. Jassi
Buchman J. Triest
Csorba E. Miskolcz
Géczy K. Szeged
Rauchwerger S. Sternberg

Erzsébet szálloda.
Gonda P. B.-Szt-András
Dr. Papp J. D. Földvár
Andics J. R.-Almás
Molnár S. B.-Csaba
Horváth Gy. N.-Kanizsa
Fröhlich V. N.-Körös
Rothbaum S. N.-Károly
Ragányi M. Péczel

Walter Fehérló szálloda.
Horváth K. Bereg
Szafranovics K. Csömör
Edelstein A. Czinkota
Dekány J. Debreczen
Oláh S. T.-Szőllős
Fehér A. Kolozsvár
Opalszky J. Lemberg
Kiss S. Zenta
Harmathy K. Nagyvárad
Tebolszky B. Szeged
Lukács S. Kenese
Eptiker J. New-York
Wohl S. Bátony
Talmer A. Berlin
Schwartz J. Veszprém
Zokkel J. Bréma

Aranysas szálloda.
Sebestyén L. N.-Várad
Sinovich K. Kassa
Budai J. Szabadka
Kusska S. Turkeve
Czibat K. Turkeve
Volkenberg K. Sz.-Váralja
Kövesy L.-né Gy.-Mindszent
Kürti A.-né Szolnok
Borbás J. Mezőtur
Szabóky K. Kalocsa
Pléva F. Jászapáti
Lövy E. Jászapáti

Elhaltak névsora 1886. márcz. 27-én.

Froeska Halupka R. 55 é. napszámosnő VIII. Rózsa u. 35. tüdővész.
Szigeti P. K. 29 é. napszámosnő V. váczi-ut májbaj.
Kis A. 2 é. VII. n.-diófa u. 22. kanyaró.
Filipanits S. 31 é. napszámos VI. hajós u. 59. tüdőlob.
Boros J. 39 é. napszámos IX. malom u. 46. tüdővész.
Krezl Gy. 84 é. bérkocsis VIII. óriás u. 9. tüdőgümő.
Schauermann M. 16 é. VII. Dávid u. 10. himlő.
Krausz F. 36 é. kővező VII. Csengery u. 30. tüdővész.
Kriszki M. 30 é. varrónő VIII. n.-templom u. 33. tüdővizenyő.
Martinkó Duslák A. 55 é. házmesterné VI. váczi u. 16. tüdőlob.
Nedíala J. 55 é. napszámos IX. molnár u. tüdővész.
Fekete Halm M. 18 é. kovács neje VI. uj u. 45. kimerülés.
Csokási Korvin K. 34 é. cseléd II. Géza u. 8. tüdővész.
Viczos Kulcsár Zs. 70 é. foglalkozás nélküli VII. kerepesi-ut 75. rák.
Ludmányi J. 74 é. postás VI. Szondy u. 85 aggkór.
Mogdán Gy. 9 é. napsz. fia VI. Szabolcs u. 11. himlő.
Kozl A. 50 é. czipész VII. hársfa u. 3. tüdővész.
Back Rosenfeld R. 85 é. foglalkozás nélk. VI. gyár u. 15 agyguta.
László K. 4 é. rendőr fia VI. Eötvös u. 8. aszály.
Heller J. 3 é. kutcsináló fia VIII. prater u. 25. hirtelen halál.
Fuhrmann I. 21 é. hivatalnok VIII. német u. 34. gümőkór.
Vér M. 2 é. szabó leánya VIII. Kisfaludy u. 11. tüdőlob.
Reiner M. 7 é. nőszabó VIII. Sándor u. 32. gümőkór.
Mihálovits L. 7 é. kalapos leánya VII. Izabella u. 36. tüdővész.
Kernstock J. 75 é. fürdőtulajdonos VII. hársfa u. 55. végelgyengülés.
Prandovszky I. 2 é. napszámos fia X. [illegible].
Ludwig I. 8 é. vendéglős leánya V. Lipót-körut 10. angolkór.
Blech A. 26 é. vésnök VII. dob u. 12. tüdővész.
Komancsik P. 38 é. házmester VII. dohány u. 20. májbaj.
Wieslos M. 38 é. vendéglős VII. akáczfa u. 38. tüdővész.
Steiner T. 70 é. foglalkozás nélk. VI. dob u. 23. kimerülés.
Paschek J. 5 é. szabó fia II. csalogány u. 41. kanyaró.
Dernziczky I. 5 é. lakatos fia II. fő-ut 79. kanyaró.
Varga T. 50 é. napszámos VIII. bodzafa u. 10. gümőkór.
Lövy L. 2 é. napszámos fia ujvásártér 22. agyhártyalob.
Isalamicsek G. 3 é. lakatos fia VIII. József u. 69 agyhártyalob.
Stiorel K. 32 é. rajzoló VIII. gólya u. 35. roncsolólob.
Vojtek A. 84 é. magánzónő VIII. köztemető u. 63. végelgyengülés.
Braschnek P. K. 37 é. gyógyszerész neje VI. gyár u. 26. szivbaj.
Vargha L. 46 é. ügyvéd IV. lakatos u. 4. rák.
Vér J. 47 é. inas IV. kecskeméti u. 5. rögtöni halál.
Schmied J. 43 é. kőműves VI. Eötvös u. 43. tüdővész.
Fábián Nagy J. 74 é. magánzónő VII. kertész u. 10. aggaszály.

NYILT-TÉR.

Csekély pár krajczárnyi napi költségbe kerül testünk gyökeres kitisztitása, a mely által egész sereg betegség kitörését meggátolhatjuk, mik különben a táplálkozás s emésztés megzavart rendéből (székrekedés, gyomor-, máj- és epebajok, aranyér, vértolulás stb.) támadnának. Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsainak (dobozonkint 70 krért kapható a gyógyszertárakban) használatát értjük itt. Ügyelni kell, hogy minden dobozon meglegyen a czégjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása. 683

Noël A. és társa Angersből (Francziaország) egyedüli fiókja Osztrák-Magyarországon, **Budapesten, váczi-utcza 3. sz.** **Noël A. fiának** van szerencséje mélyen tisztelt vevőit értesiteni, hogy neki ez évben egy jelentékeny választék coniferákat, örökzöldeket, fákat, virágokat, cserjéket, disznövényeket, mindennemű gyümölcsfákat, egy nagy gyüjtemény rózsafákat, kuszónövények, növény gyökereket, körülfutó növényeket és virághagymákat raktáron tart, ugyszinte spárga- és földieper növényeket nagyon **mérsékelt árak** mellett. 1040

A nagykereskedő- és iparos urak **vasuti-, hajó és postautánvételeit** legelőnyösebb feltételek mellett leszámitolja **a pesti magyar keresk. bank utánvét** leszámitoló osztálya **Dorottya-utcza 1. sz.** földszint.

IGÉRVÉNYEK bécsi sorsjegyekre az április 1-sői huzásra, **FŐNYEREMÉNYEK 200,000 frt o. é., 20,000 frt o. é.** darabonként 2 frt 50 kr.-jával és 50 kr. bélyeggel, továbbá **KINCSEM-SORSJEGYEK, főnyeremény 50,000 frt o. é.** á 1 frt-jával kaphatók **LUEFF M.** illatszertárban 763 **Budapesten, váczi-utcza 28-ik szám.**

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 73. Havi b. 25.

Budapest, márczius 30-án.

Buborékok.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely.

Személyek.

Somlay	Vizvári
Szidónia	Sz. Prielle C.
Béla	Horváth
Róbert	Benedek
Gizella	Alszegi I.
Aranka	Palotay P.
Rábay	Szacsvay
Szerafin	Szacsvayné
Morosán	Ujházi
Tamás	Mihályfi
Szereczkyné	Lendvayné
Chupor	Náday
Hámor	Mészáros
Malvin	H. Lánczy I.
Gombos	Pintér
Bangó	Kőrösmezei
Adolf	Faludi
Pelli	Czanyuga E.
András	Sántha
Betti	Major I.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márczius 31-én.

Bérletfolyamban:

Uj betanulással először:

A tücsök.

M. KIR. OPERAHÁZ.

X. bérletszünet.

Budapest, márczius 30-án.

Lassalle János a párisi nagy opera tagj. vendégjátékául:

HAMLET.

Nagy opera 5 felv. Irták Carré és Barbier. Forditotta Böhm G. Zenéjét szerzette Thomas A.

Személyek:

Hamlet	Lassalle
Claudius	Ney
Király szelleme	Tallián
Polonius	Szekeres
Laertes	Pauli
Marcellus	Takács
Horatio	Szalai
Gertrud	Bartolucci V.
Ophelia	Maleczkyné
1-ső sirásó	Dalnoki
2-ik »	Kőszeghy

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márczius 31-én

Az operaház zárva.

NÉP-SZINHÁZ.

Budapest, márczius 30-án.

A czigánybáró.

Nagy operette 3 felvonásban. Jókai után irta: Schnitzer Ignácz. Németből forditották Gerő Károly és Radó Antal. Zenéjét szerzette Strauss J.

Személyek:

Zsupán K.	Németh
Arzéna	Ligeti I.
Mirebella	Aranyossiné
Ottokár	Kiss
Carneró gr.	Szilágyi
Barinkay S.	Pálmai I.
Czipra	Margó C.
Szaffi	F. Hegyi A.
Gábor diák	Gergely
Minna	Aranyi B.
Pali	Ujvári
Józsi	V. Kovács
Ferkó	Erődi
Mihály	Izsó
Jancsi	Fodor
Bécs v. polg. m.	Halász
Egy hirnök	Imrei
Irma	Vasváriné
Tercsi	Berényi G.
Aranka	Ágostoni B.
Katicza	Galambos B.
Pista	Varga
Gyuri	Béni I.
Matyi	Imreiné
András	Fehér I.
Peti	Gyöngyösi I.
Szepi	Miksai
Miska	Füredi

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márczius 31-én.

UGYANEZ.

NÉMET SZINHÁZ.

Budapest, márczius 30-án.

Wolter S. assz. 7-dik fellépte.

Először:

Die Zauberin am Stein.

Népdráma 4 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

SZINHÁZI JEGYEK a m. kir. opera-, nemzeti- és népszinházhoz IV. ker. **Koronaherczeg-utcza 8. szám** alatt a (Harisch-bazárban) kaphatók és előjegyezhetők.

ORPHEUM.

Nagymező-utcza 17. sz.

Először: **A Nagykövet szolgája.** Intermezzo, és 3 uj couplet, **Schenk** dalkomikus által előadva. Zenéjét szerzette Rosner karmester; **Facchi** fréres, barang-ulánzók. **Verne** tanár csodálatos látványosságu kutatival. **Silvandir** Leona franczia énekesnő. Christiany család egyveleg mutatványai. **Fiori** nővérek pár-dalosnők és Ginther Jozefin bécsi énekesnő fellépte. **Brothers Avone** rövid ideig tartó vendégjátéka. 1107

IDŐJÁRÁS márczius 29. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm. 700	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék mm.	Felhőzet
Arad	70.0	DK 3	+ 6.1	—	○
Beszterce	71.4	◎	+ 1.4	—	○
Beszterczebánya	67.8	◎	+ 3.0	—	○
Budapest	68.6	◎	+ 4.6	—	○
Csáktornya	66.4	E 1	+ 4.2	—	○
Debreczen	68.3	NY 1	+ 4.4	—	○
Eger	70.8	DNY 1	+ 1.6	—	○
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	67.4	E 2	+ 6.4	—	◑
Késmárk	68.0	◎	— 0.5	—	○
Keszthely	68.5	DK 2	+ 7.6	—	○
Kolozsvár	71.4	◎	— 0.6	—	○
Magyar-Óvár	66.3	K 1	+ 5.2	—	○
Mármaros-Sziget	69.8	K 2	+ 2.2	—	○
Nagy-Enyed	70.0	DNY 1	+ 2.0	—	○
Nagy-Szeben	70.3	D 2	+ 3.3	—	○
Nagyvárad	68.6	D 3	+ 4.6	—	○
Orsova	72.4	DNY 2	+ 3.4	—	○
Pancsova	69.6	D 5	+ 9.6	—	○
Selmeczbánya	70.3	NY 1	+ 2.7	—	○
Sopron	—	◎	+ 8.8	—	○
Szatmár-Németi	19.7	D 2	+ 3.8	—	○
Szeged	—	—	—	—	—
Szepsi-Szt-György	—	◎	+ 7.0	—	○
Szolnok	70.8	D 2	+ 7.6	—	○
Temesvár	70.7	E 3	+ 7.0	—	○
Trencsén	66.3	EK 2	+ 6.0	—	○
Ungvár	68.5	EK 4	+ 2.8	—	○
Zágráb	67.2	EK 1	+ 7.5	—	○
Bécs	66.6	◎	+ 5.2	—	○
Bregenz	66.9	NY 1	+ 9.2	—	◑
Lesina	69.8	K 1	+ 9.6	—	○
Pola	68.1	K 1	+ 7.2	—	○
Prága	65.0	D 1	+ 7.0	—	≡

Jelek magyarázata: ◎= szélcsend, ○= tiszta, derült, ◔= ¼ felhős, ◑= ½ felhős, ◕= ¾ felhős, ●= borult, ●= eső, ✳= hó, ▲= jégeső, ≡= köd, ∞= gőz, ⚡= zivatar, villám, (n)= csapadék mm.-ben.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (771—773) a kontinens délkeleti, a depresszió (759) annak északnyugoti részében van. Az idő Közép-Európában még derült, csendes, meleg.

Hazánkban: Délies, részben északkeleties gyenge szelekkel a meleg délnyugaton nagyobb, a légnyomás északnyugaton kisebb lett. Az idő általában csendes, derült, meleg. Éjjeli gyenge fagy csak Kolozsvárról és Késmárkról jelentetik.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Többnyire csendes, derült, meleg időt várhatni, reá nyugaton felhőzéssel.

VIZÁLLÁS 1886. márczius 29.

Névszerint	0 fölött (méter)	0 alatt (méter)	Változik	Névszerint	0 fölött (méter)	0 alatt (méter)	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	3.82	—	apadó	M.-Sziget	0.41	—	áradó
Komárom	3.87	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	4.48	—	áradó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	4.94	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	3.22	—	áradó
Ujvidék	3.95	—	áradó	Szeged	4.14	—	áradó
Pancsova	3.15	—	áradó	Szolnok	4.13	—	áradó
Orsova	3.51	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.60	—	apadó
Barcs	1.15	—	apadó	**Maros**			
Eszék	2.14	—	apadó	Arad	0.08	—	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	4.48	—	apadó	Temesvár	0.15	—	apadó

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés márczius 26-iki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései márczius 29.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	81 kg frttól	81 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
bánsági buza ó	szilárd	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
tiszavidéki "	"	8.45	8.55	8.59	8.60	8.60	8.70	8.70	8.80	8.80	8.85	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
pestvidéki "	"	8.35	8.45	8.40	8.50	8.50	8.60	8.55	8.70	8.70	8.75	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
fejérmegyei "	"	8.45	8.55	8.50	8.60	8.60	8.70	8.70	8.80	8.80	8.85	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bácskai "	"	8.45	8.55	8.15	8.60	8.65	8.70	8.70	8.80	8.80	8.85	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
m. északv. "	"	8.05	8.10	8.50	8.20	8.25	8.30	8.35	8.40	8.45	8.50	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kg ára -tól frt	kr	-ig frt	kr
rozs	ó	—	szilárd	70—72	6	60	6	80
árpa	ó	takarmány	csendes	60—62	5	75	6	20
"	"	égetni való	—	62—64	6	40	7	25
"	"	sörfőzdei	—	64—66	7	35	8	80
zab	"	—	szilárd	39—41	6	65	7	10
tengeri	uj	bánsági	szilárd	75	5	70	6	75
"	"	másnemü	szilárd	73	5	65	5	70
köles	ó	—	—	nélkül	5	—	5	25
káposzta-repcze	uj	—	—	—	—	—	—	—
bánsági repcze	"	—	"	—	—	—	—	—

Szokványgabona határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	pénz kr	áru frt	áru kr
buza	szilárd	tavaszra	8	48	8	50
"	"	őszre	8	50	8	52
tengeri	"	máj.—jun.	5	66	5	68
zab	"	tavaszra	6	53	6	55
"	"	őszre	—	—	—	—
káp. repcze	lanyha	aug.—szept.	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

Államadósság		Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	103.20	103.50
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	95.05	95.30
Magyar vasuti kölcsön á 120 frt o. é. (300 frank)	5%	152.50	153.25
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	152.50	153.25
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbb.) adóm.	5%	100.25	100.75
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5%	127.—	127.50
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	5%	114.—	115.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		121.—	122.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt		120.50	121.50
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	124.50	125.—
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.75	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.75	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	104.75	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.75	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	104.75	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	104.75	105.50

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	97.—	97.50
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	100.—	100.50
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	4⅕%	85.30	85.50
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4⅕%	85.30	85.50
Egyesitett államadósság ezüst kamat jan.—jul.	4⅕%	85.50	85.80
Egyesitett államadósság ezüst kamat ápr.—okt.	4⅕%	85.50	85.80
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	114.50	115.—
Osztrák papirjáradék adómentes	5%	101.75	102.25
Osztr. államad., kisorsolással 1854-iki á 250 frt p. p.	4%	129.50	130.50
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki á 500 frt o. é.	5%	139.—	140.—
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki á 100 frt o. é.	5%	140.—	141.—
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki á 100 frt o. é.		170.50	171.50
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki á 50 frt o. é.		169.50	170.50
A temes-bégavölgyi vizszabályozó társulat	5%	101.25	101.75
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	106.—	106.50
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	109.—	109.50
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	101.50	102.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	32.—	32.50
Bécs város nyeremény-kölcsöne 1874-ből		126.—	126.50

Osztalék 1885-re	Értékpapirok	Névérték	Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK. a) Bankok.			
	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
7.—	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	92.25	92.75
	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
18.—	Magyar általános hitelbank	200	304.50	305.—
30 frc.	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
15 frc.	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. 1d. s.	100	127.50	128.—
6.—	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	91.50	92.—
	Magyar országos bank r. társ.	200	—.—	—.—
	Osztrák hitelintézet	160	298.—	298.20
28.70	Osztrák-magyar bank	600	875.—	880.—
9.—	I. Magyar iparbank	150	140.50	141.50
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	600.—	603.—
	Sziszeki hitelbank	200	—.—	—.—
—.—	«Unio»-bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
	Bécsi biztositó társaság	200	204.—	206.—
	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	200.—	202.—
166.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3000.—	3010.—
	Foncière pesti biztositó intézet	100	74.—	74.50
	Magyar-franczia biztositó társaság	200 ar.	200.—	203.—
55.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	200	825.—	830.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	546.—	550.—
30.—	Első budapesti	1000	1315.—	1325.—
20.—	Erzsébet-malom	200	284.—	286.—
40.—	Hengermalom	500	675.—	680.—
25.—	Lujza-malom	200	308.—	310.—
30.—	Molnárok és sütők	200	458.—	460.—
—.—	Pannonia	1000	935.—	940.—
—.—	Viktória	300	341.—	342.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	200	—.—	—.—
	Alföld-fiumei	200	198.—	198.50
	Arad-csanádi vasut	200	—.—	—.—
	Arad-körösvölgyi vasut	200	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
	Báttaszék-Dombovári	200	166.—	167.—
	Budapest-pécsi vasut r. t.	200	—.—	—.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	100	—.—	—.—
	Déli vasut	200	—.—	—.—
	Északkeleti vasut	200	170.—	180.—
	Erdélyi vasut	200	191.50	192.—
	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	154.50	155.50
	Magyar-galicziai vasut	200	182.—	183.—
	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	175.50	176.50
	Mármarosi sóvasut r.-t. el. r.	100	93.50	94.—
	Osztrák-magyar államvasut	200	255.—	256.—
	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	200	—.—	—.—
	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	100	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	251.50	252.50
	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	—.—	—.—

Osztalék 1885-re	Értékpapirok	Névérték	Utolsó árkelet pénz	áru
	Pesti közuti vaspálya	200	548.—	550.—
	Pesti közuti vaspálya élv. jegy		350.—	360.—
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III. kerületi	50	74.—	76.—
23.—	Országos központi	300	458.—	462.—
380.—	Pesti első hazai	1000	5875.—	5925.—
23.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	450.—	455.—
4.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	80.—	82.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	139.—	140.—
	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	81.50	82.50
	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	160	207.—	210.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	160	630.—	635.—
75.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1040.—	1060.—
18.—	Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.	200	222.—	227.—
65.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	878.—	882.—
25.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	400.—	405.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	250.—	255.—
32.—	Kereskedelmi testület épülete	210	650.—	—.—
	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	254.—	255.—
	Salgótarjáni kőszénbánya	100	151.—	152.—
	Kőztéglagyár, kőbányai	160	275.—	276.—
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	178.—	179.—
7.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	82.—	83.—
	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	84.25	84.75
	Schlick-féle vasöntő s gépgyár	200	165.—	166.—
50.—	Serfőzde első magyar	350	870.—	880.—
20.—	Sertéshizlaló	200	279.50	281.—
	Spodium és csontlisztgyár	200	—.—	—.—
9.—	Szálloda részvény-társaság	80	107.—	109.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	65.—	67.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5½%	100.—	101.—
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101.50	102.50
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	99.75	100.25
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	126.75	127.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.50	101.90
	Magyar jelzálogbank	5%	101.—	101.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	101.25	101.50
	Osztrák-magyar bank o. é.	5%	101.50	102.—
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	102.25	102.75
	Osztrák-magyar bank o. é.	4%	99.—	99.30
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.50	103.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	100.50	101.50
	«Albina» takarék- s hitelintézet	6%	100.—	101.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	100.75	101.25
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	101.50	—.—
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	102.25	102.75
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	103.75	104.—
	Magy. jelzálogbank nyeremény-jegy		14.—	16.—
	Osztr. földh. int. dij kölcsön kötv.	3%	100.—	100.50
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	101.50	102.—

Értékpapirok	Névérték		Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.				
Alföld-fiumei v. u. (v.-északi v.)	200	5%	102.50	102.75
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	102.—	—.—
Budapest-pécsi vasut		5%	102.—	103.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	101.50	102.50
Déli vasut	400/200 márka	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300	5%	100.75	101.25
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000	5%	128.—	—.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	200	6%	136.—	137.—
Ész.-magyaror. e. kőszénb. r.-t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	101.50	102.50
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200	5%	100.50	101.50
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200	5%	101.50	102.50
Magyar nyug. v. 1874. kib.	2000/1000	5%	101.50	102.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	127.25	127.75
I. erdélyi vaspálya	200	5%	100.50	101.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	103.25	104.—
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	200	5%	101.50	—.—
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200	5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (magy. vonal) arany		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut arany		5%	—.—	—.—
O.-m. államvas. 1883. kib.	400/2000	4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 fr.		3%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut	100	5%	191.50	192.50
Budapesti lánczhid	100	6%	107.50	108.—
Lloyd és tőzsde-épület	100	5%	105.—	—.—
			99.50	100.—
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			179.50	180.50
Budavárosi sorsjegy			48.—	49.—
Keglevich sorsjegy			23.—	24.—
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet			8.75	9.—
Osztrák vörös kereszt egylet			14.25	14.75
Oszt. földhitel intéz. kötv. nyerem. jegy			—.—	—.—
Pálffy sorsjegy			42.—	43.—
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.90	5.93
Császári királyi arany (körmöczi)			5.83	5.86
Osztrák-magyar 8 forintos arany			9.98	10.—
20 frankos arany			9.98	10.—
20 márka			12.32	12.35
Török arany lira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			61.60	61.70
Váltók árfolyama (látra)		bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka		3%	61.60	61.75
Amsterdam 100 hollandi forintért		2½%	104.40	104.80
Brüsszel 100 frankért		3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	50.—	50.10
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3½%	49.25	49.95
Zürich 100 frankért		3½%	49.85	49.95
London 10 font sterlingért		2%	125.65	126.—
Szentpétervár 100 rubelért		5%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lire nouve ital.		5%	—.—	—.—

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

A. X. levele van.

Eladás.

Üzlet-eladás. Élénk vidéki városban füszer-, liszt-, üveg-, porczellán-kereskedés betegség miatt rögtön átvehető kevés pénzzel. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 6062

A legjobb és legolcsóbb tüzmentes és betörés ellenes PÉNZSZEKRÉNYEK

ujonnan feltalált szab. zárral, hirneves Langhammers. m. kir. pénzügyministerium és a szerb kir. hadihivatal szállitója gyárából. — Főraktár Magyarországban Müller Emil V., Váczi-körut 76.

Bycicle, franczia 140 ctm. magas, nikeles (kugellager), jutányos áron el, vagy bérbe adó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6060

Butor üzlet feloszlatás. Az egész raktár asztalos és kárpitos butor részletenkint, minden elfogadható áron eladatik. 1-ső nagy butortelep Budapest, Andrássy-ut 19. 1147

Marha-mérlegek

10—12 métermázsára, korláttal és sulyokkal, továbbá hidmérlegek 40—50 métermázsára megrakott kocsik és marhák megmérésére mind a kettő igen erősen alkotva és még uj hivatalos osztr. hitelesitéssel kitünően mutatnak htres gyártól épitve egyenkent és legolcsóbban eladók. **Hemmer S-nél Bécsben III Kriegler-gasse II.** sz. földszint ajtó 5. 648

Butort részletfizetésre

kapnak tisztességes évi lakók, különösen kiházasitási kelengyék és nagyobb tételeket, **Wotzasek B.** által, Budapest, V. ker. Akadémia-utcza 9. 1146

Felülmulhatlan. Steinbach szabad. ágymatracza, párnázva ruganyos tollakon, (egész ágybetét egy darabban) drbja 12 forint. Mint önálló ágy vagy ottomán helyett is használható 14 frt. Felnőttek és gyermekek részére, egészségi szempontból, valamint szállodák, kórházak, nyárilakok és vendégágyaknak legjobban ajánlhatók. Szolid helyi- és vidéki ügynökök kerestetnek. Jutányos több száz szoba asztalos- és kárpitos butor mindig készletben van. STEINBACH SÁNDORnál Budapest, Ferencz Józseftér 6. Árjegyzékek ingyen. 1145

Két 8 lóerejű Clayton és Shuttleworth-féle locomobil és cséplőgép dupla tisztitókal jó karban, fele árért eladó. Bővebben Izmosy Szilárd tulajdonosnál. Csorna, Sopron megye. 5546

Uraságoktól levetett férfi ruhák folyton jutányos árban kaphatók. IV. ker. egyetemtér 5. sz. alatt, az udvarban ajtó sz. 1., ugyanott javitó és tisztitó és kölcsönző intézet. 873

Társaskocsik jutányos eladása. A társaskocsi közlekedés körül alkotott uj rendszabályok folytán Szőke György társaskocsi tulajdonos kocsijait a forgalomból kivonván, 38 darab fedett és nyitott, egy- és kétlovas kitünően felszerelt — családi kocsiknak is alkalmas — kocsija jutányos áron eladó, akár egyenként akár együttesen. Venni szándékozók bővebb értesitést a tulajdonosnál **Szőke Györgynél** VIII. óriás-utcza 20. sz. alatt, naponta délután 1—3 óráig nyerhetnek. 5558

Elegáns lakberendezés, keveset használva, egészben vagy részben esetleg részletfizetésre eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5638

150 uj kocsi a helyiség szüke miatt majdnem féláron eladó; az uj **ruganyos** kocsik 150 frttól feljebb. **Két évi jótállás** 1159

BOGDÁN JÓZSEF, kocsi-gyáros. Gyár: páva-utcza 10., raktárak: muzeum-körut 10. és 19. sz. Árjegyzékkel azonnal szolgálok.

Vétel.

Háromkerekü gyermekkocsi használt, de még jó karban, kerestetik megvételre. Ajánlatok «Gyermekkocsi» czimmel a kiadóhivatalba kéretnek. 6063

Uradalmi tej. Naponkint 150—200 liter, Budapestre szállitandó uradalmi tejet óhajtok bérbe venni. Szives ajánlatok «Uradalmi tej» 1157 czim alatt a kiadóhivatalba küldendő.

Alkalmazást keres

Egy éltesebb gyermekkertésznő, állomást keres magány házaknál, helyben vagy vidéken. Bővebb értesülést nyerhetni e lap kiadóhivatalában. 5631

Gépész alkalmazást keres **gőzmalomhoz** vagy **mezőgazdasághoz**. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba czimzendők. 5637

Eine junge Frau, sprachlich und musikalisch gebildet, sucht eine Stelle für die Sommer-Monaten als Gesellschafterin. Briefen unter „X. X." an die Expedition 5634

Uti kisérőül ajánlkozik egy a magyar és német nyelvben jártas distinguált hölgy, éltesebb ur **vagy nő mellé**. Bővebb felvilágositást nyujt e lap kiadóhivatala. 5630

Alkalmazást nyer

Kerestetnek! 1 gazdasági igazgató, 1500 frt és külön tisztilak; 1 ispán 600 frt és konvenczió; 1 felügyelő tégla-gyárban, 700 frt és lakás; 2 kulcsárnő, 300 frt és teljes ellátás. — **Házassági ajánlatok!** 1 szép szőke 20 éves leányka 1000 frt és kelengyével; egy igen csinos 28 éves barna urihölgy, 3200 frttal és saját üzlettel; egy gyógyszerésznő, 6000 frt és jövedelmező gyógyszertárral. Levelekhez 3 drb 5 kros levélbélyeg csatolandók. **Mayer és Miltner** ügynökségük dohány-utcza 5. sz. 5635

Egy nős pincze-mester, ki egyszersmind jó kádár is, **azonnal felvétetik** következő fizetés mellett: Évi fizetés 480 forint, két szobából, egy konyhából és nagy kertből álló lakás, tüzi fa és világitás. Az utazási költség az illetőnek és nejének megtéríttetik. Szerződés 3 évtől 10 évig köttetnék meg. Czim a kiadóhivatalban. 6059

Lakás és bérlet.

Lakás kerestetik. május 1-ére. A belvárosban, vagy annak közelében 2—3 szobával. Közvetitők 10 frt jutalmat kapnak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6061

Egy a Dunára nyiló 5 utczai szoba, erkélylyel és ... stb-ből álló II. em. lakás, május 1-től bérbeadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 5632

A szeghalmi határban, a halas- és tordai pusztán 300 drb marhára való legelőm van kiadó, legeltetés drbonként 5 frt, pásztorbér, 50 kr 10 itcze buza, 10 itcze árpa. A puszta kellő kutakkal el van látva, ugyanezen a pusztán 1500 drb disznóra is van legelőm kiadó, jó gyökeres föld, a sebes Körös mellett, drbonként 1 frt. Jelentkezzenek nálam a legeltetés végett, tisztelettel: **Csát. Kovács Sándor.** 1154

Gólya-utcza 15. sz. alatt 1 szoba (esetleg 2.) konyhával, butorozva vagy butorozatlan, május 1-től kiadó. 5636

Különféle.

Kölcsön, helybeli és vidéki ingatlanokra, nagyobb összegekben is nyerhető. Czim a kiadóhivatalban. Ajánlott levelek feleslegesek. 5623

Magyar-utcza és főpósta között egy batiszt zsebkendő L. I. monogrammal pénteken elvszett; a megtaláló 1 frt jutalom mellett magyar-utcza 38. sz. alatt a házmesternének kézbesitse. 5633

„A vállalkozók lapja"

(VII. évfolyam) megrendelhető a vidéken minden k. póstahivatalnál

egész évre . . 8

fél évre . . . 4

negyed évre . 2

helyben: IV., molnár-utcza 9. sz *a kiadóhivatalba*

Gyermektelen fiatal özvegy, paphoz vagy öreg urhoz ajánlkozik házvezetőnőül. Ajánlatok «B. 5603» a kiadóhivatalba kéretnek.

KATONAI LAPOK

POLITIKAI KATONAI KÖZLÖNY. — SZERKESZTI **BOLGÁR FERENCZ.** — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A KATONAI LAPOK nem egyedül a tettleges, hanem a nem tettleges katonának is van irva s a katonát érdeklő rendeletek, utasitások stb. gyors közlése mellett alapos értesitéssel szolgál a nagy közönségnek is minden közérdekü katonai kérdésben s ezért népszerü nyelven van irva. A népfelkelési ügynek a KATONAI LAPOK kiváló figyelmet szentel. — A KATONAI LAPOK az egyetlen magyar katonai közlöny. — Mutatványszámokkal bárkinek díjmentesen szolgálunk. — A lap előfizetési ára negyedévre 2 frt. 1136

A KATONAI LAPOK kiadóhivatala. (Belváros, Gránátos-utcza 12.)

LEGUJABB találmány. Legjobbnak elismert és többször kitüntetett czipők leszállított áron Schwarcz Józsefnél Budapesten, Károly-körut, Károlykaszárnya a „Rosner kávéház" mellett a „párisi czipőhöz", alapíttatott 1866. Uraknak 3.50—4.50-ig, nőknek 2.50—3.50-ig. Árak tartósságáért kezesség vállaltatik. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

2566 A LEGJOBB SZIVARKA-PAPIR A VALÓDI **LE HOUBLON** Franczia gyártmány CAWLEY és HENRY-tól PÁRISBAN. *Utánzásoktól óvakodjunk!*

Ezen papir **dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann** bécsi egyetemi vegytan tanárai által ajánltatik, és pedig kitünő jó tulajdonsága s teljes tisztasága miatt, mert az nem tartalmaz az egészségre nézve semminemü ártalmas anyagot.

17, rue Béranger, à PARIS

American Original BAY RUM.

Kétségkivül valamennyi hajvizek között a legelső helyet foglalja el, egész Angolhon és Amerikában évtizedek óta gyakorlatilag kipróbáltatott és valóban kitünőnek elismertetett. Egy házban se hiányozzék! Gyógyhatása: A hajkihullás néhány fejmosás után tökéletesen megszünik, a kopasz fej a hajgyökér erősbitése által a legrövidebb idő alatt uj és sürü hajat nyer; makacs korpaképződés s a fejbőr mindenféle tisztátalansága a BAY RUM alkalmazása következtében 3—4 nap alatt teljesen eltünik. Az egészséges hajtalaj gondozására is alkalmas, a mennyiben a hajat és fejbőrt állandóan tisztán tartja, a hajat lágy, hajlékony lesz általa, bársonyszerü fényt nyer, és az összeset minden körülmények között megakadályozza, felfrissiti és kitünő állapotban tartja. — Nem titkos gyógyszer! Nemcsak tökéletesen ártalmatlan, hanem bármely korban biztos hatással alkalmazható. Naponkint uj elismerő levelek. Egyenes behozatal St. Thomas szigetéről a központi főraktárnok Wessely J. okl. gyógyszerész által, Bécs, I. Augustinerstrasse 7/F. Egy üveg ára 1 frt 40 kr. Napontai postaküldés. Raktárak: BUDAPESTEN: Török József gyógyszerésznél; Debreczenben: Dr. Rothschnek; Szegeden: Kovács A. és Károlyi Kalmán. 544

Cocaïn-Sect az amsterdami likőrgyári közkereseti társaságtól Mödlingben Bécs mellett.

Mi ezen kitünő likőrt a coca növényből pároljuk, melynek csodálatra méltó tulajdonait csak a legujabb időben ismerték fel, és azóta orvosi tekintélyektől dicsértetik. Tudományos kutatások alapján a coca élvezésénél, rögtönös vidámodás, könnyüség és az önuralomnövekedésének érzete áll be, életvidorabban és munkakedvüebbnek érzik magukat. Hosszantartó folytonos testi vagy szellemi munka utáni fáradtság azonnal megsemmisíttetik, az emésztés bárminemü háborgatása, vagy bármely gyengeség tartósan megszüntettetik.

Kapható Budapesten a következő czégeknél és pedig: **Fanta Károly** fürdő-u. 5. sz.; **Greiner H.** gránátos-utcza 12. sz. **Hoff J. Károly** u'ódai (Barthonek Károly) cs. kir. udvari szállitó kis hid-utcza 7. sz.; **Polsch Sándor** nagymező-utcza 12. sz.; **Rabsch Sándor** váczi-utcza 29. sz.; **Seidl József** koronaherczeg-utcza 18. sz.; **Schedel János** II. ker. fő-utcza 3. sz.; **Schwarz Sándor** II. fő-utcza korvin-tér 8. sz.; **Szenes Ede** Dorottya-utcza 5. sz. és Andrássy-ut 29. sz. **Tátray Lajos** kerepesi-ut 20. sz.; **Zubek és Bátori** kecskeméti-utcza egyetem-tér 5. sz.; **Gyartmathy G.** Kálvintér 1. szám; **Vaghy Lajos** udv. szállitó, Nádor-utcza 17. sz.; **Halbauer Testvérek** király-utcza; **Szalády Antal** Andrássy-ut 86. sz.; **Frohner és Kremer** harminczad-utcza 6. sz.; **Meszner J.** fürdő-utcza; **Weninger Mihály** II. ker fő-ut; továbbá a birodalom legtöbb füszer-csemege-kereskedésében, valamint czukrászdák- és kávéházakban. Egy eredeti palaczk ára 1 frt 20 kr. 142

Az első magyar gép és tüzoltó szerek gyára, harang- és érczöntöde

WALSER FERENCZ BUDAPESTEN Rottenbiller-u. 66. ajánlja **árvizmentesitő szivattyuit.**

Az 1885. évi orsz. kiállitáson a diszoklevéllel kitüntetve.

Árjegyzékek ellenmentesen küldetnek.

Alapittatott 1858-ban. 189

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Bpest kecskeméti-utcza 6.) megjelent: **Gyakorlati kézikönyv Fröbel Frigyes foglalkoztató eszközeihez.** Irta **Kobány Mihály.** 98 táblával. 2 frt helyett 1 frt 50 kr

MELROSE »KEDVELT ES ELTERJEDT HAJÜDITO. Ezen kedvelt és elterjedt hajüditő, tökeletesen megifjitja a szürke, fehér és elszintelenült hajat s visszaadja eredeti üdeségét, régi szinét és hullámosságát. Egy üveg ára 2 f. 50. Kapható Török József gyógyszertárában Budapest, Királyutcza 12.

Butorüzlet-feloszlás! Folytonos betegeskedés miatt kénytelen vagyok **22 év óta fennálló, dúsan felszerelt és saját késztményü, fabutor** és **kárpitos** gyári raktáromat feloszlatni. Miután ezen értesitésnek semmiféle más szándéka nincs, felhivom a t. cz. venni szándékozó közönséget, engemet minél tömegesebben meglátogatni, egyszersmind kijelentem, hogy kész vagyok áruimon minden elfogadható áron túl adni! Tisztelettel **KARDOS D., kárpitos és diszitő,** Budapest, Andrássy-ut 13. A bolti helyiség november 1-én kiadandó, esetleg előbb is. 1164

Hirdetmény.

Czinczár József közadós csődtömegéhez Nagy-Szalontán leltározott, a csődleltárban 2 tételtől 386 tételig bezárólag felvett, s 5996 frt 86 krra becsült füszer-, kézmü-, divat- s rövidáruknak s üzleti felszereléseknek zárt ajánlatok, s esetleg árverés utján való eladatása az ideiglenes csődválasztmány által elrendeltetvén, közhirre tétetik, miszerint 600 frt készpénzzel, mint bánatpénzzel ellátandott zárt ajánlatok 1886. évi április 6. napjának délelőtti 11 órájáig alulirotthoz (közép-utcza 25. sz.) adandók be; az ajánlati eljárás feltételei: az ajánlatnak jogerős elfogadása után a vételárnak 24 óra alatt leendő kifizetése és a vételi illetékek viselése; a többi feltételek alulirottnál és Sántha István csődtömeggondnoknál Nagy-Szalontán, a csődleltár pedig a helybeli kir. törvényszéknél és a csődtömeggondnoknál tekinthetők meg. Az eladandó tárgyak megszemlélése végett az illetők a csődtömeggondnoknál jelentkezhetnek.

Ha az ajánlati eljárás eredményre nem vezetne, akkor a fentjelzett vagyonok nyilvános árverésen lesznek eladandók, s erre határidőül 1886. évi április 14-én s következő napjai d. e. 9 órája tüzetik ki Nagy-Szalontára közadós üzlethelyiségébe. Az árverés feltételei: készpénzfizetés s a megvett áruk azonnali elszállitása. 1179

Nagyvárad, 1886. évi márczius hó 27-én.

Zomborly Antal ügyvéd, ideigl. csődválasztm.-tag és jegyző.

Főnyeremény 250,000 frt. **Huzás már április 1-én.** IGÉRVÉNYEK **Bécsi sorsjegyekre** à 2 frt 50 kr. és 50 krajczár bélyeg. **Április 15-ki huzáshoz Földhitel-sorsjegyek 1 frt** és 50 kr. bélyeg. **Eredeti Kincsem SORSJEGYEK** darabja **1 frt. | 11** darab csak **10 frt.** **Mind a 3 db. 5 frt — 5 frt 50 helyett.** A „Budapesti LLOYD" kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete Engel Zs. és Ta. **BUDAPEST, Dorottya-utcza 5. szám.** Foglaló nélkül semmisem eszközöltetik.

TITKOS bör és női-betegségeket, elgyengült férfierőt, vizelési nehézségeket, mindennemü fekélyeket, valamint száj-, nyak- s gégebajokat alaposan és tartós sikerrel gyógyít **Dr. SPITZER J.** volt tör.cs.kat. orvos. Lakik: **Budapest, Kristóf-tér 6. sz.** II. emelet. Bemenet a lépcsőn. Rendel: 8—4-ig, este 7—8 óráig. *Levelekre válaszolok s kiadnatra a gyógyszereket is megküldöm.* 897

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt önsegély «az elgyengült férfierő» annak sok neműi okai s alapos gyógyitása czimű könyv, ára 2 frt 50 kr.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható. **Dr. LEITNER** 43 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 13. sz. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 617

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten, IV. kecskeméti-utcza 6.

RUFF MIKSA füszerkereskedő, **Budapesten, VIII-ik ker., vas-utcza 12-ik szám, kőfaragó-utcza sarkán.**

Árjegyzék-kivonata. Az árak azonnali fizetés mellett egy kilónként értetődnek.

Czukor legfinomabb süvegben $38^{1}/_{2}$, kimérve . . . . . —.40
Czukor őrölve, 44, koczkában $38^{1}/_{2}$ kr.
Kávé Mocca, kitünő, fin. 1.76
« Cuba « « 2.—
« « II. rendü . . . 1.80
« Arany-jáva legj. . . 2.05
Pörkölt kávé Mocca, Cuba és Jáva vegyülék 2.20
Pörkölt kávé finom Cuba és Ceylon vegyülék 1.85
Pót-kávé valódi frank 1 láda 10 kr., frank páva sárga papirban 12 csomag 1 kiló —.86
Rizs, olasz, 1 kiló 28 kr. Japán I. rendü . . . . —.23
Gyertya faggyu 1 csom. 30 kr. Flóra 560 gr. 6—8-as . —.54
Lámpa-olaj 2-szer finomitott, legjobb minőségü . . —.34
Petroleum, fehér, robbanhatlan . . . . —.23
Valódi amerikai 1 liter —.18
Petroleum, val. CSÁSZÁR-OLAJ . . . . —.35
Szoda jegeczedett 1 kiló 8 kr. szappan készitéshez . —.22
Keményitő legfin., kilója —.20
Rizs-keményitő Hoffmann-féle gyártmány . . . . . . —.40
Mosó szappan, 1 éves igen kemény . . . . —.44
Mosó szappan, friss vágott —.32
Borax jegeczedett . . . . —.65
Spiritusz finomitott, magas foku 1 liter . . . . —.35
Oroszhal 1 hordó, 50—52 drb egy hordóban 1.45
Egy darab . . . . —.3
Ásványviz. Budai keserü-viz 1 üveg . . . . . . —.20
« Carlsbadi malom, vár, v. térkuti forrás . . . —.33
« Margit kis üveg 13, nagy üveg . . . . —.18
« Mohai Ágnes $1^{1}/_{2}$ liter palaczk 25 kr. 1 lit. —.20 $^{1}/_{2}$ liter . . . . . . —.15
« Seltersviz 1 korsó —.20 1 üveg . . . . —.26
« Szántói 1 nagy üveg —.19
« Giesshübli 1 nagy üveg 34 kr., 1 közép üveg 24 kr., 1 kis üveg . . —.16

Kérem a tisztelt vevő közönséget, bármely fenntjegyzett czikkből is, csak csekély próba-vásárlást tenni, miszerint meggyőződhessenek, hogy az áruk a megnevezett minőségnek teljesen megfelelnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. — Czukor ára a fogyasztási adóval helyben 4 krral drágább. 1181

A budapesti központi tejcsarnok elárusitó helye.

Huzás már jövő Hónapban Kincsem-Sorsjegy à 1 ft **11** sorsjegy csak **10** ft

Főnyeremény készpénzben **50.000 ft**

10.000 ft, 5000 ft 20 % lev. ‖ 4788 pénznyeremény.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók: **a magyar lovar-egylet sorsjegyi irodában: Budapest, váczi-utcza 6. sz.** Brandl Arnold, V. Ferencz József tér 3. sz. Krausz Sándor és társa, V. Eötvös-tér 2. sz. Beifeld József, VII. Károly-körut 1. sz. 880

TRADE 2602 **CHAMPAGNE AYALA & Co.** Egyedüli raktárnok Budapest és környéken RADANOVITS TESTVÉR uraknál *Budapest, Calvintér.* MARK.

Régiség és kép árverezés.

A Dr. Kosloff M. orosz csász. titkos tanácsos ő exczellenciájától megszerzett **műrégiségeket és festménygyüjteményt** kedden f. é. márczius 30-án, valamint az erre következő napokon délutáni 3 órától kezdve nyilvános árverésre bocsátjuk. 1160

Árverési helyiség: István főherczeg szálloda I. emelet.

Felvilágositással szolgálnak és megbizásokat elvállalnak: *Oppody Alajos*, kir. hit. becslő és árverező, kecskeméti-utcza 2. *Egger S. és társa*, Budapest Lloyd-épület, Bécs Zierethof.

Árjegyyzékek kivánatra ingyen és bérmentve kaphatók.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára SZELINSZKI GYÖRGY cs. kir. egyet. könyvárusnál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

MEZEI GAZDA NÉPSZERÜ VEZÉRKÖNYVE. A mostani viszonyokhoz alkalmazva. **Földbirtokosok, gazdatisztek s földmivesek használatára; de kiváltképen a magyar földmivelőnép számára:** különös figyelembevételelével annak, **miképen lehet és kell a gazdászatot czélszerüen rendezni, lehető legjövedelmezőbb fokra emelni és csinositani.** IRTA **GALGÓCZY KÁROLY.** Ötödik kiadásban átnézte és bővitette **Dr. FARKAS MIHÁLY.**

Első kötet: Földmivelés. **Ára füzve 1 forint 20 krajczár o. é.** Második kötet: Állattenyésztés. **Ára füzve 80 kr.** 1117

400000 frt nyerhető 8 frt 50 krral

Bécsvárosi igérvénynyel à 2 frt 50 kr. és bélyeg Főnyeremény **200,000** frt. Huzás 1886. április 1-én.	**3.—**
Magyar nyer.-sorsj.-igérv. egész 3 frt és bélyeg fél 1 frt 75 kr. és bélyeg . . . . 2.25 Főnyeremény **100000** frt. Huzás 1886. április 15-én.	**3.50**
Földhitel sorsj.-igérvénynyel à 1 frt és bélyeg Főnyeremény **50000** frt. Huzás 1886. április 15-én.	**1.50**
Kincsem-sorsjegygyel drbja 1 frt. 11 drb csak 10 frt Főnyeremény **50,000** frt. Huzás már 1886. április 24-én.	**1.—**
összesen:	**9.—**

Mind a négy darab együtt véve **csak 8 frt 50 kr. bélyeggel együtt.**

A „MERCUR" kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete. POLITZER S. **BUDAPEST, Dorottya-utcza 12. sz.** 1011

Bécsvárosi sorsjegyek részletfizetésre az 1883. évi XXXI. tcz. alapján **5 frtos** havi részletekben kaphatók

A „MERCUR" sorsolási lap előfizetési ára egy évre bérmentes beküldéssel együtt 2 frt.

Megkülömböztetendők a közönséges Seidlitz-poroktól, a hirneves nagy-igmándi keserü kut vizéből nyert természetes forrás-sóból készült, Schmidthauer L. magyar **ÁSVÁNY-SEIDLITZ PEZSGŐ-PORAI** adag ára 10 kr. 1 doboz 12 adag 1 frt o. é.

Kitünő hatásuak **étvágy s emésztéshiány felfuvódás, gyomorhurut, makacs szekrekedés, sárgaság, máj- és lépdaganat, elkövéredés, aranyér és vérbőségnél.** A természetes ásványvizek s azok terményei tudvalevőleg a legegészségesebb gyógyszerek, mert a természetet nem szoktatják a folytonos használatra, hanem a rendes egészségi állapotot hozzák létre, ezen jeles tulajdonságuk s ártalmatlanságuknál fogva sokkal felette állnak az ösmeretlen összetételü, nagyobbrészt **áloe** tartalmu **drasztikus labdacsoknak.** Ezen készitményben, mely hazánk egyik **nevezetes gyógyforrásának** összes hatékony részeit tartalmazza, szerencsésen van összpontositva a jutányosság, kényelmes használat, s az ivásnál fejlődő szénsav által fokozott hatás, miért is sokkal költségesebb ásványviz gyógymódot előnyösen helyettesiti. **Postai megrendelést utánvéttel, vagy dobozonként 1 frt 20 kr. előleges beküldése mellett, bérmentve s ajánlva azonnal megküld a n.-igmándi kút kezelősége Komáromban.** Kapható Budapesten *Török József* gyógysz. király-utcza 12, s az ország majd minden gyógytárában.

Kitüntettetett a következő világkiállitásokon: **London 1862. Páris 1767. Bécs 1873. Páris 1838.**

zongorák részletre Bécs és a vidék számára **concert-, szalon- és rövid-szárny,** valamint pianinok Gottfr. Gramer, Wilh. Mayer világhirü kiviteli czég gyárából 380 frttól 400, 450, 500, 550, 600, 650 frt. Mű czégek zongorái 280—350 frt. Pianinok 350—600 frtig **Thierfelder A. zongoraeladási és kölcsönző intézete Bécsben, VII. Barggasse 71.** 19

„Kérem megvizsgálni." 1850 óta mint a legjobb s legártatlanabb mosószer mindennemü tárgyaknak általánosan bevált és ajánlva! **Angol szabad. Tisztitó-Crystall.**

Előnyei: Munka, idő és tüzelőanyag megtakaritása, vakitó fehér mosóruha előállitbatása, a szövés legnagyobb kimélése. Csomagokban készletben van minden e szakmához tartozó üzletekben, de a hol határozottan **„valódi angol tisztitó-crystall"-t** kell kérni és a fenti védjegyre **„egy Mercur pálcza 2 babér ágak között"** figyelni kell. **Utánzott készitményektől óvatik.** Vezérképviselőség: **Schöllkopf és Grünzweig Esslingenben** (Württ.). — Főraktár Magyarország részére: **Wimmer József flainál Pozsonyban.** 1167

Dr. Fr. Lengiel NYIRBALZSAMA

már magában a növény-nedv, mely a nyirfából foly, ha annak törzsét megfurjuk, régóta mint kitünő szépitő szer ismeretes; ha azonban ezen nedvből a feltaláló utasitása szerint vegyészi uton balzsamot készitünk, csodás hatásu lesz.

Ha este az arczot vagy bőrrészeket azzal bekenjük, *már a következő nap reggelen majd nem láthatatlan korpa válik el a bőrtől, mely vakitó fehér és puhává lesz.*

Ezen balzsam simitja az arczban támadt barázdákat és himlőhelyeket és fiatal külszint ad neki, a bőrnek fehérséget, puhaságot és frisseséget kölcsönöz, rövid idő alatt szeplő, májfolt, anyafolt, vörös orrt és a bőr minden tisztátlanságát eltávolitja. — Egy korsó ára használati utasitással 1 frt 50 kr., póstai szétküldéssel 10 krral több.

Főraktár: Budapesten: Török József gyógysz., király-utcza, Budapesten. Pozsony: Pisztory F. gyógysz. Temesvár: Tracsny József gyógysz. Zágráb: Mittelbach Zsigmond gyógyszerésznél. 98

100 métermázsa diadal-zab, 100 kilogrammonkint 10 forintért, az új-szőnyi vasut- vagy hajóállomásra szállitva. (Zsák külön fizetve.)

Merino-electoral 2—3 éves hágó kos, április, május és junius havában, minőség szerinti árban. 1112

Frissen fejt tej, április 1-től az új-szőnyi hidfőig vagy az ó-szőnyi vasutra szállitva, jelentkezőknek megegyezés útján.

1000 köbméter épületkő helyben köbméterenkint 1 frt 50 krjával. Kapható: **Nagys. VÁSONKEÖY IMRE** nagybirt. úr ó-szőnyi uradalmában. Bővebb értesités nyerhető az ó-szőnyi uradalmi tiszttartóságnál.

Nyomatik a kiadótulajdonos Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó gépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.